

Sept - 1959

ଓହଳ ପ୍ରସଙ୍ଗ

୧୫, ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୨୦୫୯ ଭାଦ୍ରିବ ୨୪ ଦିନ,
୧୯୫୯ ଶକାବୀ ୧୮୧ ଶକାବୀ

ସମ୍ବାଦକ

ଶ୍ରୀ ସୁଧାରଚନ୍ଦ୍ର ପଠାତ

ସହଯୋଗୀ ସମ୍ବାଦକ

ଶ୍ରୀ ରାମପ୍ରସାଦ ପିଂହ

ଚେଲିଗାମ—ପକ୍ଷିଏଟି, ଭୁବନେଶ୍ୱର

ଚେଲିଫୋନ—୧୯ ୩ ୪୦ ଭୁବନେଶ୍ୱର

ସ୍ଵରଗ୍ରାମ [ଲେଖକୟାମର୍] ବିଭାଗ, ଓଡ଼ିଶା

ନୂଆ ରାଜଧାନୀ ଭୁବନେଶ୍ୱର

ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ମୂଲ୍ୟ—୧୨ ମୁଦ୍ରା

ବାରକ ମୂଲ୍ୟ—ଦୁଇ ଟଙ୍କା

ପୂରୀ ପାତ୍ର

ବିଷୟ

	ପୃଷ୍ଠା
୧ ଉଡ଼ିଶାରେ କୃଷ ସମବାୟୁର ରୂପରେଖ	୧
୨ ସେବା-ସମବାୟୁର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଓ ଗଠନ ପ୍ରଣାଳୀ	୫
୩ ଉଡ଼ିଶାରେ ସେବା-ସମବାୟୁ ଗଠନ ପାଇଁ ଆଲୋଚନା	୧୩
୪ ପ୍ରାଚୀକୃତ ବଜକାମ ପରିଷାକା କେନ୍ଦ୍ର	୧୪
୫ ବୃକ୍ଷଯୁ ପଞ୍ଚବର୍ଷିକ ଯୋଜନାର ପରିମାଣ	୧୭
୬ ନୂଆ ସଞ୍ଚୟ	୨୩
୭ ଯୋଜନାର ଛବି	୨୬
୮ ଆମ ବାଜ୍ୟ	୨୯
୯ ସମସ୍ତକ ଜାଣିବା ପାଇଁ	୩୨
୧୦ ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ସ୍କୁଲରେ ମଧ୍ୟାହ୍ନ-ହେଜନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ	୩୭
୧୧ ଉଡ଼ିଶାର ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ବିଦ୍ୟୁତ ଯୋଜନା	୪୩
୧୨ ବୃକ୍ଷିକ ଜାଣିବା ପାଇଁ	୪୮
୧୩ ଆକାଶ-ବାଣୀ	୪୯
୧୪ ମେଟ୍ରୋକ ପ୍ରଣାଳୀ ଓ ଜନ ଓ ମାପ	୫୫

ମୁଦ୍ରାକର

ପଣ୍ଡିତ ଅନୁଷ୍ଠାନିକାବିଦ ଶାଠକ
ବାଣ୍ଡୁରାଜ୍ବା ସମବାୟୁ ପ୍ରସ୍ତ୍ର, କର୍କଟ

September - 1959

15

ଜାତୀୟ ସଂଗୀତ

ଭନ୍ଦ-ଗଣ-ମନ-ଆଧୁନାୟକ ଉପ୍ରେ ହେ

ଭାରତ-ଭାରଣ-ବିଧାପା !

ପଞ୍ଜୀବ ସିଇ ଗୃଜଗୁଣ ମରା

ବ୍ରାହ୍ମିତ ଉକୁଳ ବର୍ଣ୍ଣ

ବିଜ୍ୟ ଦ୍ଵିମାରଳ ସମୁନା ଗଞ୍ଜା

ଉକୁଳ ଉଳଧୁ ଚରଣ

ତବ ଶୁଭନାମେ ଜାଗେ ତବ ଶୁଭ

ଆଶିଷ ମାଗେ

ଗୀର୍ଘ ତବ ଉପ୍ରେଗାର୍ଥୀ ।

ଜନ-ଗଣ-ମଙ୍ଗଳ-ଦ୍ୱାୟକ ଉପ୍ରେହେ !

ଭାରତ-ଭାରଣ-ବିଧାପା !

ଉପ୍ରେହେ, ଉପ୍ରେହେ, ଉପ୍ରେହେ,

ଉପ୍ରେଜପ୍ରେଜପ୍ରେଜପ୍ରେହେ !

ସଞ୍ଜୟ ଯୋଜନା ସିକୁଧରିଟିରେ ଅର୍ଥ ସଞ୍ଜୟ

୩

ବିନିଯୋଗ କରନ୍ତୁ

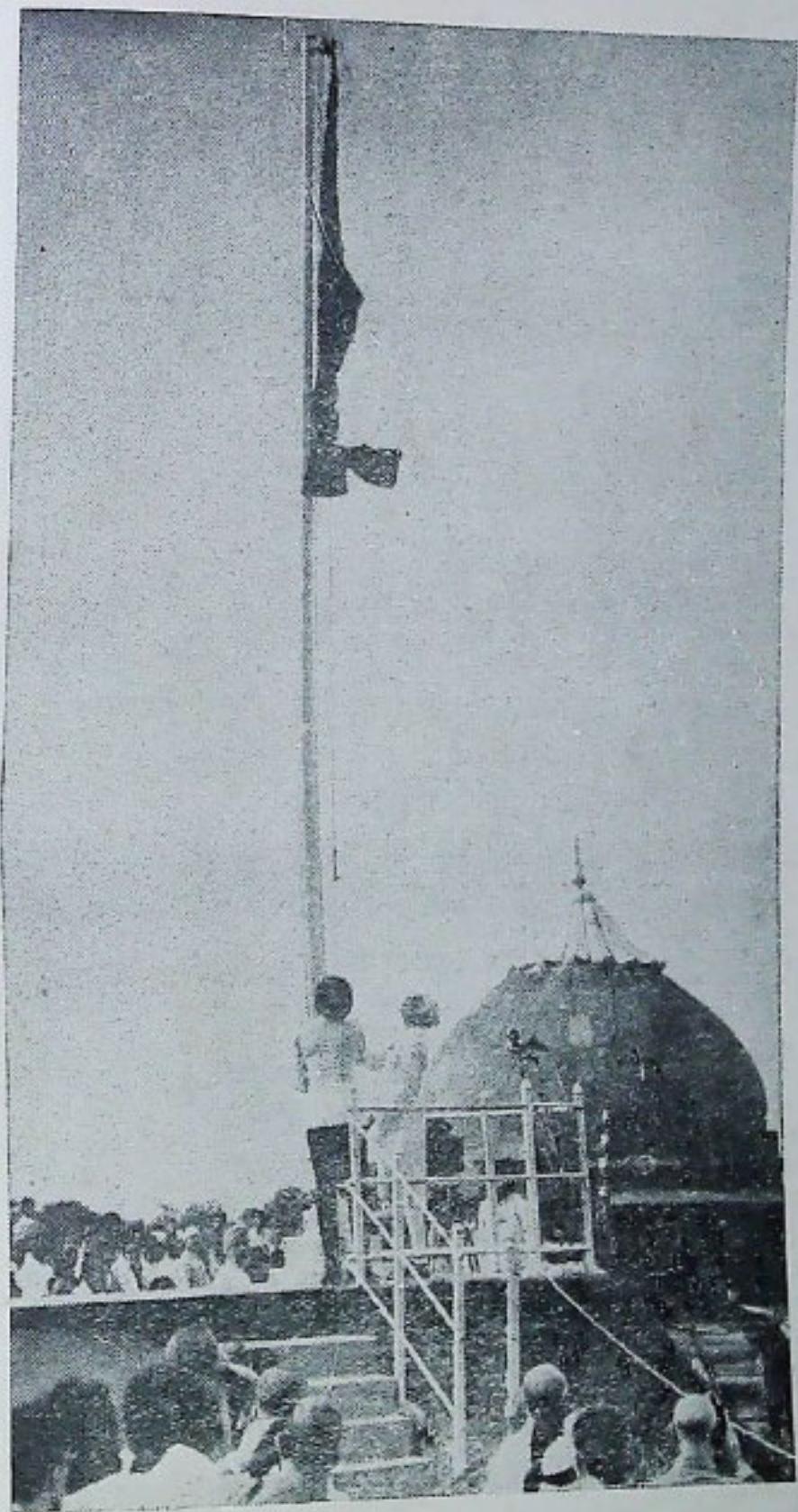
- ୧। ବାରବର୍ଷିଆ ଜାପ୍ଯ ଯୋଜନା ସଞ୍ଜୟ ସାର୍ଟିଫିକେଟ—ବାର୍ଷିକ ସୁଧ ଶତକଡ଼ା ୫.୪୧
(ମାର୍ତ୍ତିରିଟିରେ) ।
- ୨। ଦଶବର୍ଷିଆ ଟ୍ରେଜେର ସେରିଂସ୍ ଉପୋକଟ୍—ବର୍ଷକୁ ସୁଧ ଶତକଡ଼ା ୪ (ବର୍ଷକୁ ବର୍ଷ ଦିଆବୁଥିବା) ।
- ୩। ପନ୍ଦରବର୍ଷିଆ ଆମ୍ବୁରିଟି—ନିମିତ ମାସକୁ ମାସ ୧୫ ବର୍ଷଯାଏଁ ଟଙ୍କା ପାଇଥିବେ । ବାର୍ଷିକ
ଶତକଡ଼ା ୩୫ ଚନ୍ଦ୍ରବୁଦ୍ଧି ହାରରେ ସୁଧ ।
- ୪। ପୋଷ୍ଟ ଅପିସ ସେରିଂସ ବ୍ୟାଙ୍କ ଉପୋକଟ୍—ବାର୍ଷିକ ସୁଧ ଶତକଡ଼ା ୨୫; ୨୫ ଟଙ୍କାରୁ
୧୦,୦୦୦ ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏବଂ ତତ୍ତ୍ଵରେ ୧୫,୦୦୦ ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୁଧ ଶତକଡ଼ା
୨ ଟଙ୍କା; କୌଣସି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସୁଧ ଉପରେ ଆୟୁ-କର ଦେବାକୁ ପଢିବ ନାହିଁ ।

ସୁରଣ ରଖନ୍ତୁ :

ଆପଣ ଯେଉଁ ସଞ୍ଜୟ କରିବେ, ତାହା ଉପରେ ଆପଣଙ୍କ ନିରାପଦ ଓ ଆପଣଙ୍କ ସନ୍ନାନସନ୍ନବଳୀ
ସମୃଦ୍ଧି ନିର୍ଭର କରେ । ଆପଣାର ସଞ୍ଜୟକୁ ଜାତିଗଠନ କାର୍ଯ୍ୟରେ ବିନିଯୋଗ କରନ୍ତୁ ।

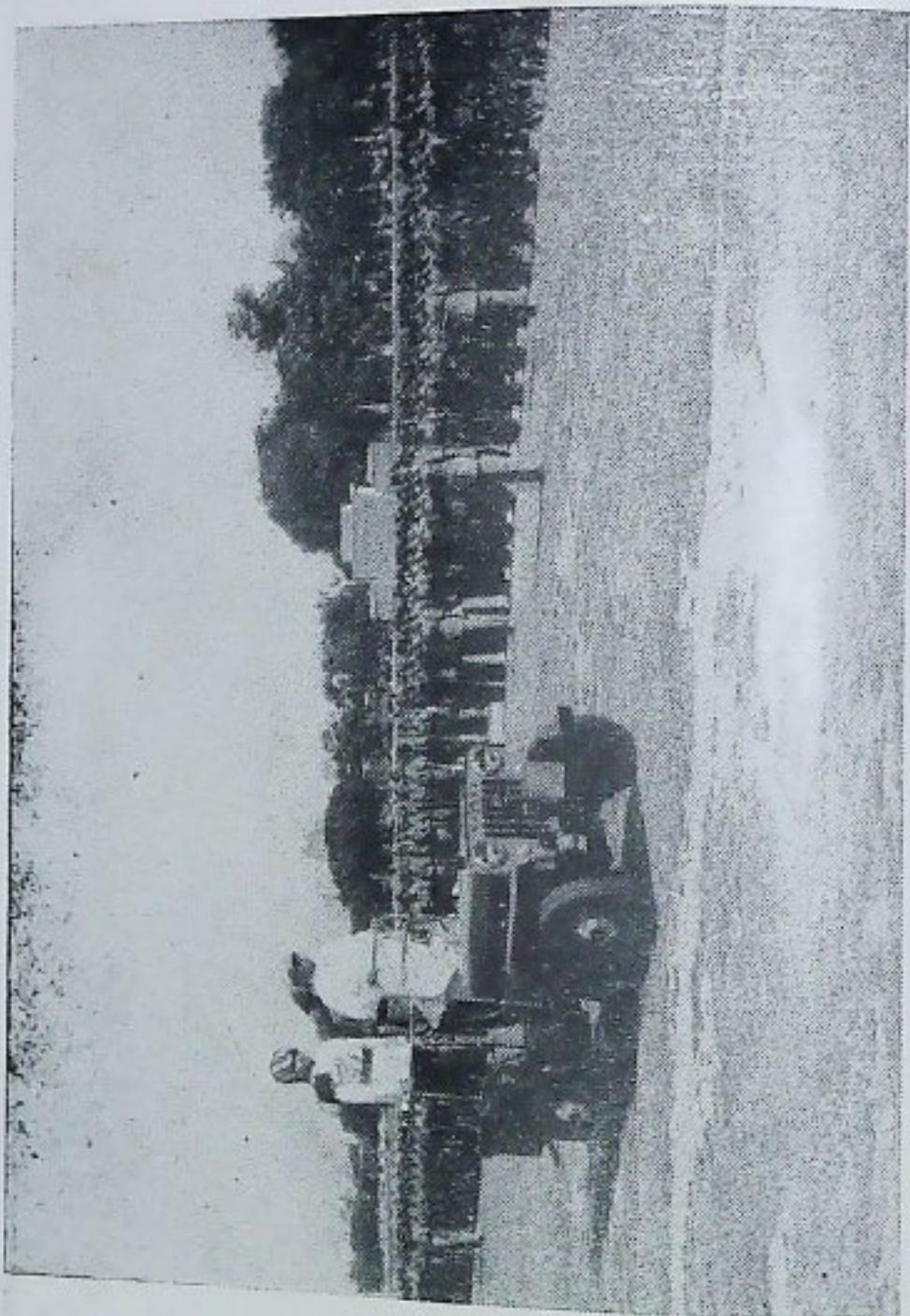
ବିଶେଷ ବିବରଣ ପାଇଁ—

ଦ ରିକିଓନାଲ ନ୍ୟାସନାଲ ହେଉିଂସ୍ ଅପିସର, ଓଡ଼ିଶା ସେବେଟେଲିଏଟ୍, କଟକ
କମ୍ପ୍ ନିଜ ନିଜ କମ୍ପ ଡିସ୍ଟ୍ରିବ୍ ସେବିଂସ୍ ଅର୍ଗାନାଇକରକ ନିକଟକୁ ଲେଖନ୍ତୁ ।

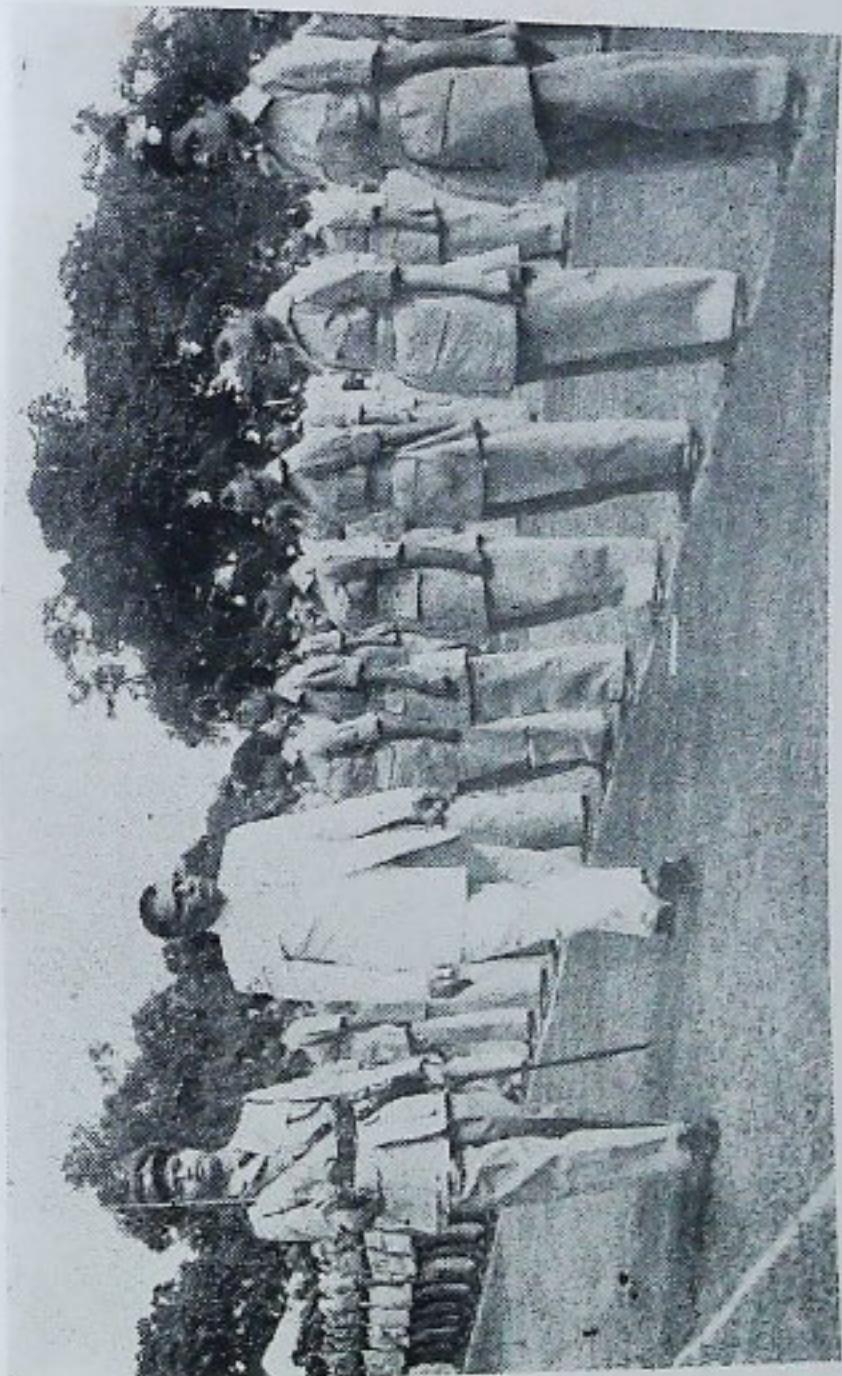

ଅନ୍ତରୀଳିକ ଲଳ କିରାରେ ସାଧାନଙ୍କ ଦିବଦର ଦ୍ୱାଦଶ ସମାବର୍ତ୍ତିନ ଉତ୍ସବରେ
ସରଚର ପ୍ରଧାନମହୀ ଶ୍ରୀ କବାହୁରମ୍ବଳ ନେହେରୁ ଜାଗାମୁ ପଢାକା ଦିଶ୍ରୋଳନ କରୁଥିଲୁ

ପ୍ରତିବର୍ଷ ଜାନୁଆରୀ ମୁହଁନାଥ ଅଧିକାରୀ-କ୍ଷମିତା
ବାରିଦିନ ଶିଳ୍ପାଳ୍ପଣ ପାଇଁ ଉଦ୍‌ବିଧି ପାଇଁ ପରିଚାଳନା କରିବାକୁ ଆବଶ୍ୟକ କରିଛି ।

ଶ୍ରୀକୃତିମ ପାତାଳାମ ଲାହାରୀ ଜିଲ୍ଲାରେ ପାତାଳାମ ଅନ୍ଧାରା ଏଥିରେ
ପାତାଳାମ ଏଥିରେ ପାତାଳାମ ଏଥିରେ ପାତାଳାମ ଏଥିରେ ପାତାଳାମ

କୁଳାଳେଟ ପିଲି ହାତିଲୋକ କମଳାର୍ଥ • ୩ • ୫୦ ଶାଖାର ଛାତ୍ରଜୀବିନ୍ଦୁ ଏବଂ ଉଚ୍ଚଶାଖା ହାତାଳେଟ

ଶ୍ରୀମତୀ
ଶ୍ରୀ
ଶ୍ରୀ
ଶ୍ରୀ

ବ୍ରଦ୍ଧି ସମ୍ବନ୍ଧ

ଶୋଭଣ ଭାଗ—୨ୟ ସଂଖ୍ୟା

ଭାବୁବ ୨୪ ଦିନ, ୧୯୮୧ ଶକାବ୍ଦ

୧୫ ସେପ୍ଟେମ୍ବର, ୧୯୮୧

ଓଡ଼ିଶାରେ କୃଷି ସମବାୟୁର ରୂପରେଖା

(ଓଡ଼ିଶାରେ କୃଷିମଦିବ୍ୟ ଅନୁଷ୍ଠାନ ହାପନ ଦିମନ୍ତେ ନିବଟରେ ଭୁବନେଶ୍ୱରତାରେ
ସରକାରୀ ଓ ବେଶ୍ଵରକାରୀ ମେଲିକତ୍ତ୍ଵରେ ହୋଇଥିବା ଆଲୋଚନା
ଶୈଖିରେ ଯେଉଁ ପିକାନ୍ତ୍ର ଗୃହଣ କରୁଥାଇଥିବା, ଜାର ସାର ମର୍ମ)

ଯୌଥଗୁଣରେ ଓଡ଼ିଶା :

ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କ ଅଭିଜ୍ଞତା

ବିଶେଷ ଧରଣର ଅର୍ଥକଷ୍ଟ ପ୍ରସଲ ବା ପନ୍ଥପରିବା ଗୃଷପାଇଁ କୁଳଙ୍କରେ କରା ଗୃଷ, ଗଞ୍ଜାମରେ
ବିଶୁଆଳ ଗୃଷ ଓ ଏଇକି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଧରଣର ଯୌଥ
ଗୃଷ ଓଡ଼ିଶାର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ ପ୍ରତିକିରି ରହିଛି ।
ଏଗୁଡ଼ିକ ଅସାଧାରଣ ଅବସ୍ଥାରେ ଥିଲେ ସୁଭା ଗ୍ରାମ-
ବାସୀମାନେ ଭକ୍ତ ଯୌଥ ଗୃଷରୁ ଅଞ୍ଚଳରେ ଯେଉଁ
ଅଭିଜ୍ଞତା ଅର୍ଦ୍ଦନ କରିଛନ୍ତି, ଯେଥିରୁ ବେଖାଯାଇଛି ଯେ
ଏହା ଯୌଥ ଗୃଷପାଇଁ ଗୃହଣ କଲେ ପ୍ରବୃତ୍ତରେ
ବିପ୍ରାଦନ ପରିମାଣ ବଢ଼ାଇଏ । ତେଣୁ ମୋଟାମୋଟି
ମତ ହେଉଛି ଯେ ଯଦି ଲୋକେ ସ୍ଵର୍ଗପ୍ରବୃତ୍ତି

ହୋଇ ଏଇକି ଗୃଷ ସମିତିମାନଙ୍କରେ ଯୋଗଭାନ
କରନ୍ତି ଓ ସରକାର ବା ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାର କୌଣସି
ବାହ୍ୟ ସଂପ୍ଲାଟାରୁ ହସ୍ତକ୍ଷେପର ରୟ ନ ରଖି ଗୃଷ-
କାର୍ଯ୍ୟ ପରିବଳନାର ବାସିର ଗୃହଣ କରନ୍ତି, ତେବେ
ସମବାୟ ଗୃଷଦାତା ନିଶ୍ଚିତର୍ବବେ ଉପ୍ରାଦନ ବୃଦ୍ଧି
ପାଇବ । କିନ୍ତୁ ଉନ୍ନତ ଧରଣର ଗୃଷ ଲୋକବାପାଇଁ
ସେମାନଙ୍କୁ ସବୁପ୍ରକାର ସୁତ୍ଥିଧା ଓ ସାହାଯ୍ୟ ଦେବାରୁ
ହେବ ।

ସମବାୟ ଗୃଷରୁ ଲାଭ

ସମବାୟ ଗୃଷଦାତା ଯେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଗୃଷଅପେକ୍ଷା
ଅଧିକ ସହଜରେ ଉନ୍ନତଧରଣର ଗୃଷ-ପରିବଳ
ଅବଲମ୍ବନ କରୁଥାଇପାରିବ ଓ କମିର ଆବଶ୍ୟକ୍ୟ

ଉନ୍ନତ ଘଟାଇ ହେବ, ଏଥରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ।
ନିମ୍ନଲିଖିତ କାରଣରୁ ଏପରି ଫଳ ଘଟିଥାଏ :—

(କ) ସମବାୟ ବୃଷଯୋଗୁଁ ପ୍ରେସ୍ ପ୍ରେସ୍ ହୋଇ
ଏଣେ ତେଣେ ବୟସର ହୋଇ ରହିଥିବା ଓ ଖଣ୍ଡ
ଖଣ୍ଡ ହୋଇଥିବା ଜମିଗୁଡ଼ିକୁ ଏକାଠି କରିବା
ଦିଗରେ ସାହାଯ୍ୟ ମିଳିବ । ଏହାପଳରେ ଉନ୍ନତତର
ସମ୍ଭାବିତ ଓ ଉପକରଣର ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ଉନ୍ନତ
କୁଣ୍ଡ ପଢ଼ନ କରିବାରେ ମୁଦ୍ରିତ ହେବ ।

(ଖ) ଏହା ଲୋକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ନେତୃତ୍ବ
ସ୍ଥାନିକ କରିବାଦାୟ ବିରଳ ଶୟ ଉପ୍ରାଦନ ଯୋଜନା
ଓ ଉନ୍ନତତର ପରିଚ୍ୟାଳନା ଦିଗରେ ସାହାଯ୍ୟ
କରିବ ।

(ଗ) ଆଉ ମଧ୍ୟ ଏହା ଶ୍ରମ ବଣ୍ଣନରେ ସାହାଯ୍ୟ
କରିପାରେ ।

(ଘ) ଅନୁପସ୍ଥିତ ଜମିମାଲିକମାନଙ୍କ ଭୂମିର
ସଦୁପ୍ରେସ ଦିଗରେ ଏହା ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରେ ।

ଏହାରଙ୍କ ଉପାୟ ଅବଳମ୍ବନ କରିବାଦାୟ ଏବରୁ
ବଢ଼ିଥରଣର ଉନ୍ନତିବାଧନ କରିବା ନିମନ୍ତେ
ସମବାୟ କୃଷି ସମିତିମାନେ ଯଥେଷ୍ଟ ସମଳ
ପାଇବାରେ ସମର୍ଥ ହେବେ ।

ଉନ୍ନତ ବୃଷ ଓ ଭୂମିର ଉନ୍ନତ ପାଇଁ ତିନି
ପ୍ରକାର ରଖି ମିଳିବାର ମୁଦ୍ରିତ ଥିବା ଆବଶ୍ୟକ;
ଯଥା :—ରୂପଶତ୍ରୁ ତୁଳିବା ଏବଂ ଉନ୍ନତ ବିଦ୍ୱନ ଓ
ପାର ପ୍ରଭୃତି ଜନଶ ଶରୀର କରିବା ଖର୍ଚ୍ଚ ତୁଳିବା
ନିମନ୍ତେ ଦ୍ରକ୍ଷୟମାନ ରଖି, ଉନ୍ନତ ଯଦ୍ୱପାତି ଓ
ଉପକରଣ କଣିବା ନିମନ୍ତେ ମଧ୍ୟମ ମିଆୟ ରଖି ଏବଂ
ଜମିର ଉନ୍ନତ ଓ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଉନ୍ନତ
ସାଧନ ନିମନ୍ତେ ପରମିଆୟ ରଖି ।

ସମବାୟ କୃଷି ସମିତି, ସମବାୟ ବ୍ୟକ୍ତି
କରିଥାରେ ଏବରୁ ରଖି-ମୁଦ୍ରିତ ପାଇପାରିବ ।

ମାସ ଫାର୍ମଲ ଅମଳ ହେବା ପରେ ସେଥିରୁ ଆପେ
ରଖି ପରିଶୋଧ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିପିବ ।

ସବ ଗୋଟିଏ ଗ୍ରାମକୁ ପୂର୍ବପୂର୍ବ ଗୋଟିଏ ସମବାୟ
କୁଷି ସମିତିରେ ପରିଶତ କରିଯାଏ, ତେବେ ପୁଅନ୍ତର୍ବାଦ
ଭାବେ ସେବା ସମବାୟ ସମିତି ଗଢ଼ିବାର କୌଣସି
ଆବଶ୍ୟକତା ରହି ନ ପାରେ ।

ଗୋଟିଏ ଗ୍ରାମରେ

ଏକାଧ୍ୟକ୍ଷ ସମବାୟ ଗୃଷ ସମିତି

ସବ କୌଣସି ଗ୍ରାମ ପୂର୍ବପୂର୍ବ ଏକ ସମବାୟ ଗୃଷ
ସମିତିରେ ପରିଶତ କରିଯାଇ ନ ପାରିବ, ତେବେ
କୌଣସି କର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୁଳରେ ପାଖକୁ ପାଖ ଲଗିଥିବା
ଜମିର ମାଲକମାନେ ମିଳିମିଳି ମିଳିତ ଗୃଷ
କରିପାରନ୍ତି । ସେପରି ପ୍ଲଟେ ଏକା ଗ୍ରାମରେ ଏହାରେ
ଏକାଧ୍ୟକ୍ଷ ସମବାୟ ଗୃଷ ସମିତି ରହିପାରେ ।

ଜମିର ଉନ୍ନତିବିଧାନ ପାଇଁ ଏକ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ପାଣି
ଗଢ଼ିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସମିତିର ଲଭରୁ କେତୋକାହିଁ
ଅଳଗା ରଖାଯାଇପାରେ ।

କିପାରି ଟଙ୍କା ଜମା ରଖାଯିବ

ସମିତିର ସଭ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସ୍ଵର୍ଗ ସହି
ଯୋଜନା ରୂପୁ କରିଯାଇପାରେ । ଏହି କାବରେ
ଯେଉଁ ଟଙ୍କା ସଞ୍ଚାର କରିଯିବ, ତାହାକୁ ସମବାୟ ଗୃଷ
ସମିତିରେ ଜମାରୁପେ ଗ୍ରହଣ କରିଯାଇପାରେ ।

ସହ ବାହାର ହସ୍ତଷେଷ ନ ଥାଇ ସମିତିର
ସଭ୍ୟମାନଙ୍କ ହାତରେ ପରିଚ୍ୟାଳନାଗର ହେଲି
ଦିଆଯାଏ ଓ ସବ ସେମାନଙ୍କର ତୁଳିବାକୁ ହେଲି
ସବଶେଷରେ ସେମାନଙ୍କର ଉପକାରରେ ଆସିବାରି
କୃଷି ଉପରେ ବନ୍ଦାଇବା ଦିଗରେ ଏହି ଜମାଟଙ୍କା
ସାହାଯ୍ୟ କରିବ, ତେବେ ସଭ୍ୟମାନେ ନିଜ ନିଜର
ବଳକା ଆୟୁର୍ବେ ସମବାୟ ଗୃଷ ସମିତିରେ ଟଙ୍କା
ଜମା କରିପାରନ୍ତି ।

ଭକ୍ତି ପ୍ରସଙ୍ଗ

୩

ଏହାଦ୍ୱାରା ଶ୍ରମିକ-ସମସ୍ୟାର

ସମାଧାନ ହୋଇପାରିବ

ଦେଶର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ ଶ୍ରମିକ-ସମସ୍ୟା ବିରନ୍ତ ଆକାରରେ ଦେଖାଯାଏ । ଉପରୂଳବର୍ଷୀ ଜଳମାନଙ୍କ ଫର କେତେକ ଅଞ୍ଚଳରେ ଏପରିକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ରୂପପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଶ୍ରମିକଙ୍କ ଅସ୍ରବ ପଡ଼େ, ଅଥବ ପୂର୍ବତନ ଗଡ଼ିଜାର ବଜ୍ୟପର ଅନ୍ୟ କେତେକ ଅଞ୍ଚଳରେ ଶ୍ରମିକଙ୍ଗଣ୍ୟ ଯଥେଷ୍ଟ ହୋଇପାରେ ବା ଯୁନେ ଯୁନେ ଆବଶ୍ୟକତା ଅପେକ୍ଷା ବେଶୀ ହୋଇପାରେ । ତେଣୁ ସମବାୟ କୃଷିଷେଷ ଯୋଗୁଁ କେତେକ ଅଞ୍ଚଳରେ ବେକାର-ସମସ୍ୟା ସ୍ମୃତି ହୋଇପାରେ ଓ ଅନ୍ୟ କେତେକ ଅଞ୍ଚଳରେ ଶମଶିର ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉପଯୋଗ ଘଟିପାରେ ।

ସମବାୟ କୃଷିଷେଷ ଯୋଗୁଁ ଗ୍ରାମବାସୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅର୍ଥବେଳାର ଅବସ୍ଥା (ଆଂଶିକ ଲେକ-ନିଯୋଗ) ବହୁପରିମାଣରେ କମିଯିବ, କାରଣ ଦୋଷସଲ ବା ଉପସଲ ଭଲ ବ୍ୟାପକ କୃଷିକାର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରତଳନ ହାରୁ ଶ୍ରମିକମାନେ ବର୍ଷସାର କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇପାରିବେ ।

ଏହା ସଜ୍ଜେ ଯଦି କେତେକ ଅଞ୍ଚଳରେ ଶ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା ଆବଶ୍ୟକତାଠାରୁ ବେଶୀ ହେବାର ଦେଖାଯାଏ, ତେବେ ପାଣିମାହାର ପ୍ରୟୁକ୍ତ ବସରବା, ସ୍ମୃତି ଜଳଭଣ୍ଟାର ତିଆର ଓ ଗ୍ରାମ୍ୟ ବସ୍ତ୍ରାଭିଆର ପ୍ରତିକ ବିବାଶମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଲଭସ୍ତଦୟବେ ନିୟୁକ୍ତ କରାଯାଇପାରେ । କେତେକ ଗ୍ରାମ୍ୟଶିଳ୍ପ ବିଶେଷତଃ କୃଷି ଉପାଦନ, ଆମଳ ଓ ବେଉଷଣ ପ୍ରତ୍ୱତି କାର୍ଯ୍ୟ ସମିତି ଜରିଆରେ କରାଯିବାଦାର ବିଲକ୍ଷା ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିୟୁକ୍ତ କରାଯାଇପାରିବ । ସମବାୟ ରୂପ ସମିତିଦାର ବିପ୍ଳବିଭାବେ ବୃଦ୍ଧିକାର୍ଯ୍ୟ ଚଳାଯିବାପରେ ଯେଉଁ ଅଞ୍ଚଳରେ ଶ୍ରମିକ

ଅସ୍ରବ ଥିବେ, ସେଠାରୁ ବଜ୍ୟର ଶ୍ରମିକବହୁଳ ଅଞ୍ଚଳରୁ ବିଲକ୍ଷା ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ଅଶାୟାଇପାରେ ।

ସମବାୟ କୃଷିପରିବର୍ତ୍ତନରେ କମିମାଲିକଙ୍କ ସ୍ଥାନ

କୃଷିଷେଷ ତିଆର ପାଇଁ କୃଷି ସମବାୟ ସମିତି କମିମାଲିକବଠାରୁ (ଆର୍ଥିକ ଜମିରେ ସ୍ଵାଭାବିକ ଥିବା ପ୍ରଜାମାନଙ୍କଠାରୁ) ଜମି ପଞ୍ଜା ନେଇ ପାରିବେ । ଜମିର ଆୟତନ, କିମ୍ବା, ଉତ୍ସାହିତା ଶକ୍ତି ଦୃଷ୍ଟି ଏହି ପଞ୍ଜା ଉପରେ ଜନଶା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯିବ ।

ଏହି ଜନଶା ପାଇବା ଛଡ଼ା ମାଲିକମାନେ ଜମିର ବ୍ୟୁତି ବା ମୂଲ୍ୟ ରିତିରେ “ମାଲିକାନା ଲଇୟାଣ” ପାଇପାରନ୍ତି ।

ସମିତିର ସବୁ ସଭ୍ୟଙ୍କ ପାଇଁ

ଏକପ୍ରକାର ଅଂଶ

ଯେଉଁ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଆମେ ସଭ୍ୟମାନଙ୍କ ବିଶଳରେ ଥିବା ଜମିର ମୂଲ୍ୟକୁ ସମେତର ଅଂଶ ଭବେ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଭବିବା, ସେହି ମୁହୂର୍ତ୍ତରୁ ଜମିର ପ୍ରକାର ମାଲିକାନା ସମିତିହାତକୁ ଗୁଲି ଆସିବ । ସମବାୟ କୃଷି ବିକାଶର ବର୍ଷମାନ ଅବସ୍ଥାରେ ଲେକମାନେ ଦ୍ୱୟତ ଏହାକୁ ପସନ କରି ନ ପାରନ୍ତି । ତେଣୁ ସ୍ବରୂପ ଦିଆଯାଉଛି ଯେ ମାଲିକ, ପ୍ରକା ଓ ଦିନମୁଲିଆ ସବୁ ଶ୍ରେଣୀର ସଭ୍ୟଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ କିମ୍ବମର ଅଂଶ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯିବ; ଆର୍ଥିକ ଟଙ୍କା ଆକାରରେ ଏହି ଅଂଶ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ହେବ । ଏଥରେ ଏକମାତ୍ର ପ୍ରରେଦ ଏହି ଯେ ଦିନମୁଲିଆଠାରୁ ଗ୍ରେଟ ଗ୍ରେଟ କିପ୍ତିରେ ପୂର୍ବ ମୂଲଧନ ଆଦାୟ ପାଇଁ ତାହାର ମଜ୍ଜାରୁ କିଛି କିଛି କାଟି ଅଂଶ ବାବଦକୁ ପେଂଠ କରାଯିବ । ବୁକ୍କ ପାଇଥିବା ଅଂଶ ମୂଲଧନ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ହେବା ଦରକାର; ଯେପରିକ ଆର୍ଥ-ସାହାଯ୍ୟକାରୀ ଅନୁଷ୍ଠାନଠାରୁ କାମକୁଳ ମୂଲଧନ ବାବଦରେ

ଯଥେଷ୍ଟ ରଣ ଉଠାଇବା ପାଇଁ ସମିତି ସମର୍ଥ ହୋଇ ପାରିବ । କର ବୁଣୀ (ପ୍ରଜା ବୁଣୀ) ସମିତିର ଲଭନ୍ତ ଲଭ୍ୟାଂଶ୍ଚ (ବୋନସ) ପାଇବାକୁ ହକ୍କାର ହେବ ।

ସମିତିରେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହିତ ମୂଳିଆ ହିସାବରେ ବୁଷ କରିବା ପୋରୁଁ ଗରବୁଣୀ କେବଳ ଯେ ମୁଲ ପାଇବ, ତାହା ନୁହେ । ଅଧିକାରୀ ଜମିର ଚନ୍ଦ୍ରାବଧାନ ଓ ଯେତ ପରିବୁଲନା ପାଇଁ ଅନ୍ତରେ ଯେତିକ ଜମି ଏ ଆଗ୍ରାହ ପ୍ରଜାଭାବେ ବୁଷ କରୁଥିଲା, ସେତିକ ପାଇଁ ସମିତିର ଆୟୁର୍ବ୍ରତ ତାହାର ଅଂଶ ପାଇ ପାରିବ । ଆଉ ମଧ୍ୟ ସେ ଯେଉଁ ଶ୍ରମ କରୁଛି, ସେଥିପାଇଁ ଲଭନ୍ତ ବୋନସ ପାଇବାକୁ ଯେତେ-ବେଳେ ସେ ହକ୍କାର ହେବ, ସେତେବେଳେ ସମବାୟ ବୁଷରେ ଯୋଗଦେବାକୁ ସେ ଆଗ୍ରାହ ହେବ ।

ସୁଧା ସମବାୟ ସମିତିରେ ପ୍ରମିତମାନେ ଆଳସ୍ୟ ଯୋଗୁଁ କାମରେ ଅବହେଳା କରନ୍ତି ବା ଭଲ ଭାବରେ କାମ ନ କରନ୍ତି, ତେବେ ତାହା କଠୋର ପରିବୁଲନାଗତ ଚନ୍ଦ୍ରାବଧାନ ହାର ଯେତେ କାମ ହେବାରୁ, ସେହି ଅନୁସାରେ ମନ୍ତ୍ରାବ୍ୟ ଦେବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦାର ଓ କାମର ପରିମାଣ ସଂପର୍କରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରି ଦେବାହାର ବନ୍ଦ କରୁଥାଇପାରେ ।

ସୁଦଷ କୃଷକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା

କୃଷିକ୍ଷେତ୍ର ପରିବୁଲନା

ଗୋଟିଏ ସମବାୟ କୃଷି ସମିତିକୁ ସଂକଳିତା-ସହକାରେ ଚଳାଇବାକୁ ହେଲେ କୃଷିକ୍ଷେତ୍ର ପରିବୁଲନା ଦାୟିର ସଭ୍ୟମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ବର୍ଷାପାଇ-ଥିବା ସୁଦଷ କୃଷକମାନଙ୍କ ହାତରେ ରହିବା ଉଚିତ । ପରିବୁଲନା ପରିଷଦ (ବୋର୍ଡ) ରେ ଜମିମାଲକ ଓ ବୁଣୀଙ୍କ ଉପରୁ ଶତକତ୍ତା ୨୫ ଜଣ ଓ ଭୁମିଧାନ ପରିକଳକ ମଧ୍ୟରୁ ଶତକତ୍ତା ୨୫ ଜଣ ସଭ୍ୟ ନିଆଯିବେ; ଏବଣ୍ୟ ବିଶେଷ କ୍ଷେତ୍ରେ ଏହା କୋହଳ ବର୍ଷାପାଇ-

ପାରେ । ଯଦି ଗୋଟିଏ ନିବିଷ୍ଟ ଶ୍ରେଣୀର ସଭ୍ୟମାନଙ୍କ ସଖ୍ୟା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଭୁଲନାରେ କମ ହୁଏ, ତେବେ ଶତକତ୍ତା ହାର ଉଚ୍ଚ ହାରରୁ ଫରକ୍ ହୋଇପାରେ । ପରିଲ ନିମନ୍ତେ ଯୋଜନା ତିଆର, ସାର ଆଦିର ସଥାର୍ଥ ଉପଯୋଗ ଉତ୍ସାହ ବିଷୟରେ ବୈଷୟିକ ନିର୍ଭେଦ ବୁକଗୁଡ଼ିକରେ ଥିବା କୃଷି ସପ୍ରସାରଣ ଅପିସରମାନଙ୍କଠାରୁ, ବୁକ ଅଞ୍ଚଳରେ ବନ୍ଧୁ ଯାଉଥିବା ବହିପରମାନଙ୍କରୁ ଓ ବୁକ ନ ଥିବା ଅଞ୍ଚଳଗୁଡ଼ିକରେ ଜନ କୃଷି ଅପିସରମାନଙ୍କ ନିବଟରୁ ମିଳିବା ଉଚିତ । ହିସାବପଦ ରଖିବା ଦାୟିରୁ ଯେଉଁ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ରଖାଯିବ, ସେମାନଙ୍କୁ ଉପସ୍ଥିତ ତାଲିମ ଦେବାର ଦାୟିର ସରକାର ନିଜ ହାତକୁ ନେବା ଉଚିତ । ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଷ୍ଟୁଟ୍ ଷ୍ଟୁଟ୍ କୃଷିକ୍ଷେତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଜଣଙ୍କୁ ତାରିମ କରଇ ନେବା ଉଚିତ ଓ ବଡ଼ ବଡ଼ କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ବେଳନଭେଣୀ ତାଲିମପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବରକ୍ଷକ ନିୟମ କରିବା ଉଚିତ । ବଡ଼ ବଡ଼ କୃଷିକ୍ଷେତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ତାଲିମପ୍ରାପ୍ତ ବୈଷୟିକ କର୍ମଚାରୀ ନିୟମ କରିବା ଉଚିତ ଓ ସେଥିପାଇଁ ଯେଉଁ ଅର୍ଥର ପ୍ରସ୍ତୁତି ହେବ, ତାହା ପ୍ରାରମ୍ଭ କରିବାର ବର୍ଷମାନଙ୍କରେ ସରକାରକ ହାର ସାହାଯ୍ୟ ଆକାରରେ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ । କାରଣ ଦିଶାଯୁ ପଞ୍ଚବାର୍ଷିକ ଯୋଜନାର ଶେଷ ଦୁଇବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ କେବଳ ପରିଷାମୂଳକର୍ତ୍ତବ୍ୟେ ସମବାୟ-କୃଷି ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍‌ୟମ କରାଯିବା ପାଇଁ ପରମର୍ଗ ଦିଆଯାଉଛି । ପରିବୁଲକ (ମ୍ୟାନେଜର), ହିସାବରକ୍ଷକ (ଏକାଉଷେଷ) ଓ ବୈଷୟିକ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କ ବରମା ସମେତ ମୋଟାମୋଟି ଯାହା ଖର୍ଚ୍ ହେବ, ତାହାର ସୀମା ସମ୍ପଦ ଉପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶତକତ୍ତା ୫ ରାଶ ଉଚିତରେ ରଖାଯିବା ଉଚିତ । ଯେଉଁ ସେବା-ସମବାୟ ତଥା ସମବାୟ କୃଷି ସମିତମାନଙ୍କର ଉଚିତରେ ବୋର୍ଡ ଶର୍ଷ୍ୟ-ଯୋଜନା ଭଲ୍ଲାର ଧରଣର କୃଷି ପ୍ରଣାଳୀ ସମ୍ପର୍କରେ ଯେଉଁ ପରମର୍ଗ ଦେବେ, ତତ୍ତ୍ଵଦୂର୍ଘାସୀ

କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ ହେଉଥିବା ସର୍ବମାନଙ୍କ ଉତ୍ସନ୍ନ ଅଂଶ ଓ ଲଭ କମାଇ ଦେବାଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କୁ ଶାସ୍ତ୍ର ଦିଆଯାଇପାରେ ।

ସମିତିରେ ଯୋଗଦେବାପାଇଁ

ବାଧ୍ୟବାଧାକତା ରହିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ

ସମବାୟ କୃଷି ସମିତିରେ ଯୋଗଦେବା ପାଇଁ କାହାରକୁ ବାଧ କରାଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ପ୍ରସ୍ତାବିତ ସମବାୟ କୃଷିଷେବ ମହିରେ ଯେଉଁ ଲୋକଙ୍କ ଗ୍ରେଟ ଗ୍ରେଟ ଜମଗଣ୍ଠମାନ ଅଛି, ସେମାନଙ୍କୁ ସମିତିରେ ଯୋଗଦେବାପାଇଁ ପ୍ରଥମେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇବାକୁ ହେବ । ଯଦି ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇବା ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ଫଳ ନ ହୁଏ, ତେବେ ଅନ୍ତରୀଳେ ସମିତିର ପରମର୍ମାନରେ ହେଉଥିବା ଫଳର ଉତ୍ସାଦନ ପ୍ରଶାଳୀ ଓ ଉନ୍ନତ ପ୍ରଶାଳୀ ଅନୁସରଣ କରିବା ନିମନ୍ତେ ତାଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରାଯିବା ଉଚିତ । ଯଦି ଏଥରେ ଉପସାନେ ବାଜି ନ ହୁଅଛି, ତେବେ ବି ସମବାୟ କୃଷି ସମିତି କରିବାର ଅସୁଧା ଦେଇ କରିବ ନାହିଁ । କାରଣ, ବିର୍ତ୍ତିମାନ ପାଇଁ ବେଶି ପରିମାଣରେ ଟ୍ରାକଟର-ଗୁଡ଼ ଚଳାଇବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇ ନାହିଁ । ତାହା ସହେ ଯଦି ଏ ପ୍ରକାର ଗ୍ରେଟ ଗ୍ରେଟ ଜମଗୁଡ଼ିକୁ କୃଷିଷେବରେ ମଶାଇଦେବା ନିତ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇପଡ଼େ, ତେବେ ଉପସ୍ଥିତ ପରିପୂରଣ ସହିତ ଜମିଦଶଳକାରୀୟ ଧାରୀ ଅନୁଯାୟୀ ଯମର ସେହି ଜମିଗୁଡ଼ିକ କଣ୍ଠ ନେଇପାରନ୍ତି । ଯଦି କ୍ଷେତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ସରକାରୀ ପଡ଼ିଆ ଜମି ଥାଏ, ତେବେ ସରକାରୀ ସାଧାରଣତଃ ଏହି ଜମିଗୁଡ଼ିକୁ ସମିତି ନାମରେ କରିଦେବାପାଇଁ ବାଜି ହେବା ଉଚିତ । ଯଦି କୌଣସିତାରେ ଗୋଟିର ଜମି ଥାଏ, ତେବେ ବଳେଦୂର ସେହି ଜମିକୁ ସମିତିକୁ ପଢା କେଇପାରନ୍ତି ଓ ତାହା ବିନିମୟରେ ଗୋଟିର ପାଇଁ ଅନ୍ୟ ଜମି ଫୁଲପଣ କରିବେଇପାରନ୍ତି । ବଦଳ ପାଇଁ ଏ ପ୍ରକାର କୌଣସି ଅନାଦାୟ ଜମି ନ ମିଳିଲେ, ସମିତି ଉକ୍ତ

ଗୋଟିର ବଦଳରେ ସମାନ ଆୟୁଚନର ଭୂମି ନିଜ ଜମିକୁ ଛାଡ଼ି କେଇପାରନ୍ତି । ଜମିର ଅଂଶ ମୂଲ୍ୟର ଅନ୍ତର୍ଭାବରେ ହେବାର ସୂଚନା ନ ଥିବାକୁ ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ ଜଣେ ସର୍ବଦର ଜମି କଣିବେ, ସେ ସମବାୟ କୃଷି ସମିତିରେ ଯୋଗଦେବାପାଇଁ ବାଜି ନ ହୋଇ ପାରନ୍ତି । ଏହି ପ୍ରକାର ଜରୁଣ୍ଣ ଅବସ୍ଥାର ପ୍ରତିକାର କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସର୍ବମାନଙ୍କ ଜମିକୁ ପୂର୍ବରୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରି ନ ଦେବା ସମେର୍କରେ ଅଧିକାର ସମିତିକୁ ଦେବାପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକାୟ ଆଇନ ପ୍ରଣାଲୀନ କରାଯିବା ଉଚିତ ।

ଜମି କାହାକୁ ବିନ୍ଦୁଯୁ କରାଯିବ

କେବଳ ସମିତି ବା ସମିତିର ସର୍ବ ବା ବାହାରର ଯେଉଁ ଲୋକଙ୍କୁ ସମିତିର ସର୍ବରୁପେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ପାରିବ, ସେମାନଙ୍କୁ ସର୍ବମାନେ ନିଜ ନିଜ ଚକ ବିକି ପାରିବେ ।

ଚାଷୀ ବଳଦର ମାଲିକ ହେବା ଉଚିତ

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦେଶମାନଙ୍କରୁ ମିଳିଥିବା ଅଭିଭାବୁ ଦେଖାଯାଇଛି ଯେ ସମିତିଗୁଡ଼ିକ ଯେଉଁଠାରେ ସ୍ଵପ୍ନ ବଳଦ-ମାଲିକ ହେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଛନ୍ତି, ସେଠାରେ ସେମାନେ ଅସୁଧାର ସମ୍ଭାଲୀନ ହୋଇଛନ୍ତି । ଏପରିକି ଯେଉଁ ସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମବାୟ କୃଷି ଚରମ ଅବସ୍ଥାରେ ପହଞ୍ଚି, ଅର୍ଥାତ୍ ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ କୋଠାରୁ ହେଉଛି, ସେବିଷକୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସର୍ବମାନେ ବଳଦଗୁଡ଼ିକର ମାଲିକ ହେବା ଉଚିତ । ସମିତିର ଜମିଗୁଡ଼ ପାଇଁ ଏହି ବଳଦଗୁଡ଼ିକୁ ଉଡ଼ାରେ ନିଆୟିବା ଉଚିତ ।

କୃଷିକ୍ଷେତ୍ରର ସବ୍ରାନିମ୍ନ ଓ ସବାଧିକ ଆୟୁଚନ

ଗୋଟିଏ କୃଷିକ୍ଷେତ୍ରର ସବ୍ରାନିମ୍ନ ଓ ସବାଧିକ ଆକାର କଷଣ ହେବା ଉଚିତ, ସେ ସପର୍କରେ ସବାଧିକ ମତ ହେଉଛି ଯେ ସାଧାରଣତଃ ଜଳ-

ଉଦ୍‌ବୃକ୍ଷ ପ୍ରସାରୀ

୭

ସେତିତି ଜମି ହୋଇଥିଲେ ଷେଷଟିର ଆୟୁଚନ ୫୦ ଏକର ଓ ଜଳସେଚନର ସୁଧା ନ ଥିବା ଜମି ହୋଇଥିଲେ ୧୦୦ ଏକର ଦେବା ଉଚିତ । ଏହାତ୍ମାର ଆର୍ଥିନାକେ ଦୃଷ୍ଟିରେ କୃତିଷେଷଟି ଲଭ୍ୟ ହୋଇପାରିବ । ଜମିର ସମ୍ବାଦ ଆୟୁଚନ ୧୫୦୦ ଏକରକୁ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ସୁକୃତି ହୋଇପାରେ ।

କିପରି ଅବସ୍ଥାରେ ହତ୍ତିଗୁଡ଼ିକ

ଉଠାର ଦିଆଯାଇ ପାରିବ

ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଜମିଗୁଡ଼ିକ ବଡ଼ ଆକାରର ଜମିରେ ପରିଣାମ କରିବା ପାଇଁ ହତ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ଉଠାର ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇପାରେ; ବିନ୍ଦୁ ଏ ସବୁ ଷେଷରେ ସର୍ବ୍ୟମାନଙ୍କର ଜମିର ଟହୋଟ ରକ୍ଷା କରିବା ସକାଶେ ଗୋଟିଏ ଜମିକୁ ଥିନ୍ୟ ଜମିଠାରୁ ଅଳଗା ଚିନ୍ତାରବା ପାଇଁ ଦୋସମାଳ ପଥର ରଖାଯିବା ଦରକାର । ଏ ପ୍ରକାର ଟହୋଟ ନିମନ୍ତେ ମୂଳ ଜସନ୍ତା ତକ ଭାରିରେ ଗୋଟିଏ ନବ୍ୟ ଜ୍ଞାନ କରିପାରିବାରେ । ହତ୍ତିବାଢ଼ ଉଠାଇନେବା କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଥମେ ସବର ବା ଅର୍ଦ୍ଧସବର ଅଞ୍ଚଳଗୁଡ଼ିକର ନିକଟରେ ଥିବା ଯୌଥ କୃଷି ସମିତିମାନଙ୍କରେ ଆରମ୍ଭ କରିଯିବା ଉଚିତ । କାରଣ ଏହିବୁ ପ୍ଲାନରେ ହତ୍ତ ଉଠାର ଦେବାର ଉପଯୋଗିତା ସମ୍ଭବରେ ବୁଝିମାନଙ୍କୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାରବା ସମ୍ବନ୍ଦ ହୋଇପାରେ । ଏହି ବୁଝିମାନେ ଏତକ ଉନ୍ନତ ଧରଣର କୃଷିକାର୍ଯ୍ୟର ସୁଧା ପସନ୍ଦ କରିବେ ବୋଲି ଆଶା କରିଯାଏ ।

ସବି ଜଣେ ସର୍ବ୍ୟକର ମୃତ୍ୟୁ ହୁଏ, କେବେ ଦୋସମାଳୀ ପଥରମାନ ରଖି ତାଙ୍କ ଜମି ଭାଗ କରି ଦିଆଯାଇପାରିବ । ସମବାୟ ସମିତି ଆଇନର ନିୟମାବଳୀ ଓ ଉପବିଧିର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁସାରେ ମୃତ ସର୍ବ୍ୟକର ଅଂଶକୁ ତାଙ୍କର ଉତ୍ସବଧକାରୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଭାଗ କରି ଦିଆଯିବ ।

ପ୍ରତି ଜିଲ୍ଲାରେ ଅନ୍ତର୍ଭାବୀ ଗୋଟିଏ ସମିତି

ଆଜେକ ଗୁଡ଼ିକ କୃଷି ସମିତି ଗଡ଼ିବାକୁ ଚେତ୍ତୁ ନ କରି ତା ବଦଳରେ ଆରମ୍ଭରୁ ପ୍ରତି ଜିଲ୍ଲାରେ ଅନ୍ତର୍ଭାବୀ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ସମିତି ସଫଳତା-ସହକାରେ ଚଳାଇବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ୟମ କରାଯିବା ଉଚିତ । ସମିତିରୁକୁ ଏପରି ପ୍ଲାନରେ ଗଠନ କରିବାକୁ ହେବ; ଯେଉଁଠାରେ ଜଳସେଚନର ସୁଧା ମିଳିଛି, ଲୋକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସମବାୟ ମନୋଭାବ ବିବାହର କରିଛି ଓ ଅର୍ଥ-ସାହାଯ୍ୟକାରୀ ବ୍ୟାକ ବାକର ଅଗାତ ଅରିଜିକାରୁ ସେଠାପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ଅର୍ଥ ଯୋଗାଇବାକୁ ପଣ୍ଡାବପଦ ହେଉ ନ ଥିବେ । କୃଷି ଓ ସମବାୟ ମାତ୍ର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବୈଷୟିକ ପରମର୍ଶ ଦେବାପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜିଲ୍ଲାରେ ସମବାୟ କମ୍ବୀ ଓ କୃଷି-ବିଶେଷଜ୍ଞମାନଙ୍କର ଗୋଟାଏ ଲେଖାଏଁ ବଳ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ ମନେ ହେଲା ।

କିପରି ଓ କେଉଁଠି ସମିତି

ନିମନ୍ତେ ରଣ ମିଳିବ

ଯେଉଁ ସମବାୟ କୃଷି ସମିତି କେବଳ ବୁଝିମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଗଡ଼ାଯାଇଛୁ ସେ ସମିତି ପକ୍ଷରେ ସ୍ଵକୁ-ମିଆଜ୍ଞ ରଣ ପାଇବାରେ କୌଣସି ଅୟୁଷିତ ହେବ ନାହିଁ । ବ୍ୟାଙ୍କମାନଙ୍କରୁ ମଧ୍ୟମ-ମିଆଜ୍ଞ ରଣ ପାଇବାକୁ ହେଲେ ତେବେଳେ ଯେ ସମିତିରୁ ଏହି ମିଆଜ୍ଞ ସୁଧରେ ପଞ୍ଜା ନେବାକୁ ପଡ଼ିବ ତାହା ଦୂରେ, ସର୍ବ୍ୟମାନେ ମଧ୍ୟ ଉପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦ୍ରୁବ୍ୟ ନିଜ ନିଜ ମଧ୍ୟରେ ଭାଗ କରିନେବା ପୁନ୍ରୂପ ରଣ କିମ୍ବା ଗୁଡ଼ିକ ପରିଶୋଧ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଯୌଥ୍ୟରେ ଦାୟୀ ରହିବେ ।

ସମବାୟ କୃଷି ସମିତି ଅଂଶ, ମୂଳଧନ, ସରକାରୀ ସାହାଯ୍ୟ, ଗଛିତ ପାଣ୍ଡି, ଅମାନଚ ଓ ଅର୍ଥ-ସାହାଯ୍ୟକାରୀ ବ୍ୟାଙ୍କଗୁଡ଼ିକରୁ ରଣ ଉଠାରି ସୁଧରେ ନିଜପାଇଁ ଅର୍ଥ ସାରହ କରିବେ ।

ଅର୍ଥ-ସାହାୟ୍ୟକାରୀ ବ୍ୟାଙ୍କ ଯେଉଁ ସୁଲ୍ଲ-ମିଆମୀ ରଣ ଦେବେ, ତାହା ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟର ଫଳ ଅମଳ ଭରିରେହିଁ ଦିଆଯିବ । ଜମି ବରକ ରଖି ମଧ୍ୟମ ଓ ଦୂର୍ଘ-ମିଆମୀ ରଣ ଦିଆଯିବ । କୃଷିଷ୍ଣର ସର୍ବକୁ ନିଜର ଜମି ସମେତଠାରେ ବନ୍ଧା ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ଓ ସମିତି ମଧ୍ୟମ ବା ଏହି ମଆମୀ ରଣ ପାରବା ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟରେ ସେହି ଜମେକୁ ଅର୍ଥ-ସାହାୟ୍ୟକାରୀ ବ୍ୟାଙ୍କ ନିକଟରେ ବନ୍ଧା ରଖିବେ ।

କୃଷି ସମିତିର ଜମିନରେ ସମବାୟ ସମିତିର ଯେ କେହି ସଭ୍ୟ ସେହି ଅଞ୍ଚଳରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ସେବା-ସମବାୟ ବା ରଣ ସମବାୟ ଅନୁସ୍ଥାନରୁ ରଣ ନେଇ ପାରିବେ । ଏ ଷେଷରେ ସମବାୟ କୃଷି ସମିତି ରଣ-ଗ୍ରସାତାକୁ ଯେଉଁ ଲାଭ, ଲାଭାଂଶ, ଉପନ୍ତ ଦୁର୍ବ୍ୟ ବା ମନୁଷ୍ୟ ଦିଶ୍ରେ, ସେଥିରୁ ଟଙ୍କା କାଟି ରଖି ସେବା ବା ରଣ ସମବାୟ ସମିତିକୁ ରଣ-ଗ୍ରସାତାକ ଦେବୁ ବାବଦରେ ପରିଶୋଧ କରିବେ । କିନ୍ତୁ ସେବା ବା ରଣ ସମବାୟ ସମିତିଙ୍କ ନିକଟରେ ଜମି ବନ୍ଧକ ରଖିବା ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦେବା ଉଚିତ ହେବ ନାହିଁ । ଖର୍ଚ୍ଚ, ମାୟୁଲ ଓ ରଣ

କିପରି ଅୟୁଲ କରାଯିବ

କୃଷି ସମିତି ଷେଷର ମୋଟ ଉପନ୍ତରୁ ସବୁ ପ୍ରକାର ଖର୍ଚ୍ଚ, ମାୟୁଲ, ଟିକିପ ଓ ରଣ ଅୟୁଲ କରିବା ଉଚିତ । ଏହି ସବୁ ବ୍ୟୟ ପରେ ଧାନୀ ଅବଶିଷ୍ଟ ରହିବ, ତାହା ସମିତିର ନିଯୁମ ଓ ସମିତି ଗ୍ରହଣ କରୁଥିବା ଉପରିଧି ଅନୁୟାୟୀ କାହିଁ ଦିଆଯିବ ।

ଯଦି ପ୍ରାକୁତିକ ଦୁଯୋଗ ଯୋଗୁଁ କୃଷି ସମିତି ଅର୍ଥ-ସାହାୟ୍ୟକାରୀ ବ୍ୟାଙ୍କକୁ ଦେବୁ ପରିଶୋଧ କରିବାରେ ହେଲା କରନ୍ତି, ତେବେ ତତ୍କାଳୀନ ଅବସ୍ଥା ଅନୁୟାୟୀ ଦେବୁ ପରିଶୋଧ କରିବା ନିମନ୍ତେ ସମିତିକୁ ସମୟ ଦିଆଯାଇଗାରେ । ସମିତି ଆଜି ଥରେ

ଫଳ ଉଚାର ଯେପରି ରଣ ପରିଶୋଧର ସୁବିଧା କରି ପାରିବେ, ସେଥିପାଇଁ କୃଷି ସମିତିକୁ ସୁଲ୍ଲ-ମିଆମୀ ଭରିରେ ପୁଣି ଥରେ ମଧ୍ୟ ରଣ ଦିଆଯାଇପାରେ । ବିଶ୍ୱାସ ଥର ରଣ ଦେବା ସମୟରେ ତାହା ଯେପରି ଉପାଦନ ପାଇଁ ନ୍ୟୂନତମ ଆବଶ୍ୟକତା ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ରହେ, ସେଥିପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦିଆଯିବା ଦରକାର ।

ଯେଉଁ ଷେଷରେ ଏ ପ୍ରକାର ହେଲା ଲକ୍ଷାକୃତ ବା ପରିଶୂଳନାଗତ ସୁଟିଯୋଗୁଁ ହେଉଥିବ, ସେ ଷେଷରେ ଆହୁରି ଭଲଭାବରେ କହାବଧାନ କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହେବା ଦରକାର ଓ ନିଜର ଷତ ସୁଧାର ନେବାପାଇଁ କୃଷି ସମିତିକୁ ସୁଯୋଗ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ । କିନ୍ତୁ ଯଦି ତାହା ସବୁ ଦେଖାଗଲୁ ଯେ ପରିଶୂଳନାଗତ ସୁଟି ସୁଧୂରୁନାହିଁ, ତେବେ ଏପ୍ରକାର ସୁଟି କାହିଁକି ହେଉଛି ସେ ସମୟରେ ବିପ୍ରତି ଅନୁସନ୍ଧାନ ହେବା ଦରକାର । ଯଦି ଏ ପ୍ରକାର ଅନୁସନ୍ଧାନ ଫଳରେ ପରିଶୂଳନା ଆଉ ସୁଧୂର ନ ପାରିବ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼େ, ତେବେ ସମବାୟ ସମିତି ଗୃହିକର ରେକସ୍ଟାର ସମିତିର ପରିଶୂଳନା-ସମତା ନିଜ ହାତକୁ ନେଇ ପାରିବେ ।

ଅର୍ଥ-ସାହାୟ୍ୟକାରୀ ବ୍ୟାଙ୍କ ବା ସମବାୟ ବିଭାଗ ଆରମ୍ଭ ରାଶିବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କହାବଧାନ ଓ ବିସାବ-ପତ ରଖିବା କିମ୍ବରେ ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବେ ଓ ସେ ସବୁର ଖର୍ଚ୍ଚ କୁଳରବା ପାଇଁ ସରକାର ସାହାୟ୍ୟ ମଞ୍ଜୁର କରିବେ ।

ସମବାୟ କୃଷିକୁ

କିପରି ଲୋକପ୍ରିୟ କରିହେବ

ସମବାୟ କୃଷିକୁ ଲୋକପ୍ରିୟ କରିବାକୁ ହେଲେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ବ୍ୟବସ୍ଥାମାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ଦରକାର ।

(୧) ଉପବିଧୁଭୁକ୍ତ ଅତି ସରଳ ଓ ସହଜରେ ବୁଝିପାରିବା ଭବିତ ହେବା ଦରକାର ।

ଉତ୍କଳ ପ୍ରସାର

(୨) ଏ ସମ୍ବର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଶରପତଗୁଡ଼ିକ ସରକ ଉତ୍କାରେ ଅନୁହିତ ହେବା ଦରକାର ଏବଂ ସରକାରୀ ଓ ବେଷରକାରୀ ସଂପ୍ଲାମାନଙ୍କ ଦାର ବ୍ୟାପକତାବରେ ବିଶ୍ୱାସିବା ଦରକାର ।

(୩) ପ୍ରଥମ ଅବସ୍ଥାରେ ଯୌଧ ରୂପକୁ ଉତ୍ତାହିତ କରିବା ଏକାଶେ ଯେଉଁ ଲୋକମାନେ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ-ମାନଙ୍କରେ ଯୌଧ ଭାବରେ ଆଖୁ ପନିପରିବା ଭବ୍ୟାଦି ରୂପ କରୁଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ପୁରସ୍କାର ଆଦି ପ୍ରଦାନ କରିବା ଉଚିତ ।

(୪) ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷାଦେବା ପାଇଁ ଗାମପଞ୍ଜାବୁତ ପ୍ରରରେ ବନ ଘନ ଆଲୋଚନା ଚନ୍ଦମାନ ସଙ୍ଗଠନ କରିବା ଉଚିତ ।

(୫) ରୂପ ସମବାୟ ସମିତିଗୁଡ଼ିକର ସଭ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସେବା ସମବାୟ ଓ ଯୌଧ ରୂପ ସମବାୟ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା ଓ ବ୍ୟାପକ ପ୍ରଶର ହେବା ଉଚିତ ।

(୬) ରୂପକୁ, କଳବର, ସବାୟନକ ସାର ଯୋଗାଣରେ ବିଶେଷ ଧରଣର ରହାତ ବିଆସିବା ଉଚିତ ଓ ଦାଦନ ଦିଆପାଇଥିବା ରଣର ସୁଧରୁ କିଛି କିଛି ରୁଦ୍ଧ ବିଆସିବା ଉଚିତ ।

(୭) ବୁଲ ଉନ୍ନତି କମିଟୀର ବେଠକ ରୁଦ୍ଧକରେ ସମବାୟ କୃଷି ସମିତିମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ଓ ଅଗ୍ରଗତି ସମକରେ ଘନ ଘନ ଆଲୋଚନା ହେବା ଉଚିତ ।

(୮) ବର୍ଷିମାନ ଥିବା ସମବାୟ କୃଷି ସମିତି-ଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ଠିକଭାବରେ ଗଢ଼ିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଆଜ ମଧ୍ୟ ଉପସ୍ଥିତ ଅର୍ଥ ଯୋଗାଇବାହାର ଓ ସମ୍ଭାବନାବଧାନ ଦାର ସେବୁଡ଼ିକ ଯେଉଁ ଲଭଦାୟକ

ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟକର ପାରିବେ, ତାହାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହେବା ଦରକାର ।

(୯) ଯେଉଁ ବେଷରକାରୀ ସଭ୍ୟମାନେ ଉତ୍କଳ ସେବା ସମବାୟ ସଙ୍ଗଠନରେ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କରୁଥିବେ, ସେମାନଙ୍କୁ ଏହି ମହାତ୍ମା କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଉତ୍ତାହିତ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପାରିଷ୍ଟମିକ ବିଆସିବା ଉଚିତ ।

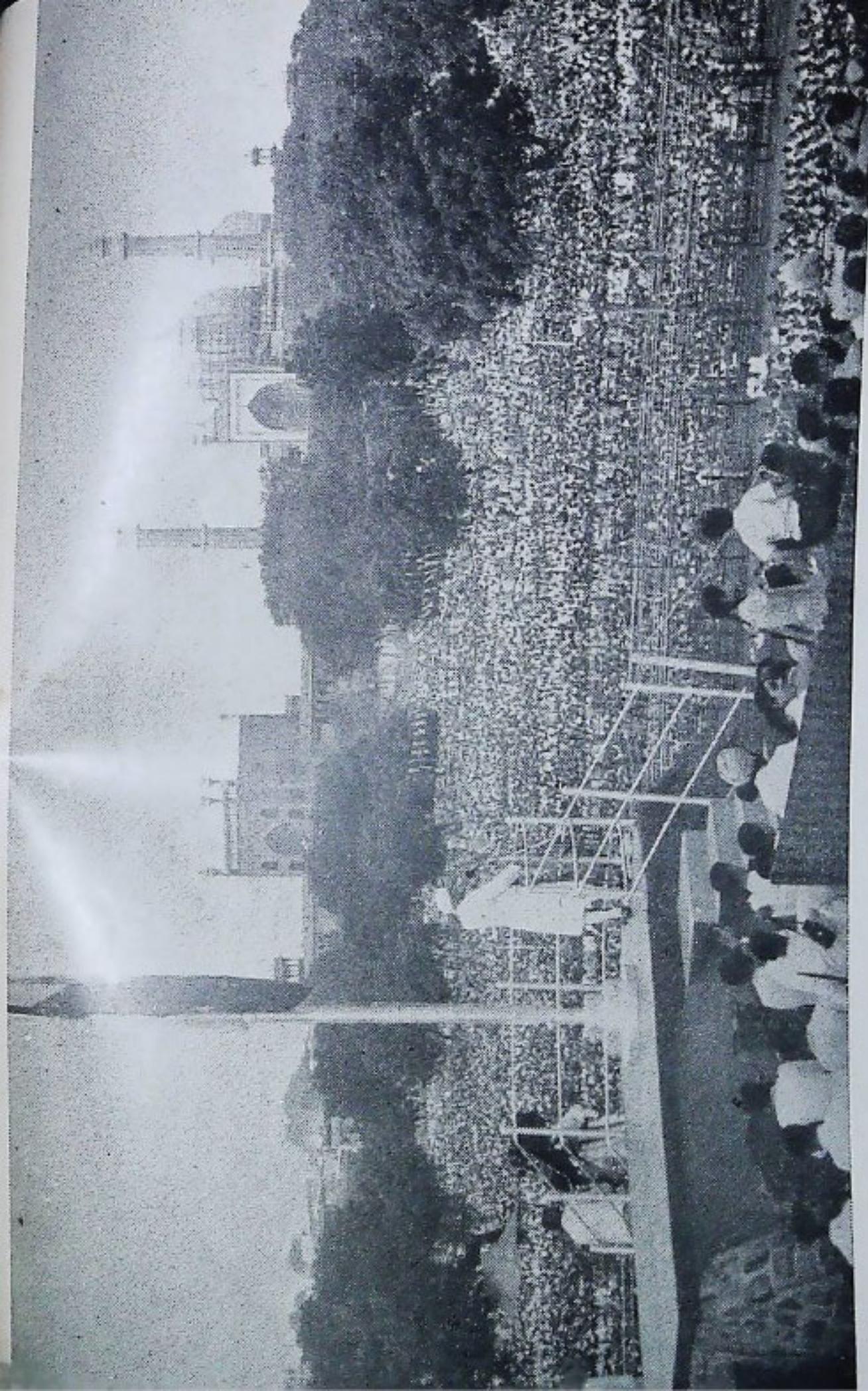
(୧୦) କୁଳ, ଜିଲ୍ଲାଓ ରାଜ୍ୟପ୍ରଭାରେ ସବ୍ୟଶ୍ରେଷ୍ଠ କୃଷି ସମବାୟ ସମିତିମାନଙ୍କୁ ପୁରସ୍କାର ପ୍ରଦାନ କରିବିବା ଉଚିତ ।

ନୂଆ ଆବାଘ ଜମିରେ ଯୌଧ କୃଷି ସମତି

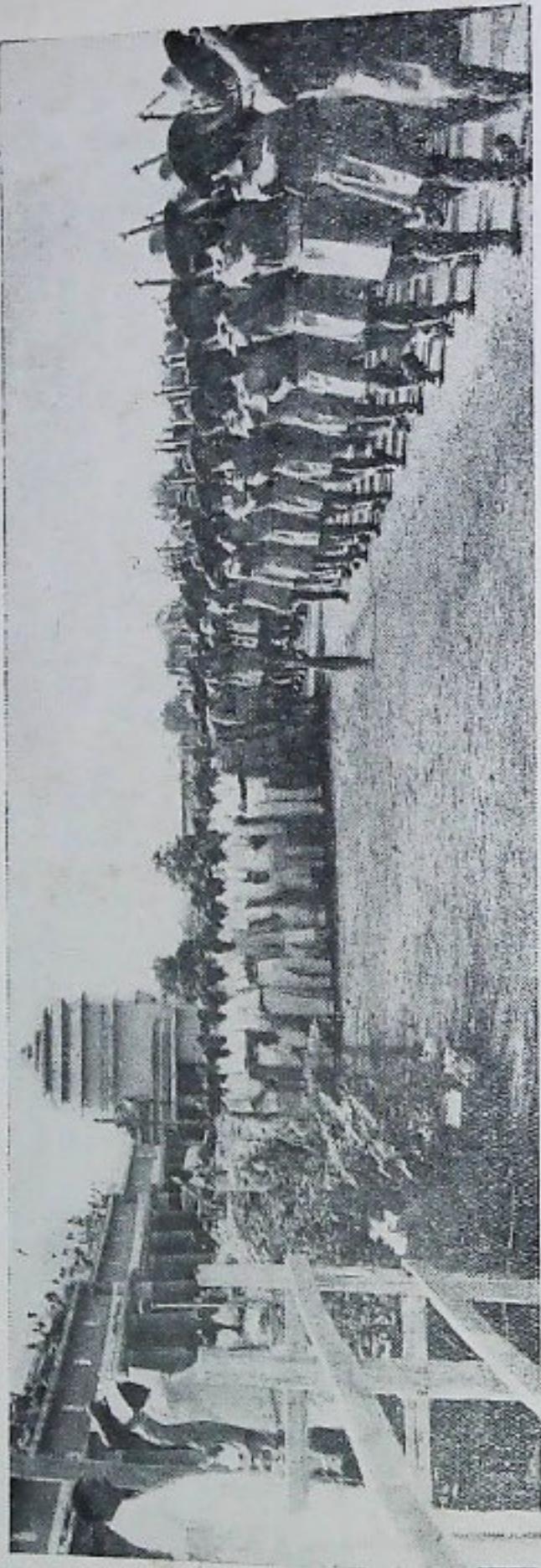
ନୂଆ ଆବାଘ ଜମିଗୁଡ଼ିକରେ ଯୌଧ କୃଷି ସମବାୟ ସମିତିଗୁଡ଼ିକୁ ଉତ୍ତାହିତ କରିବିବା ଦରକାର; କାରଣ, ଏ ଧରଣର ଜମିଗୁଡ଼ିକରେ ଯୌଧ ରୂପ ସଫଳ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ବେଶୀ । କେବଳ ଯେଉଁ ଲୋକମାନେ ଭୂମିହାନ ଓ ପ୍ରକୃତରେ ରୂପକାରୀ କରୁନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ଓ ଯେଉଁମାନଙ୍କର ରୂପକାରୀ ପାଇଁ ଏ ଏକରତ୍ନ କମ ଜମି ଅଛି, ସେମାନଙ୍କୁ ଆଗେ ଏ ପ୍ରକାର ସମିତିଗୁଡ଼ିକରେ ସଭ୍ୟରୁପେ ଗ୍ରହଣ କରିବି । ବିରଳ ପ୍ରମିଳ ଦଳକୁ ବିରଳ ପ୍ରକାର ପାସଳ ରୂପ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଜମି ଲଗାଇଦେବା ଦାର ଏସବୁ ଜମି ରୂପ କରିବି । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ପ୍ରତିଯୋଗିତାମୂଳକ ମନୋଭାବ ଜାତ ଜରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଉପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏକ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାରୀୟ କରି ବିଆସିବ । କିନ୍ତୁ ମୋଟାମୋଟି ଭାବରେ ଜମି ଉପରେ ସବଦା ସମିତିର ଅଧିକାର ରହିଥିବ ।

ଅନାବାଘ ଜମିଗୁଡ଼ିକୁ ପଞ୍ଚ ଦେବାଦେଶ ସରକାର ସମବାୟ କୃଷି ସମିତିଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରଥମ ସୁବିଧା ଦେବା ଉଚିତ ।

କୁଳାଳର ପଦମ୍ବାନ ଶିଖିଲେ ୧୯୫୨ ମସିଲୋରେ ଛାତ୍ରାଚାରି ହାତରେ ଆଜିର ମହାନ୍ତିର ପଦମ୍ବାନ ଶିଖିଲେ ୧୯୫୨ ମସିଲୋରେ ଛାତ୍ରାଚାରି ହାତରେ

ଶ୍ରୀମତୀ ପାତ୍ନୀ କାଳିପାତ୍ରା ଦେବତାଙ୍କ ପାତ୍ରାମଣିକୁ
ଶ୍ରୀମତୀ ପାତ୍ନୀ କାଳିପାତ୍ରା ଦେବତାଙ୍କ ପାତ୍ରାମଣିକୁ

ସେବା-ସମବାୟୁର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଓ ଗଠନ ପ୍ରଣାଳୀ

ସେବା-ସମବାୟୁ ସମିତି କାହାକୁ କୁହାଯାଏ

ସମବାୟୁ ରୂପ ସବୁର ଅନେକ ସମୟରେ ସେବା-ସମବାୟୁ ସମିତିରୁ ଯୋଡ଼ିଦେବାଦାସ ଏହାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଓ ପରିସର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଦୁଇ ଧାରଣା ଜାତ ହେଉଛି । ସମବାୟୁ ରୂପ-ପରିସର ଅନେକ ଲୋକ ସନ୍ଦେହ-ଚଷ୍ଟରେ ଦେଖୁଥିବାରୁ ସେମାନଙ୍କର ଏହି ସନ୍ଦେହକୁ ଦୂର କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଶୀଘ୍ରକରେ ଥୁବା ଗୋଟିଏ ସେବା-ସମବାୟୁ ସମିତି ରୂପୀମାନଙ୍କୁ ସ୍ଵଲ୍ପମିଆୟା ବା ମଧ୍ୟମ-ମିଆୟା ସର୍ବିରେ ଭଣ ଯୋଗାଏ, ବିହନ ବା କୃଷି ସରଜାମ ଭଳି କୃଷି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଜିନିଷ ଯୋଗାଏ ଏବଂ ପରିଶେଷରେ ଉତ୍ସନ୍ନ ଜିନିଷର ବିଦିବଟା ପାଇଁ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ । ବୁଣ୍ଡାବୁଣ୍ଡି ବା ଫଳଲ ଅମଳ ସମୟରେ ରୂପୀ ଯେଉଁ ସଙ୍କଟ-ଜନକ ପରିସ୍ଥିତିରେ ପଢ଼ିଥାଏ, ଏହି ଭଣ ପାଇବାଦାସ ବାର କଷ୍ଟ ଲାଗିବ ହୁଏ । ଏହାଦାସ ଉତ୍ସନ୍ନ ବୃଦ୍ଧି ଦିଗରେ ସେ ତାର ଶକ୍ତି ନିଯୋଗ କରିବାର ସୁଭିଧା ପାଏ । ରୂପୀ ସମବାୟୁ ସମିତି ଜରିଆରେ ବିଦିବଟା ହେବାଦାସ ସେ ତାର ଫଳଲ ପାଇଁ ସବାଧକ ମୂଲ୍ୟ ପାଇଥାଏ । କାରଣ ଏକ ସାମୁହିକ କେନ୍ଦ୍ର ହିସବରେ ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଭାରଣ କରିବାପାଇଁ ସମବାୟୁ ସମିତିର ଅଧିକ ଶକ୍ତି ଥାଏ ଏବଂ ଏହାଦାସ ସବୁଆଢ଼େ ଦରଦାମ ହଠାତ୍ ଖୁବ୍ ଚଳକୁ ଖସିପିବା ଫଳରେ ଯେଉଁ ସମସ୍ୟା ଉଠିଥାଏ, ତାହା ଦୂର ହୋଇଯାଏ ।

ଲକ୍ଷ୍ୟ—ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗ୍ରାମପାଇଁ

ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ଅନୁଷ୍ଠାନ

ଦେଶର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶ୍ଳାନରେ ସମବାୟୁ ସମ୍ବନ୍ଧମାନଙ୍କର ବିଦ୍ୱାର ହେବା ଦରକାର ବୋଲି ଆମେ ମନେ କହୁ । ତୁମ୍ଭାଙ୍କ ପଞ୍ଚବାର୍ଷିକ ଯୋଜନା ଶେଷ

ମୂରା ଶୀଘ୍ରକର ପ୍ରତ୍ୟେକ ପରିବାର ସେବା-ସମବାୟୁ ସମିତିର ଅନ୍ତର୍ଭାବରୁ ହୋଇ ଯିବାପାଇଁ ଜାଣ୍ଯୁ ଜନୟନ ପରିଷତ ସୁପାରିଶ କରିଛନ୍ତି । ପ୍ରଥମରୁ ଯେପରି ଦେଖାଯାଉଛି, ଏ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଳ କରିବା ସେପରି କିଛି ଅନ୍ୟବ ବ୍ୟାପାର ନୁହେଁ । ନିମ୍ନଲିଖିତ କେତେକ କାରଣ ପାଇଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଥୁବା ସମବାୟୁ ଭଣ-ସମ୍ବନ୍ଧମାନ ଠିକ୍ ଘବରେ କାମ କରିପାରୁ ନାହାନ୍ତି । ସେବୁକୁ ଦୃଢ଼ ଓ ପୁନର୍ଜୀବିତ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଯେଉଁ ଅଞ୍ଚଳଗୁଡ଼ିକରେ ସେବା-ସମବାୟୁ ସମିତିମାନ ନାହିଁ, ସେଠାରେ ନଥା ସେବା-ସମବାୟୁ ସମିତିମାନ ଆରମ୍ଭ କରିବାକୁ ହେବ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ଥୁବା ସମବାୟୁ ସମିତି

ଗତ ବର୍ଷର ସରକାରୀ ହିସାବରୁ ଜଣାଯାଏ ଯେ ବର୍ତ୍ତମାନ ସମ୍ବନ୍ଧମାନରେ ଗଲଷ ଗ୍ରାମକୁ ନେଇ ମୋଟ ୧,୭୭,୪୪୩ ହାର୍ଡିକ ପ୍ରାଧମିକ ଗ୍ରାମ ସମବାୟୁ ସମିତି ଅଛି ଓ ସବୁମୋଟ ୧ କୋଟି ୨୦ ଲକ୍ଷ ଲୋକ ଏହାର ସର୍ବ ହୋଇ ପାରିଛନ୍ତି । ଅବଶ୍ୟ ଏଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଅଧିକାଂଶ ଫଳପ୍ରଦ ଘବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ପାରିନାହାନ୍ତି । କେତେ ଗୁଡ଼ିଏ ସମିତିର ଧାସବାହିକ ଘବେ କ୍ଷତି ହୋଇ ଆୟୁଷ୍ଟି (ମୋଟାମୋଟି ପ୍ରାୟ ଶତକଡ଼ା ୨୧ଟି) । ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ଶତକଡ଼ା ୧୦ ଘର ବ୍ୟବସାୟ ଅପରିବର୍ତ୍ତମାୟ ରହିଛି । ପ୍ରାୟ ଶତକଡ଼ା ୨୦ଟି ସମବାୟୁ ସମିତିର ଆରମ୍ଭ ହେବା ଦିନଠାରୁ ହିସାବ ସମୀକ୍ଷଣ ହୋଇ ପାରିନାହିଁ । ଶତକଡ଼ା ୨୦ ଘର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସମବାୟୁ ସମିତି ଅଛି; ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକ ସେମାନଙ୍କର ସଭ୍ୟମାନଙ୍କୁ କୌଣସି ପ୍ରକାରର ଭଣ ଅଗ୍ରିମ ଦେଇ ନାହାନ୍ତି ଓ ଜାଲ

ଓଡ଼ିଆ ସମ୍ବାଦ

ଖାତାପତ୍ରରେ ସେଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରିତି ଜଣାପଡ଼ୁଛି । ଯେଉଁ କେତେକ ସମିତି ସେମାନଙ୍କର ସଭ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଅଗ୍ରମ ଟଙ୍କା ରଣ ଆକାରରେ ଦେଇଥିଲେ, ସେହି ସଭ୍ୟ-ମାନଙ୍କଠାରୁ ରଣ ଆଦାୟ କରିବା ପଢ଼ି ଅସନ୍ନୋଷ-ଜନକ ବୋଲି ଜଣାଯାଇଛି ଏବଂ ଶତକତା ୧୧ ଶର ଯାଏଁ ବାକି ପଡ଼ିରିଛି ।

ପୁନର୍ଗଠନ

ଏହି ସମବାୟ ସମିତିଗୁଡ଼ିକୁ ହାତକୁ ନେଇ ସେଗୁଡ଼ିକର ଉପ୍ରୟୁକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ପରିସ୍ଥିତିନାର ବନୋବନ୍ତ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଅନେକ ପୁଲରେ ଆମକୁ ଦେୟ ବାବଦ ଟଙ୍କାକୁ କମାଇବାକୁ ଓ କମିଟୀଗୁଡ଼ିକର ପୁନର୍ଗଠନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । କିନ୍ତୁ ସାହାୟ୍ୟ ପାଇଁ ଯେଉଁ କେତୋଟି ସମବାୟ ସମିତି ସେମାନଙ୍କର ଅସ୍ତ୍ରାୟୀ ଅସୁଦ୍ଧା ଦୂର କରିପାରିବେ, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ପୁନର୍ଜୀବିତ କରିଯାଇ ପାରିବ । ସେଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ଅଧିକାଂଶକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣଭବରେ ଲୋପ-କରି ଦେଇ ତା ବଦଳରେ ନୂଆ ସମବାୟ ସମିତିମାନ ଗଠନ କରିଯାଇପାରେ । ସମବାୟ ସମିତି ଗୁଡ଼ିକର ପଣ୍ଡିତ ଏବଂ ସଂଗଠନ ପାଇଁ କିଛି ସମୟ ଲାଗିବ । ରଥାପି ଆମେ ଆଶା କରୁଁ ଯେ ୧୯୭୩ ମସିହା ଶେଷ ସୁତା ଏହି ପୁନର୍ଗଠନ ଓ ପୁନର୍ଜୀବନ ପଢ଼ି କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହୋଇପିବ । ହାରାହାର ପ୍ରକ୍ରିକ ବର୍ଷ ୨୫,୦୦୦ ଯାଏଁ ସମବାୟ ସମିତିକୁ ଠିକ୍ ବାଟକୁ ଅଶ୍ରୁଯାଇ ପାରିବ ।

ନୂଆ ସମବାୟ ସମିତି

ବର୍ଷମାନ ଥିବା ସମବାୟ ସମିତିଗୁଡ଼ିକର ପୁନର୍ଗଠନ ଅପେକ୍ଷା ନୂଆ ନୂଆ ସମବାୟ ସମିତିମାନ ଷିପ୍ରଗତିରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଯାଇ ପାରିବ । ଆମକୁ ୧ କୋଟି ଲୋକ ସଭ୍ୟ କରିବାକୁ ଦେଇଲେ ଆସନ୍ତା ୨ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ୫୦,୦୦୦ ସମବାୟ ସମିତିର କାର୍ଯ୍ୟ

ଆରମ୍ଭ କରିବକାରୁ ପଡ଼ିବ । ଗୋଟିଏ ସମବାୟ ସମିତିର ହାରାହାର ୧୦୦ ଜଣ ଲେଖାଏଁ ସଭ୍ୟରେ ଏହି ଆନୁମାନିକ ହିସାବ କରିଯାଇଛି । ପ୍ରଥମେ ପ୍ରତିମେ ଏହାର ଗତ ଖୁବ୍ ଶିଥିଲ ହେବ । ବାରଣ ଅଧିକାଂଶ ପ୍ରଦେଶରେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଶାସନକଳର ଅସ୍ତ୍ରବ ରହିଛି ଏବଂ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ସମବାୟ ସମ୍ବର୍ଗରେ ଚର୍କା ବାସ୍ତ୍ରବ ଶିକ୍ଷା ଦେବାପାଇଁ କିଛି ସମୟ ଲାଗିବ ।

ସେବା-ସମବାୟ ସମିତିର ତାଙ୍କୁ

ବଡ଼ ଆକାରରେ ରଣ ସମବାୟ ସମିତିମାନ ସଫଳ ହୋଇନାହିଁ । ନୂଆ ସେବା-ସମବାୟ ସମିତିମାନଙ୍କରେ ପ୍ରାୟ ୧୦୦୦ ଲେଖାଏଁ ଲୋକକୁ ଅନୁଭୂତି କରିବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଯିବ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ସମବାୟ ସାହାର ମୁଖ୍ୟ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ହେବ ସ୍ଵର୍ଗ ଓ ମଧ୍ୟମ-ମିଆଶ ରଣ ଦେବା, ବିହନ ଓ ଯନ୍ତ୍ରପାତ୍ର ଯୋଗାଇବା ଏବଂ କୃତି ଉପ୍ରାଦନର ବିଦ୍ୱିତା କରିବା । ଏହିପରୁ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସେବା-ସମବାୟ ସମ୍ପାଦନ ନିଜକୁ ସୀମାବନ୍ଦ ରଖିବା ବାଞ୍ଚିଲୁଣ୍ଡ । ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ସମୟେ ସମୟେ ଜମି ଉଠିଆ କରିବା କିମ୍ବା ନିଲକୁଆ ଦସାଇବା ଭାବ କେତେକ ବିକାଶମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇପାରେ । ଏପରୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ମୁଖ୍ୟ ସମବାୟ ସମ୍ପାଦନ କରିବା ବରଂ ଭଲ ହେବ । ମୁକୁ ଗ୍ରାମୀ ସମବାୟ ସମ୍ପାଦନକୁ ଦସାଇବରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ପଢ଼ୁଥିବାକୁ କୌଣସି ପ୍ରକାର ବିଶ୍ଵାସିକରଣ ବା ବହୁଚାର୍ଚ୍ଛାକ କାମ ହାତକୁ ନେବା ଉଚିତ ହେବ ନାହିଁ । କୌଣସି ସଭ୍ୟ ରଣ ପାଇବାକୁ ଉପ୍ରୟୁକ୍ତ କି ନୁହେଁ, ଏହି ପ୍ରଶ୍ନର ସମାଧାନ ପାଇଁ ସେବା-ସମବାୟମାନେ ସୁନ୍ଦରଭବେବେ ତାଙ୍କୁ କରିବା ଉଚିତ । ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସଭ୍ୟମାନେ ଯେବେ

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧି ସମ୍ପର୍କ

ବୁଦ୍ଧିଷ୍ଠ ଦେଉଥିଲେ, ତାହାର କେତେବୁଣ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୁଣ ପାଇବା ସୀମାବତ ଥିଲା । ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଯେ ଯେଉଁ ଲୋକମାନଙ୍କର ଜମିବାଢ଼ି ନ ଥିଲା, ଅଥବା ସେମାନେ ବୁଦ୍ଧିଷ୍ଠ ପାଇଁ ରଣ ବୁଝୁଥିଲେ, ସେମାନେ ସମବାୟ ସମିତିଠାରୁ କୌଣସି ଉପକାର ପାଇଁ ନ ଥିଲେ । ଏଣିକି ଭବିଷ୍ୟତରେ ସେବା-ସମବାୟର ସଭ୍ୟଶ୍ରେଣୀଭୁକ୍ତ ହେଲେ ଯେ କେହି ଲୋକ ରଣ ଭାତୀରବାର ସୁବିଧା ପାଇ ପାଇବ । ସେଥିମାର୍ଯ୍ୟ ତାକୁ ନିବାଚିତ ପରିବଳନା କମିଟୀ ନିକଟରେ କୃଷି ଉପ୍ରାଦନର ଏକ ଅନୁମୋଦିତ ନିକଷା ବା ଯୋଜନା ଦାଖଲ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଅର୍ଥାତ୍ ରଣ ପାଇବା ଉପଯୋଗୀ ଲୋକ ଉପରେ ଜୋର ଦିଆ ନ ଯାଇ ରଣ ପାଇବା ଉପଯୋଗୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଉପରେ ଜୋର ଦିଆଯିବ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ସମବାୟ ସଂଗ୍ରହ ନିଜ ନିଜର ସର୍ବ ବାହୁବା ପାଇଁ ଅଧିକାର ପାଇବେ । କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟାୟ ଦୂର କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସମବାୟ ଆଇନରେ ଅଧିଲ କରିବା ଅଧିକାର ସମକ୍ଷାୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଯାଉଛି; ଅର୍ଥାତ୍ ସଦି କୌଣସି ଲୋକକୁ ଚାର ଗ୍ରାମର ସମବାୟ ସମିତିର ସଭ୍ୟପଦ ମନୀ କରିଯାଏ, ତା ହେଲେ ଉଚ୍ଚ ନିଷ୍ପତ୍ତି ବରୁଷରେ ତା'ର ଅଧିଲ କରିବାର ଅଧିକାର ରହିବ ।

ଗୋଟିଏ ସେବା-ସମବାୟରେ ଜଳଶ୍ରୁତ ଗଜଣ ସଭ୍ୟକୁ ନେଇ ଗୋଟିଏ ପରିବଳନା କମିଟୀ ଗଢ଼ାଯିବ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ସବୁପଢ଼ି, ଜଣେ ସଂପାଦକ

ଓ ଜଣେ କୋଷାଧିଷ୍ଠ ରହିବେ । ଏହି ଲୋକମାନେ ବହୁପରିମାଣରେ ବେସରକାଶ ଲୋକ ହୋଇଥିବାକୁ ବାଜ୍ୟ ସରକାର ଏମାନଙ୍କୁ ଗ୍ରାମ ଓ ବୁଲ୍କ ସ୍ତରରେ ଶିକ୍ଷା ଦେବାର ଏକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବେ । ବେସରକାଶ କର୍ମୀମାନଙ୍କ ଛଡ଼ା ସମଗ୍ର ଦେଶରେ ଗୋଷ୍ଠୀ ଉନ୍ନତିପୂର୍ବ ଦଳଗୁଡ଼ିକ ସମବାୟ ସଂଗ୍ରାମ କାର୍ଯ୍ୟ ସମକ୍ଷାୟ ଜୀବ ଲୀଭ କରିବେ ।

ସରଳତର କାର୍ଯ୍ୟଧାରା

ଯଦି ସେବା-ସମବାୟରୁ କାର୍ଯ୍ୟକାଶ କରିବାରେ ଖୁବ୍ ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷା ପାଇ ନ ଥିବା ବେସରକାଶ ଲୋକମାନଙ୍କ ଉପରେ କେତେକ ପରିମାଣରେ ସଫଳତା ହାସଲ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଭର କରିବାକୁ ପଡ଼େ, ତେବେ ଏ ସମକ୍ଷାୟ ଆଇନ-କାନୁନଗୁଡ଼ିକ ସରଳ କରସିବା ଦରକାର ଓ ଅମଲତାବିକ ନିୟମଣ୍ଡଳ ସେବା-ସମବାୟରୁ ସଥେଷ୍ଟ ସ୍ଵାଧୀନତା ମିଳିବା ଦରକାର । ଆଜି ମଧ୍ୟ ଖୁବ୍ କମ୍ ବିଳମ୍ବରେ ମାଲିମକଦମ୍ବା ଓ ବିରୁଦ୍ଧ ପରସଲ କରସିବା ଉଚିତ ।

ଏ ସବୁ ପ୍ରଶ୍ନ ଏବଂ ସେବା-ସମବାୟର ପରିବଳନାରୁ ଦୁର୍ମାତି ଦୂର କରିବା ସମକ୍ଷାୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ପ୍ରଶ୍ନ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଟେ । ଏଗୁଡ଼ିକ ଆଲୋଚନା କରସିବ । ଏହା ଫଳରେ ଭାବର ଶାର୍ଦ୍ଦବଳରେ ଯୋଜନାବତ୍ର ଅଗ୍ରଗତିର ଏକ ତାଷ୍ଠ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇପାରିବ ।

ପୃଥିବୀର ସମାପ୍ତି

ଶୁଣି ଏହି ଉପରେ ଗୋଟିଏ ଠଳ ପଢିବାର ଫଳ
ଶୁଣି ଠେକୁଆ ଭାବିଲା ଯେତୋ ନିଷୟ ପୃଥିବୀ ସାଜି ପଡ଼ୁ
ଥିବାର ଶବ୍ଦାସେ କହିଲା, "ମୋର ଜୀବନ ରଖା କରିବା
ପାଇଁ ମୋତେ ବୌଢ଼ି ପଲାଇବାକୁ ହେବ ।"

ଠେକୁଆ ଶୁଣୁ ତୋରରେ କୌଣସାକୁ ଆରମ୍ଭକଲ ।
ଏହାଦେଖି ପଢ଼ିଆରେ ଚରୁଥିବା ଦୂରଣ ତାକୁ ପ୍ରସରିଲ,
"ଆଜି ସ୍ଵର୍ଗ ଏ କରିବର କେଉଁଥି ପାଇଁ ?

ଠେକୁଆ ବହିଲା, "ତୁ କ'ଣ
ଜାଣୁମା ଯେ, ପୃଥିବୀ ସାଜିପଢ଼ୁଛୁ ।
ନିଜକୁ ବଞ୍ଚାଇବା ପାଇଁ ମୋ ପଛେ
ପଛେ ଧାର୍ଥ ।"

ଦୂରଣ ଠେକୁଆ ପଛେ ପଛେ
ଦୂର ତତ୍ତ୍ଵରେ ଦୌଡ଼ିବା ଆରମ୍ଭ
କରା । ଏହା ଦେଖି ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ
ଗୋଟିଏ ମନ୍ଦିର, ବଣ୍ୟା ବଳଦ,
ମଣ୍ଡା, ବାଦ, ବାତ ଏବଂ ସିଂଦ ଦୌଡ଼ିବା ଆରମ୍ଭକରେ ।

କୁନ୍ତ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେମାନେ ମାଇଲ ମାଇଲ
ଧର ଦୌଡ଼ିଲେ । ଯେଷରେ ହାତ ଅସ୍ତରୀ ହେଲା,
ଯେ ପୃଥିବୀର ଭାଜି ପଡ଼ୁନା । ଦେଖୁ ଯେ ବାଦକୁ
ପ୍ରସରିବା, "ରାଜ, ବାସ୍ତବୁ ରନ ରାବରେ କାହୁ ପୃଥିବୀ
ଭାଜି ପଡ଼ୁଛୁ ?

ବାବ ରହିଗାର ବହିଲା, "ମଣ୍ଡାବ ମୋତେ ଗାହା
କହିଲା ।"

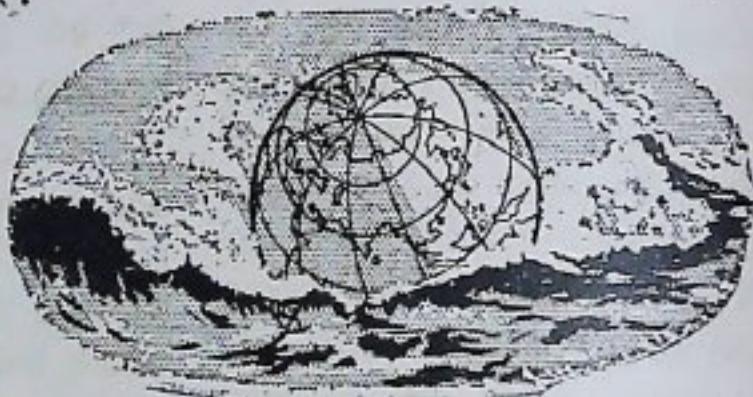
ମଣ୍ଡା କହ ରତିଲା, "ମୁଁ ଏ ବନ୍ଦୁରେ ନିଷିଦ୍ଧ
ହୁହେଁ । ବଣ୍ୟା ବଳଦ ମୋତେ କହିଲା ।" ବଳଦ
ପ୍ରତିବାଦ କର ରତିଲା, "ମୋତେ ଦୋଷ ଦିଅନା",
ମନ୍ଦିର ପାହା କହିଲା ତାରୁ ମୁଁ ପୁନରବୃତ୍ତି କଲ ।

ମନ୍ଦିର ଦୂରଣକୁ ଦେଖାଇଲା । ଦୂରଣ ରଣ ସର୍ବ
ହେବା । ଯେଷରେ ଠେକୁଆ କଥାଟା ଆରମ୍ଭ କଲା ।
ହାତ ଠେକୁଆକୁ ପ୍ରଣାମ କର ପ୍ରାଣିଲା, "ଆଜି ।

ଠେକୁଆ ମହାଶୟ, ପୃଥିବୀ ଭାଜି ପଡ଼ୁଛୁ ବୋଲି ଅପଣକୁ
କବ କହିଲା ?"

ଗନ୍ଧିରୀଷବ୍ଦ ଠେକୁଆ ଉତ୍ତର ଦେଲା, "ମୋତେ
କେହ କହିବା ଦରକାର ନାହିଁ । ମୁଁ ଗୋଟାଏ ଶକ
ଶୁଣିଲ ଓ ଭାବିଲ ଯେ ଏଇଥର ପୃଥିବୀର ସମାପ୍ତି ହେଲା ।"

"ହାତ ଦସି ରତି କହିଲା, "ଆପଣ ଏହା ଭାବିଲେ ।"

ଅନ୍ୟାନ୍ୟମାନେ ଦସି ରତିଲେ ।

ଉପଦେଶ—ବିଷୟବିଷ୍ଟ ମତଥିବା ବେଳେ ବା
ଜାଣିଲା ବେଳେ ପୁନରବୃତ୍ତି ବିଶ୍ୱାସ କରିବା ଆବୋଦ
ଭାବର କୁହେଁ ।

ଧରନ୍ତ୍ର 'ତାଲତା' । ଏହା ବିଷୟରେ ପ୍ରତିତ ସତ
କଥା କିମ୍ବା ? ଏହା ଗୋଟିଏ ସବୁପ୍ରକାର ବାନ୍ଧାର
ମାଧ୍ୟମ । ସରକାରଙ୍କର କଢ଼ା ନିବେଶ ଅନୁଯାୟୀ
ବିଶ୍ୱଦ ରେଷନ ତେଲରୁ ଏହା ରିଆର ।

ଅଧିକ ପୁଣ୍ଡିପାଇଁ ଏହାର ପ୍ରତି ଆରନ୍ଦରେ ୭୦୦ ଲକ୍ଷର
ନେସନାଳ ଲାଭନିତ ରତାମିନ, 'ଏ' ପୋଲ କରାଯାଇଛି ।
ଆଜି ମଧ୍ୟ ଆରନ୍ଦ ଧର୍ମ ୫୭ ଲାଭନିତ ରତାମିନ, 'ବି'
ମଧ୍ୟ ଏଥରେ ପୋଲ କରାଯାଇଛି । ଅପରାଧ ଗୁରୁଣୀ
'ତାଲତା' ବନ୍ଦତ ଦେଇ ରାତର୍କି—କାରଣ ସେମାନେ
ଜାଗନ୍ତି ଏହା ଯେ କେବଳ ଗୋଟିଏ ରାତରାର ମାଧ୍ୟମ
ଗାହା କୁହେଁ ଶୁଦ୍ଧ ପୁଣ୍ଡିକର ମଧ୍ୟ ।

ଓଡ଼ିଆରେ ସେବା-ସମବାୟୁ ଗଠନ ପାଇଁ ଆଲୋଚନା

ନିକଟରେ ଭୁବନେଶ୍ୱରଠାରେ ଅନୁଷ୍ଠାନିତ
ସମବାୟୁ ଆଲୋଚନା ଚନ୍ଦ୍ରରେ ଗୃହୀତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ସାରମର୍ମ

ଏକମାତ୍ର ସେବା-ସମବାୟୁ

ଏହି ଅଞ୍ଚଳପାଇଁ ସାଧାରଣତଃ ଗୋଟିଏ ସେବା-ସମବାୟୁ ସମିତି ରହିବା ଉଚିତ । ମୁଣ୍ଡିକା ସରକଣ ଓ ଶୁଦ୍ଧ ଜଳସେଚନ ପ୍ରଭୃତି ଯେଉଁବୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପୂରଣ ପାଇଁ ଦର୍ଶ-ମିଆଦି ରୂପ ଆବଶ୍ୟକ, ସେଥିପାଇଁ କିମ୍ବା ଖାଇଟି କିନିତ ଯୋଗାଇବାପାଇଁ ଅଳଗା ଅଳଗା ସମିତି ରହିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । କିନ୍ତୁ ଅଳଗା ଅଳଗା ବାମପାଇଁ; ଅର୍ଥାତ ଲୁଗାରୁଣା, ମାଛଧର ଓ କୁକୁଡ଼ାପାଳନ ପ୍ରଭୃତି ବ୍ୟବସାୟ ପାଇଁ ଯଦି କୌଣସି ଅଞ୍ଚଳରେ ପଥେସ୍ଥିତାକୁ ଲୋକ ଥାଆନ୍ତି, ତେବେ ସେଠାରେ ଉପରେକୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟବସାୟ ପାଇଁ ଅଳଗା ଅଳଗା ସମିତି ଗଠନ କରୁଥାଇପାରେ । ଉପରୁକ୍ତ ଲକ୍ଷ୍ୟ ବ୍ୟବସାୟ ଅଗ୍ନି-ନିରେଧ, ଗୃହନିର୍ମାଣ ଓ କିମାଣ (ପ୍ରୋସେସିଙ୍କ) ପ୍ରଭୃତି କାର୍ଯ୍ୟକୁ ମଧ୍ୟ ସେବା-ସମବାୟୁ ସମିତିର ଲକ୍ଷ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଗଣ୍ୟାଇପାରେ । ସମିତି ଯେ କେବଳ ସ୍ଵର୍ଗ-ମିଆଦି ଓ ମଧ୍ୟମ-ମିଆଦି ରୂପ ଦେବ ତାହା ନୁହେଁ, ଏହା ବାସବୁଦ୍ଧ ନିର୍ମାଣ, ବୁଝ ଜମିର ଉନ୍ନତିବଧାନ ଓ ଶୁଦ୍ଧ ଜଳସେଚନ ଉତ୍ସାଦ ପାଇଁ (ଯେଉଁଠାରେ ସମ୍ବନ୍ଧ), ଦର୍ଶ-ମିଆଦି ରୂପ ମଧ୍ୟ ଯୋଗାଇବ ।

ଶାରୁଷି କିନିତଗୁଡ଼ିକର ବ୍ୟବସାୟ ସମ୍ପର୍କରେ ସମିତି କେବଳ ଏଜେନ୍ସି ବା କାରପରିବାର ହିସାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରେ । ଯଦିଓ ସମିତିର କିମ୍ବୁ ରିତରେ ଉପରିଲିଖିତ ବହୁଫଳ୍ୟକ ବିଷୟ ବିଶାଯାଇଛି । ତଥାପି ସମିତିର ଅଭିଜ୍ଞତା ବଢ଼ିବା

ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଉଚ୍ଚ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକୁ ଆସ୍ତି ଆସ୍ତି ହାତକୁ ନେବାପାଇଁ ଏକ ପର୍ଯ୍ୟାୟବତ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ରଖାଯିବା ଉଚିତ ।

୨ । ଗୋଟିଏ ସେବା-ସମବାୟୁର ଆୟୁଚନ ସାଧାରଣତଃ ସୁନ୍ଦରଗଠିତ ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତର ଆୟୁଚନ ସହିତ ସମାନ ରହିବ ଏବଂ ଅବସ୍ଥାର ଆବଶ୍ୟକତାକୁସାଧାରଣ ସାଧାରଣତଃ ଏହାର ଲୋକସଙ୍ଗନ୍ତା ୧୦୦୦ରୁ ୨୫୦୦ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରହିବ । ଯାହା ହେଉ, କୌଣସି ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତ ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଅଞ୍ଚଳ ମଧ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଛି, ସେଠିକାର ସମିତି ମଧ୍ୟ ସେହି ସେହି ଅଞ୍ଚଳରେ ଯେପରି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୁଏ, ସେଥି ନିମନ୍ତେ ଚେଷ୍ଟା କରାଯିବ । କିନ୍ତୁ ଅନ୍ତିମ ଲୋକସଙ୍ଗ୍ୟାବିଶିଷ୍ଟ ଅଞ୍ଚଳରେ ଗୋଟିଏ ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତ ଅଧୀନରେ ଏକାଧ୍ୟକ ସମିତି ରହିପାରେ । ତାହାହେଲେ ସଭ୍ୟମାନେ ପରିପ୍ରକାଶ ମତାମତ ସହିତ ଜଣାଶୁଣା ହୋଇପାରିବେ ଓ କାର୍ଯ୍ୟ ଚନିଭି କରିବାର ସୁବିଧା ହୋଇ ପାରିବ । ଅନ୍ୟପରିଷରେ ଯଦି ଗୋଟିଏ ଗ୍ରାମରେ ୨୫୦୦ରୁ ଦେଶୀ ଲୋକ ଥାଆନ୍ତି ଓ ସୁଚନ୍ଦ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଯୋଗୁଁ ଅଳଗା ଅଳଗା ସମିତି ଗଢ଼ିବା ଆବଶ୍ୟକ ବୋଧ ହେଉ ନ ଥାଏ, ତେବେ ସେଠାରେ ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ସେବା-ସମବାୟୁ ସମିତି ରଖାଯାଇପାରେ ।

୩ । ସରକାର ସେବା-ସମବାୟୁ ସମିତିଗୁଡ଼ିକୁ ଅଂଶ ମୁଲଧନ ବାବଦରେ ଅର୍ଥ ଯୋଗାଇବା ଉଚିତ । ଓଡ଼ିଶାରେ ଆଦିକାସୀ, ହରଜନ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

ଉତ୍କଳ ପ୍ରସଂଗ

ଅନୁନ୍ଦତ ଶ୍ରେଣୀର ଅନୁପାତ ବହୁତ ବେଶୀ । ତେଣୁ ଏକି ଜଣେ ଦିଷ୍ଟ ଓ ଚାଲିମପ୍ରାପ୍ତ ସମାଦକ ପାଇବା ନିମନ୍ତେ ୫ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଠ ୯୦୦ର ଆର୍ଥିକ ସାହାଯ୍ୟ (ସବ୍ସିକ୍) ପଥେସ୍ଥ ହେବ ନାହିଁ । ତେଣୁ ସୁପାରିଶ କରିପାଇଛି ଯେ ଏହି ଆର୍ଥିକ ସାହାଯ୍ୟ ଠ ୨୫୦୦୯ଙ୍କୁ ବଡ଼ାର ଦିଆଯାଉ ଓ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଘବେ ୫ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଏହା ଦିଆଯାଉଛି—

ପ୍ରଥମ ୨ବର୍ଷ ପାଇଁ ବାର୍ଷିକ ଠ ୭୦୦୯ ।

ପରବର୍ତ୍ତୀ ୨ ବର୍ଷପାଇଁ ବାର୍ଷିକ ଠ ୪୮୦୯ ।

୩ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଠ ୩୪୦୯ ।

୪ । ପ୍ରତ୍ୱାବିତ ସେବା-ସମବାୟ ସମିତିର ବଢ଼ିବିଧ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଚଳାଇବାକୁ ଷମ ହେବା

୫ । ସମବାୟ ଗୃଷପାଇଁ ଅଧିକ ବିବାଶପ୍ରାପ୍ତ ସମବାୟ-ସ୍ତ୍ରୀଦରକାର ହେଉଥିବାକୁ ଯେଉଁଠାରେ ସେବା-ସମବାୟଗୁଡ଼ିକ ସଫଳଘବେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଛି, ସେଇଠାରେ ହିଁ ସାଧାରଣତଃ ସମବାୟ ଗୃଷ ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରିପାଇପାରେ ।

ଭାବତରେ ଆଲୁମୁଖିଯମ୍ ଶଳ୍ପ

ଆଲୁମୁଖିଯମ୍ ଶିଳ୍ପ ଷେଷରେ ଭାବତ ସମେ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ଲାନ ଗ୍ରହଣ କରୁଛି । କାରଣ ଏହି ଧାତୁଟି ଅତି ହାଲୁକା । ସଥିରେ କଳକି ଲଗେନାହିଁ ଏବଂ ଏହା ଶୀଘ୍ର ଗରମ ହୋଇପାରେ ।

ଆଲୁମୁଖିଯମ୍ ଧାତୁ ବର୍ଷିମାନ ୩୦ଟି ଶିଳ୍ପରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ହେଉଛି ଏବଂ ସଥିରୁ ପ୍ରାୟ ଦୂର ହଜାର ପ୍ରବ୍ୟ ଉପାଦିତ ହେଉଛି ।

ପ୍ରଧାନତଃ ବକ୍ସାଇଟ୍ଟର ଆଲୁମୁଖିଯମ୍ ଧାତୁ ବାହାରେ । ସାଧାରଣତଃ ଲୁଟେରିଲ୍ ମିଥ୍ଯବା ପ୍ଲାନରେ ବକ୍ସାଇଟ୍ ମିଳିଥାଏ । ଓଡ଼ିଶା, ବିହାର, ମଧ୍ୟ-ପ୍ରଦେଶ ଓ କମ୍ପ୍ୟୁଟର ମାଲରୁମିରେ ଲୁଟେରିଲ୍ ପଣ୍ଡିମାନ ରହିଛି । ଜବଲିଯର ଜିଲ୍ଲାର କାଟେନିଠାରେ ମାଟିତଳେ ଲୁଟେରିଲ୍ ଓ ବକ୍ସାଇଟ୍ ମିଳେ ।

ହୀରାକୁଦ ରାଜକାମ ପରୀଷା କେନ୍ଦ୍ର

ଏମ୍. ଏସ୍. ଥୁମଳ ଆୟୋଜନା
ଚିତ୍ର ଇଞ୍ଜିନିୟର, ସାହୁଦ ବନ୍ ଯୋଜନା

(ଗେଟି ପଥର ଓ ଗାଛୁଣି ମସଲାର ବ୍ୟବହାର ସମ୍ବରେ ସହକୁଦରେ ଗବେଷଣା ଓ ପଶାଷା କରାଯାଇଛି । ଗେଟି ପଥର ଓ ଗାଛୁଣି ମସଲାର ଉପଯୋଗିତା ଓ ଅନ୍ୟ ବିଶେଷତା ସମ୍ବରେ ପ୍ରବନ୍ଧିତରେ ଥିଲାବନା କରାଯାଇଛି ।)

ଖୀଣ୍ଠୀଯୁ ବିଶ୍ୱାସ ଚାଚୀଠାରୁ ଆମ ଦେଶରେ ଗେଟି ପଥର ଗାଛୁଣି ମସଲାର ବ୍ୟବହାର ହୋଇ ଆସିଛି । ଏବେ ମଧ୍ୟ ଏହାର ବ୍ୟବହାର ଦେଖାଯାଏ । ବନ୍ ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟରେ ମଧ୍ୟ ଏହାର ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଏହାହାର ନିର୍ମିତ ବନ୍ ଦୃଢ଼ତା ଓ ପ୍ଲାୟିକ ଦୃଢ଼ତା ବିଶେଷ ଉପଯୋଗୀ ବିବେଚନ ହୋଇଛି ।

କେତେକ ଇଞ୍ଜିନିୟର ବନ୍ ନିର୍ମାଣ, ବିଶେଷତଃ ବଡ଼ ବଡ଼ ବନ୍ ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିମାଣ ଗେଟି ପଥର ବ୍ୟବହାରର ପକ୍ଷପାତ୍ର । କାରଣ, ସେମାନଙ୍କର ବିଶ୍ୱାସ ଯେ ଅଧିକ ପରିମାଣର ଗେଟି ପଥର ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଲେ ଏହା ମଜବୁତ ହୋଇ ନ ପାରେ ।

ଗାଛୁଣି ମସଲା ବିଶେଷ ମଜବୁତ ହୋଇ ନ ଥିବାରୁ ଗେଟି ପଥରକାମ ଦୃଢ଼ ହେବ ନାହିଁ ବୋଲି ମନେ କରିବା ଠିକ୍ ନୁହେଁ । କାରଣ, କଂଟ୍ରିଇସନ୍ କାମରେ ଗାଛୁଣି ମସଲା ପରି କିମ୍ବା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାହା ମଜବୁତ ହେଉଥିଲାବେଳେ ଗେଟି ପଥର କାମ ମଜବୁତ ନ ହେବ କାହିଁକି ? ସିମେଣ୍ଟ ଓ କଂଟ୍ରିଇସନ୍ ମିଶି କଂଟ୍ରିଇସନ୍ କାମ ଯେପରି ଏକରୂପତା ଲାଭ କରି ଏକ ଖଣ୍ଡରେ ପରିଣତ ହୁଏ, ଗେଟି ପଥର ଓ ଗାଛୁଣି ମସଲା ମିଶି ଗେଟି ପଥରକାମ ମଧ୍ୟ ସେହିପରି ଏକରୂପବା ଲାଭ କରି ଏକ ଖଣ୍ଡରେ ପରିଣତ ହେବ ।

ପଥରକାମର ଦୃଢ଼ତା ପଶାଷା କରିବା କଷ୍ଟକର । ଏଥିପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବା ବଡ଼ ଯଦ୍ବ ମଧ୍ୟ ଆମର ନାହିଁ । ଏହି ସବୁ ଅସୁଦ୍ଧା ବରୁର କର କାମ ପଶାଷା କେନ୍ଦ୍ର ଗବେଷଣାଗାର ପ୍ଲାପନ କରାଯାଇଛି ।

ବିଶାଳ ପରୀଷା କେନ୍ଦ୍ର

ପଶାଷା କେନ୍ଦ୍ର ଗବେଷଣାଗାରରେ ୪୫ ଲକ୍ଷ ୭୭ ଲକ୍ଷ ୫୦ ହଜାର ପାଉଣ୍ଡ ଟଙ୍କାବିଶିଷ୍ଟ ଯଦ୍ବ ରଖାଯାଇଛି । ଏଥିପାଇଁ କେବଳ ୪ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଛି । ଏହି ଗବେଷଣାଗାର ପାଇଁ ସାଧାରଣ ଉପାଦାନ ବସାଇବାରେ ଯାହା ଖର୍ଚ୍ଚ ଦୃଅନ୍ତା, ଉପବେଳେ ପରିମାଣ ତା'ର ଦଶଭରାବୁ ଏକ ଭାଗ ମାତ୍ର । ଗବେଷଣାଗାରରେ ବୁରୁଟି ‘ଦାଇନାଲିକ୍ ଜ୍ୟାକ୍’ ରହିଛି । ଶୁଭ୍ର ଶିଶୁ ଆଜ ଦୁଇଟି ପ୍ଲାପିତ ହେବ । ଗେଟି ପଥର ଓ ଗାଛୁଣି ମସଲାରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନମ୍ବର ପଥରଖଣ୍ଡ ଉପରେ ୪୫ ଲକ୍ଷ ପାଉଣ୍ଡ ଓଜନର ବୁପଦେବାପାଇଁ ଏଠାରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇଛି ।

ଗେଟି ପଥରକାମରେ ଲାଭ

ଗତ ଦୂର ଦର୍ଶକ ମଧ୍ୟରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର କଂଟ୍ରିଇସନ୍ ଓ ପଥର ବୁକ ପମ୍ପର୍କରେ ବଡ଼ ଗବେଷଣା କରାଯାଇଛି । ଏଥିରୁ କେତେକ ସିମେଣ୍ଟ-ବାଲି, କେତେକ ସିମେଣ୍ଟ-ପୂର୍ବ ଏବଂ କେତେକ ଚନ୍-ସୁର୍ବି

ରେଣ୍ଡିପ୍ରସନ୍ନ

୧୭

ଗାଁଣ୍ଠି ମସଲରେ କିମ୍ବିତ । ଏହି ଗବେଷଣା ଫଳରେ ଜଣାପଡ଼ିଛି ଯେ ଦୃଢ଼ତା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ପଥରକାମ କଂଶୀଟିକାମ ଅପେକ୍ଷା ନିକୁଳ ନୁହେଁ । ଅଧିକ ଉଚତା-ତଣିଷ୍ଠ ଖର୍ଚ୍ଚ ବର ନିର୍ମାଣରେ ମଧ୍ୟ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରସାଇପାରେ ।

ଏହି ପର୍ଷାଷା ଫଳରେ ନାଗାର୍ତ୍ତନସାଗର ବର ନିର୍ମାଣରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ଦାସ ପାଇଛି । ଏହି ବରର ଯେଉଁ ସବୁ ପ୍ଲାନରେ ବର୍ଗପୂଟ ପ୍ରତି ବୃକ୍ଷ ୨୦ ଟନ୍‌ରୁ ଅଧିକ, ସେଠାରେ କଂଶୀଟି ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ପ୍ଲର ହୋଇଥିଲା । ଏହି ସବୁ ପ୍ଲାନରେ ଗବେଷଣାର ସିତାନ ଅନୁଯାୟୀ କଂଶୀଟି ପରିବର୍ତ୍ତେ ସିମେଣ୍ଟ ଗାଁଣ୍ଠି ମସଲ ଓ ରେଟି ପଥର ବ୍ୟବହାର କରିବା ଫଳରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ପ୍ରାୟ ୪୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ହ୍ରାସ ପାଇଛି ।

ଚନ୍-ସୁର୍କିର ଗାଁଣ୍ଠି ମସଲର ପଥରକାମ ସମ୍ପର୍କରେ ଏଠାରେ ନିକଟରେ କରସାଇଥିବା ଗବେଷଣା ମସାଶ୍ରର ଗନ୍ୟର ସାରବଣ ଉପର୍ଯ୍ୟକା ଯୋଜନା ପାଇଁ ବିଶେଷ ଉପସୋଗୀ ହୋଇଛି । ସାରବଣ ବିଦ୍ୟୁତ ଯୋଜନାର ଦୁଇଟି ବରରେ ଚନ୍-ସୁର୍କିର ଗାଁଣ୍ଠି ମସଲ ବ୍ୟବହାର କରିବିବ । କାରଣ ଏଇ ଯୋଜନାର ନିକଟରେ ପଥରକାମ ପାଇଁ

ସଫେଷ୍ଟ ପରିମାଣରେ ବାଲ ମିଳିବ ନାହିଁ ଏହି ପଥରକୁ ବୁଝି ବାଲରେ ପରିଣାମ କରିବାରେ ଅଧିକ ଶର୍ତ୍ତ ହେବ ।

ଏଇ ଗବେଷଣାଗାରରେ ଆଜି ଅକୁ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇପାରିଛି ଯେ ନାଗାର୍ତ୍ତନସାଗର ବର ପର - ବଡ଼ ବଡ଼ ବର ପାଇଁ ପଥରକାମ ମଧ୍ୟ ନିର୍ବିପଦ । ଏହିହେତୁ ଉତ୍ସବରେ ବଡ଼ ବଡ଼ ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଉପକରଣ ପ୍ଲର କରିବା ସୁତ୍ଥାଜନନ ହେବ । ଏହା ଦାସ ଭାରପ୍ଲାନ ଉତ୍ସବରେ ଉପକରଣ ବିଭିନ୍ନ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବିଦେଶୀ ଉତ୍ସବରେ ସମାଧାନ ଏଇ ପ୍ରକାର ସମସ୍ୟାରୁତିକ ମଧ୍ୟ ସମାଧାନ ହୋଇପାରିବ ।

ଗବେଷଣାଗାର ପକ୍ଷରୁ କେବଳ ଦୁଇବର୍ଷ ମାତ୍ର ଗବେଷଣା କରସାଇଛି । ଏହା ଫଳରେ ନାଗାର୍ତ୍ତନ ସାଗର, ସାରବଣ, ସ୍ଵରକୁଦ, କୋଯେନା ଏହି ବିମ୍ବର ସିଦ୍ଧେଶ୍ୱର ବର ଯୋଜନା ପାଇଁ ବୃଦ୍ଧ ଉପସୋଗୀ ଉତ୍ସବ ମିଳିଛି । ସମ୍ଭବ ବର୍ଷିଣ-ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏହିଆରେ ଏହି ଗବେଷଣାଗାର ଅଧିକାରୀ ଗବେଷଣା ଫଳରେ ବର ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଅଧିକ ଉପସୋଗୀ ଉତ୍ସବ ଜଣାପଡ଼ିବା ଆଶା କରସାଏ ।

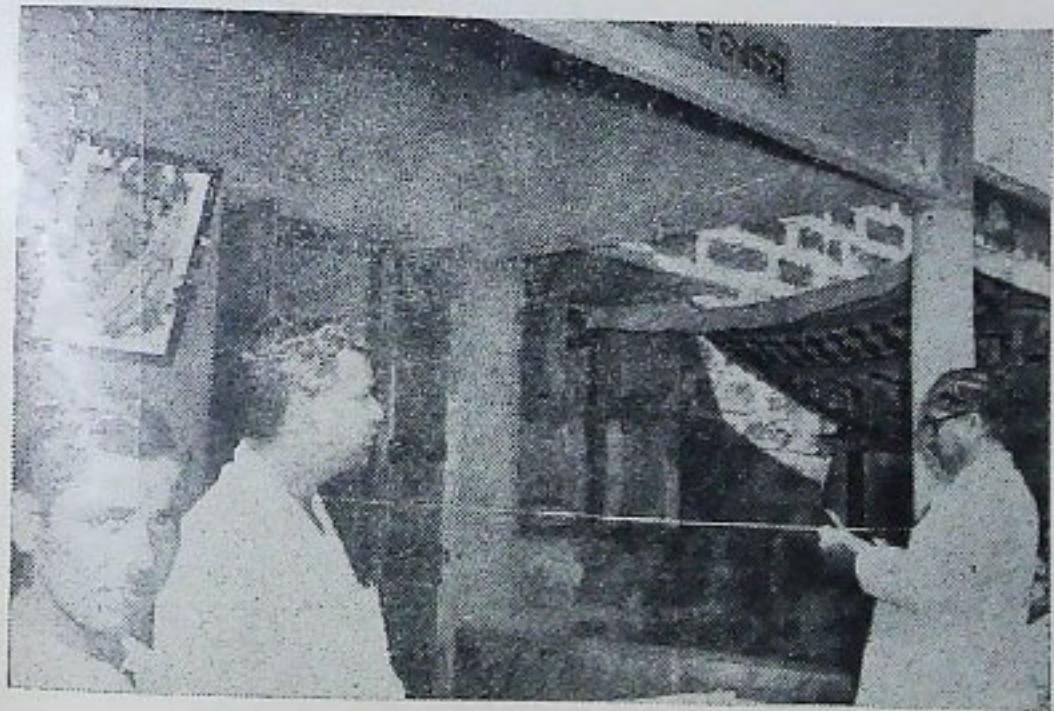
କେତେକ ଜାଣିବାର କଥା

ସରତରେ ୨୫ କୋଟି ଟନ୍ ବକ୍ସାଇଟ୍ ପଥର ଅଛି ବୋଲି ଅଟକଳ କରସାଇଛି । କିନ୍ତୁ ଏହିମଧ୍ୟରୁ ୨ କୋଟି ୨୮ ଲକ୍ଷ ଟନ୍ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲଗାଯାଇ ପାରିବ । କାର୍ଯ୍ୟାପଦ୍ଧତିରେ ବକ୍ସାଇଟ୍ର ଏକ-ତୃଣାପ୍ଲାନ ବିହାର ପ୍ରବେଶରେ ଅବଦ୍ୱାରିତ ।

୧୯୫୩ ମସିହାରେ ୧ ଲକ୍ଷ ୭୭ ହଜାର ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର ୨୨,୧୪୭ ଟନ୍ ବକ୍ସାଇଟ୍ ଉତ୍ସବର ହୋଇଥିଲା । ୧୯୫୮ରେ ଉତ୍ସବର ପରିମାଣ ୧୧ ଲକ୍ଷ ୪ ହଜାର ୫ ଶହ ୫୫ ଟନ୍କୁ ଦୃଷ୍ଟି ପାଇଲା । ଏହାର ମୂଲ୍ୟ ହେବ ୧୦ ଲକ୍ଷ ୪୪ ହଜାର ଟଙ୍କା ।

ଭୁବନେଶ୍ୱରଠାରେ ଅନୁଷ୍ଟିତ ହୋଇଥିବା ସମବାୟ ଆଲୋଚନା-
କଣେ ବିଜ୍ଞାନ-ମରୀ ଶ୍ରୀ ପ୍ରଧାନାଥ ରଥ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଦେଇଛନ୍ତି

ଗତ ସ୍ଵାଧୀନତା ଦିବସରେ ଭୁବନେଶ୍ୱରର ବାପୁଜୀ ନଗରଠାରେ ରାଜସ୍ବ-ମରୀ
“ବାପୁଜୀ ପ୍ରାଥମିକ ବଦ୍ୟାଳସ୍ବ” ଉଦ୍ୟାଟନ କରୁଥିଲୁଛନ୍ତି

ପ୍ରତିବନ୍ଦିତ କାମିକଣ୍ଡ ଏ. ବ୍ୟାକ୍ସନ ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ,,

ତୃତୀୟ ପଞ୍ଜବାଣୀକ ଯୋଜନାର ପରିମାଣ

ଡକ୍ଟର ଶ୍ରୀଗମଚନ୍ଦ୍ର ଦାସ ଓ ବୈଦ୍ୟନାଥ ମିଶ୍ର

ଶ୍ରୀଗମବାବୁ :—ତୃତୀୟ ପଞ୍ଜବାଣୀକ ଯୋଜନାର ପରିମାଣ ଠିକ୍ କରିବା ଆଗରୁ ଦୁଇଟି ବିଗସନ ଦୃଷ୍ଟି ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ—ପ୍ରଥମଟି ହେଉଛି ଆମର ଆବଶ୍ୟକତା ଓ ଦିଶାୟକ ଆମର ସମ୍ବଲ । ଅର୍ଥାତ୍ ଆମର କେତେ ଆର୍ଥିମାତ୍ରକ ପ୍ରଗତି ଦରକାର ଓ ଆମେ କେତେବୁଝ ଆଗେର ପାଇବା ।

ବୈଦ୍ୟନାଥବାବୁ :—ପ୍ରଥମେ ଏହି ଆବଶ୍ୟକତା କଥାଟି ବିଶୁର କରିଯାଉ । ଆମର ବର୍ତ୍ତମାନ ଜାଣୟ ଆୟ ହେଉଛି ପ୍ରାୟ ୧୧,୦୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କା । ତୃତୀୟ ପଞ୍ଜବାଣୀକ ଯୋଜନା ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ଜାଣୟ ଆୟ ପ୍ରାୟ ୧୨,୦୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ହେବ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ବର୍ଷ ତ ଜନସଂଖ୍ୟା ବଢ଼ିବାରେ ଲାଗିଛି ।

ଶ୍ରୀଗମବାବୁ :—ଆଗରୁ ତ ଜନସଂଖ୍ୟା ପ୍ରତ୍ୟେକ ବର୍ଷ ଏକ କି ଦେବି ଭାଗ ବଢ଼ୁଥିଲେ; ଏବେ ତ ବର୍ଷକୁ ପ୍ରାୟ ଦୁଇଭାଗ ବଢ଼ୁଛନ୍ତି । ଏହି ଯେଉଁ ଜନସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ହେଉଛି, ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଆର୍ଥିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାକୁ ହେଲେ ଜାଣୟ ଆୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବର୍ଷ ବୃଦ୍ଧି ହେବା ଦରକାର ।

ବୈଦ୍ୟନାଥବାବୁ :—ବର୍ତ୍ତମାନ ଲୋକେ ଯେପରି ଚଢ଼ୁଛନ୍ତି, ସେହି ମାନଦଣ୍ଡକୁ ରଷା କରିବାପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବର୍ଷ ଅନୁତଃ ୨୫% କୋଟି ଟଙ୍କା ଆୟ ବଢ଼ିବା ଦରକାର; ଅର୍ଥାତ୍ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବର୍ଷ ଜାଣୟ ଆୟ ଶତକରା ୨ ଭାଗ ବୃଦ୍ଧି ହେଲେ ଏବେ ଲୋକମାନେ ଯେପରି କଷ୍ଟମଣ୍ଡଳୀ

ଚଢ଼ୁଛନ୍ତି, ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟରେ ସେହିପରି କଷ୍ଟମଣ୍ଡଳୀ ତଳ ପାରିବେ ।

ଶ୍ରୀଗମବାବୁ :—କିନ୍ତୁ ଆର୍ଥିମାତ୍ରକ ଯୋଜନାର ଅର୍ଥ ତ ତା ବୁଝେ । ଆର୍ଥିମାତ୍ରକ ଯୋଜନା କରି ଜାଣୟ ଆୟ ବୃଦ୍ଧି କରିବା ତ ଆମର ପ୍ରଧାନ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ ।

ବୈଦ୍ୟନାଥବାବୁ :—ଜାଣୟ ଆୟକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିବାକୁ ହେଲେ ଆମକୁ ଆହୁରି ଅଧିକ ଆୟ ବଢ଼ାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ । ପ୍ରଥମ ଯୋଜନାରେ ଆମେ ସରକାର ଓ ବେସରକାରୀ ଉତ୍ତରପ୍ରସାଦରେ ପ୍ରାୟ ୩୧୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଥିଲେ ଏବଂ ତା ଫଳରେ ମୋଟ ଆୟ ଶତକରା ୧୮. ଭାଗ ବଢ଼ିଥିଲା ।

ଶ୍ରୀଗମବାବୁ :—ପ୍ରଥମ ଯୋଜନାରେ ବୃଦ୍ଧି ଉପରେ ସିନା ବେଶୀ ଜୋର ଦିଆଯାଇଥିଲା ବୋଲି ଅନ୍ତର୍ଭାବରେ ବେଶୀ ଆୟ ବଢ଼ିପାରିବା; ଦିଶାୟ ଯୋଜନାରେ କଣ ତା ସମ୍ବଲ ହେବ ?

ବୈଦ୍ୟନାଥବାବୁ :—ପ୍ରଥମ ଯୋଜନାରେ ‘ଯୋଜନା କମିଶନ’ ମଧ୍ୟ ଏତେ ଆୟ ବୃଦ୍ଧି ହେବ ବୋଲି ଆଶା କରି ନ ଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କର ଧାରଣା ଥିଲା ଯେ ଆୟ ମୋଟ ୧୧ ଭାଗ ବଢ଼ିବ । ଯାହାହେଉ, ଆମର ସୌଭାଗ୍ୟରୁ ମୌସୁମୀ ସାହାଯ୍ୟ କଲ ଓ କୃଷିର ଉପାଦନ ଅଧିକ ହେଲା । ଯୋଜନା କମିଶନ ବିଷାବ କରିଥିଲେ ଯେ ଅନ୍ତର୍ଭାବରେ ଟଙ୍କା ପୁଣି ଖର୍ଚ୍ଚ କଲେ ପ୍ରାୟ ୨୫% ଟଙ୍କାକର ଜନିଷ ଉପାଦନ ହେବ । କିନ୍ତୁ ପ୍ରକୃତରେ ୧୦% ଟଙ୍କା ପୁଣି ଖର୍ଚ୍ଚ କରି; ଅର୍ଥାତ୍

କମ ଖର୍ଚ୍ଚ କରି ଏକ ଟଙ୍କାର ଜନଶ ଉତ୍ସାଦନ
କରିପାଇ ପାରିଥିଲା । ଏଇଠା ଆମ ଜାଣ୍ଯ
ଅର୍ଥମାତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ସ୍ଵରୂପ ନାହିଁ କି ?

ଶ୍ରୀମଦ୍ବାବୁ :—ହଁ, ତା ସତ୍ୟ କିନ୍ତୁ ଦିଶାଯୁ ଯୋଜନା
ଶିଳ୍ପ-ପ୍ରଧାନ ହୋଇଥିବାକୁ ସେଥିରେ ବିନିଯୋଗ
ଓ ଉତ୍ସାଦନର ହାର ବଡ଼ିପିବା ସାଧୁତିକ ।
ତେଣୁ ଦିଶାଯୁ ଯୋଜନାରେ ୨.୩୦ ଟଙ୍କା
ପୂଞ୍ଜିରେ ୧ ଟଙ୍କାର ଜନଶ ଆଦାୟ ହେବ
ବୋଲି ଠିକ୍ କରିପାଇଛି ।

ବୈଦ୍ୟନାଥବାବୁ :—ଦିଶାଯୁ ପଞ୍ଜବାର୍ଷିକ ଯୋଜନାରେ
ଆମେ ଆମ ଆୟୁର ଶତକରୀ ୨୫ ଭାଗ ବୃଦ୍ଧି
କରିବାକୁ ଠିକ୍ କରି ସେହି ଅନୁପାତରେ
ସରକାରୀ ଓ ବେସରକାରୀ ଯୋଜନା ଖର୍ଚ୍ଚ
୨୨୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ନିର୍ଭାରିତ କରିଛୁ । ଅର୍ଥାତ୍
୨.୩୦ ଟଙ୍କା ପୂଞ୍ଜି ଖର୍ଚ୍ଚ କଲେ ସହ ଟଙ୍କାକର
ଜନଶ ଉତ୍ସାଦନ କରିପାଇ ପାରୁଛି, ୨୨୦୦
କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କଲେ ମୋଟ ଆୟୁର
ଶତକରୀ ୨୫ ଭାଗ ବୃଦ୍ଧି ହେବ ବୋଲି ଠିକ୍
କରିଗଲା ।

ଶ୍ରୀମଦ୍ବାବୁ :—ଦିଶାଯୁ ଯୋଜନାରେ ସହ ଆମେ
ପ୍ରତ୍ୟେକ ବର୍ଷ ଜାଣ୍ଯ ଆୟୁର ଶତକରୀ ୫ ଭାଗ
ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଉଦ୍‌ଦେଶ କରିଥିଲେ, ଦିଶାଯୁ
ଯୋଜନାରେ ତ ତା'ଠାରୁ ଆଉ କମି ପାରିବ
ନାହିଁ; ବରଂ ଅଧିକ ହେବ ସିନା । ତା'ହେଲେ
ମୁଁ କହିବ, ଜନଶଙ୍କା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ୨ ଭାଗ ଓ
ଅଧିକା ଆର୍ଥିମାତ୍ରକ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ୩ ଭାଗ—
ଏପରି ମୋଟ ୫ଭାଗ ଆୟୁର ବୃଦ୍ଧି କଲେ ଆମର
ଅର୍ଥମାତ୍ର କିନ୍ତୁ ଆଗେର ପାରିବ ।

ବୈଦ୍ୟନାଥବାବୁ :—ମୁଁ ତ କହିବ ଆଉ ଟିକିବ
ଅଧିକା ଅଗ୍ରଗତି ହେବା ଉଚିତ । କଥାପି

ବର୍ତ୍ତମାନ ପାଇଁ ଏହି ହାରରେ ହିସାବ କରିଯାଉ ।
ଜନଶଙ୍କା ବୃଦ୍ଧି ଯୋଗ୍ବୁଦ୍ଧ ଆର୍ଥିମାତ୍ରକ
ଦିଗିରୁ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବର୍ଷ
ଆୟୁ ବୃଦ୍ଧି ୨୫୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ଦରକାର ।
ଶତକରୀ ଭାଗ ଆୟୁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ୩୭୦ କୋଟି
ଟଙ୍କା ଦରକାର । ମୋଟାମୋଟି ପ୍ରତ୍ୟେକ ବର୍ଷ
ଅନ୍ତରୀ ୭୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ଆୟୁ ବୃଦ୍ଧି ହେଲେ
ଆମ ଦେଶରେ ଆର୍ଥିମାତ୍ରକ ଜନଶ ହୋଇ
ପାରିବ ।

ଶ୍ରୀମଦ୍ବାବୁ :—ତାହା ହେଲେ ମୋଟାମୋଟି ତମ
ମରରେ ଦିଶାଯୁ ପଞ୍ଜବାର୍ଷିକ ଯୋଜନାରେ ଆୟୁ
ବୃଦ୍ଧି ଅନ୍ତରୀ ୩୦୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ହେବା
ଦରକାର ।

ବୈଦ୍ୟନାଥବାବୁ :—ଆଉ ଅଧିକ ହୋଇପାରିଲେ
ଉଳ; ଏତକ କିନ୍ତୁ ଅନ୍ତି ଦରକାର ।

ଶ୍ରୀମଦ୍ବାବୁ :—ତା' ହେଲେ ବର୍ତ୍ତମାନ କେତେ ଟଙ୍କା
ଖର୍ଚ୍ଚ ହେବ, ଦେଖାଯାଉ । ଆମେ ତ ଆଜି
ଦିଶାଯୁ ଯୋଜନା ଅନୁପାତରେ ବରୁର କରିବା
ନାହିଁ । ଦିଶାଯୁ ଯୋଜନାରେ ସହ ୨.୩୦ ଟଙ୍କା
ପୂଞ୍ଜି ଖର୍ଚ୍ଚ କଲେ ଏକ ଟଙ୍କା ଉପରି ଦନ କରିପାଇ
ପାରୁଥିଲା, ଦିଶାଯୁ ଯୋଜନାରେ ହୁଏତ ଏ ଟଙ୍କା
ପୂଞ୍ଜି ଖର୍ଚ୍ଚ କଲେ ଏକ ଟଙ୍କାର ଜନଶ ଉତ୍ସାଦନ
କରିପାଇ ପାରିବ ।

ବୈଦ୍ୟନାଥବାବୁ :—ଯୋଜନା କମିଶନ ଏବେ ଯେଉଁ
ହିସାବ ବାଢ଼ିଛନ୍ତି, ସେଥିରୁ ଜଣାଯାଉଛି ସେ
ଏ ଟଙ୍କା ପୂଞ୍ଜି ଖର୍ଚ୍ଚ କଲେ ଏକ ଟଙ୍କାର ଜନଶ
ଉତ୍ସାଦନ କରିପାଇ ପାରିବ । ସେହି ହାରରେ
ହିସାବ କଲେ ଆମର ଦିଶାଯୁ ପଞ୍ଜବାର୍ଷିକ
ଯୋଜନାରେ ମୋଟ ଯୋଜନା ଖର୍ଚ୍ଚ ଅନ୍ତରୀ
୫୦୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ହେବା ଦରକାର ।

ଶ୍ରୀମଦ୍ବାବୁ :—ଏବେ ଦଶ ହଜାର କୋଟି ବୋଲି ଧର୍ଯ୍ୟାଭ । ସେହି ଅନୁସାରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ମଧ୍ୟ ସମସ୍ତେ ହିସାବ କରୁଛନ୍ତି ।

ବୈଦ୍ୟନାଥବାବୁ :—ଆମେ ଜୀଶ୍ୱର ଆୟୁ ବୃଦ୍ଧିକୁ ଭର୍ତ୍ତି କର ଯୋଜନା ଖର୍ଚ୍ଚ ହିସାବ କରୁଛେ । ଅନ୍ୟ କେତେ ଜଣ କର୍ମ-ସଂପୂର୍ଣ୍ଣାନକୁ ଭର୍ତ୍ତି କର ଯୋଜନା ଖର୍ଚ୍ଚ ନିର୍ଭାରଣ କରୁଛନ୍ତି । ଉଦାହରଣ ସ୍ଵରୂପ କୁହାୟାଇଛି ଯେ ପ୍ରଥମ ଯୋଜନାରେ ୪୫ ଲକ୍ଷ ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ କର୍ମ-ସଂପୂର୍ଣ୍ଣାନ ସ୍ଵରୂପ କରିବାରେ ସବ୍ବ ୩୧୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ଲାଗିଲା ଓ ଦ୍ୱିତୀୟ ଯୋଜନାରେ ୫୦ ଲକ୍ଷ ଲୋକଙ୍କୁ କାମ ଯୋଗାଇବାରେ ସବ୍ବ ୭୨୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ଲାଗିଲା, ତାହାଦେଲେ ମୋଟାମୋଟି ଜଣଙ୍କ କର୍ମ-ସଂପୂର୍ଣ୍ଣାନ ପାଇଁ ୭୦୦୦ ଟଙ୍କା ପଡ଼ିଲା ।

ଶ୍ରୀମଦ୍ବାବୁ :—ତା' ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଆମର ହିସାବ ଠିକ୍ ରହିଛି । ସବ୍ବ ଜଣ ପିଲୁ ୭୦୦୦ ଟଙ୍କା ଦରକାର ପଡ଼ୁଛି ଏବଂ ବୃଶ୍ରମ ଯୋଜନାରେ କର୍ମ-ସଂପୂର୍ଣ୍ଣାନର ସଂଖ୍ୟାକୁ ୧୫୦ ଲକ୍ଷ ବୋଲି ଧର୍ଯ୍ୟାଭାବୁରୁ, ତାହା ହେଲେ ତୃତୀୟ ଯୋଜନାରେ ଆମର ଖର୍ଚ୍ଚ ସେହି ୧୦ ହଜାର କୋଟି ପଡ଼ୁଛି । ତେବେ ମୁଁ କହିବ ଯେ ଆୟୁକୁ ବିଶ୍ୱର କରି ଖର୍ଚ୍ଚର ପରିମାଣ ନିର୍ଭାରିତ କରିବା ଶ୍ରେଷ୍ଠ ହାତର ।

ବୈଦ୍ୟନାଥବାବୁ :—ସେଥିରେ ମୁଁ ଏକମତ । ଅବଶ୍ୟ ଏ କଥା ସତ ଯେ ତୃତୀୟ ଯୋଜନାରେ କର୍ମ-ସଂପୂର୍ଣ୍ଣାନ ପ୍ରତି ବେଶି ଜୋର ବିଆୟିବା ଉଚିତ । ଦୃଶ୍ୟ ଯୋଜନାରେ ମଧ୍ୟ କର୍ମ-ସଂପୂର୍ଣ୍ଣାନ ପ୍ରତି ସଂଖ୍ୟା ଗୁରୁତ୍ବ ଦିଆଯାଇଛି । କିନ୍ତୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରକାର କର୍ମ-ସଂପୂର୍ଣ୍ଣାନ ଲାଗି ଏକରକମ ଖର୍ଚ୍ଚ ହେବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ଆୟୁ ବୃଦ୍ଧିରେ ବରଂ ହାତହାର ହିସାବ ନେଇ ହେବ; କିନ୍ତୁ କର୍ମ-ସଂପୂର୍ଣ୍ଣାନରେ ନେଇ ହେବ ନାହିଁ ।

ଶ୍ରୀମଦ୍ବାବୁ :—ଆଜା, ଏ ତ ହେଲୁ ଆମର ଆବଶ୍ୟକତା । ବର୍ତ୍ତମାନ ବିଭବ କଥା ଦେଖାଯାଉ । ଦ୍ୱିତୀୟ ପଞ୍ଚବାଷିକ ଯୋଜନାରେ ତ ସରକାର ୪୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ଉଠାଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ ବୋଲି ଯୋଜନା ଖର୍ଚ୍ଚକୁ କମାଇ ୪୫୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କାରେ ରଖାଯାଇଛି । ତୃତୀୟ ଯୋଜନାରେ ଏତେ ଟଙ୍କା ଉଠିବ କପରି ?

ବୈଦ୍ୟନାଥବାବୁ :—ଦଶହଜାର କୋଟିରୁ ସବ୍ବ ସରକାରଙ୍କ ଭଗ ୭୫୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ହୁଏ, ତା'ହେଲେ ଏହି ୭୫୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ଆମକୁ ଦେଶରୁ ଉଠାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ । ସବ୍ବ ବିଦେଶରୁ ସାହାଯ୍ୟ ଓ ରଣ ବାବଦରେ ୧୫୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ମିଳିବ ବୋଲି ଧରି ନିଆୟାଏ, ତା'ହେଲେ ଅନୁତଃ ହଜାର କୋଟି ଟଙ୍କା ଆମକୁ ଦେଶ-ଭିତରୁ ଉଠାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଶ୍ରୀମଦ୍ବାବୁ :—ବିଦେଶରୁ କେତେ ସାହାଯ୍ୟ ବା ରଣ ମିଳିବ, ବର୍ତ୍ତମାନ ତ ତାହା କଳନା କରିଦେବ ନାହିଁ । ତଥାପି ଆମକୁ ଗୋଟିଏ କିନ୍ତୁ ହିସାବ ଧରି କାମ କରିବାକୁ ହେବ । ଦ୍ୱିତୀୟ ପଞ୍ଚବାଷିକ ଯୋଜନାରେ ୮୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବିଦେଶୀ ମୁଦ୍ରା ଦରକାର ହେବ ବୋଲି ପ୍ରଥମେ ହିସାବ କରିଯାଇଥିଲା; କିନ୍ତୁ ପରେ ଦେଖାଗଲା ଯେ ପ୍ରାୟ ୨ ହଜାର କୋଟି ଟଙ୍କାର ବିଦେଶୀ ମୁଦ୍ରା ଦରକାର । ଏବେ ଆମେ ୧୫୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କାର ହିସାବ କରୁଛେ; ଭବିଷ୍ୟତରେ କେତେ ଦରକାର ହେବ, କିଏ ଜାଣିଛୁ ?

ବୈଦ୍ୟନାଥବାବୁ :—ଯେତେ ଦରକାର ହେଉ, ଆମକୁ କେତେ ମିଳିବ, ତା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରୁଛି । ଆମ ଯୋଜନାର ସ୍ଵରୂପ ଆମେ ଏପରି ଚଢ଼ିବା ଯେ ଯେପରି ୧୫୦୦ କୋଟି ବିଦେଶୀ ମୁଦ୍ରାରେ

ଆମର ବୃଶ୍ଚି ପଞ୍ଚବାଷୀକ ଯୋଜନା ତକ-
ପାଇବ ।

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗ୍ଵା:—ସେ ତ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶ୍ନ । କିନ୍ତୁ ବଡ଼ ପ୍ରଶ୍ନ
ହେଉଛି ୫୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ଦେଶଭାରତୀ ଉଠିବ
କପର ? ଅଧିକ ଟିକସ ବସାଇବା ବା ଭଣ
ସରହ କରିବା ଏତେ ସହଜ ନୁହେଁ—ଅତଃ
ଅଶ୍ଵର ଅଭିଭାବୁ ଯାହା ଜଣାପଡ଼ୁଛି । ନିରଣ
ଖର୍ତ୍ତ ଫଳରେ ମୁଦ୍ରାଷ୍ଟୀର ବୃଦ୍ଧି ହେବାର
ସମାବନା । ବୃଶ୍ଚି ପଞ୍ଚବାଷୀକ ଯୋଜନାରେ
ଏହି ନିଷ୍ଠା କେରାର ଆଧୁକ୍ୟ ଯୋଗୁ ଦରଦମ
ଅନେକ ପରିମାଣରେ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଛି ।

ବୈଦ୍ୟନାଥବାବୁ:—ତଥାପି ଆମକୁ ଉଦ୍ୟମ କରିବାକୁ
ପଡ଼ିବ । ଅଧିକ ଟିକସ ଓ ଭଣ ଯେ ଦରକାର,
ଏଥରେ କାହାର ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି
କପର ସରହ କରିବ ? ଏଇଟା ହେଉଛି
ବଜମାତକ ପ୍ରଶ୍ନ । ଆପଣ ଯେତେବେଳେ
ବଜମାକେ ଅଧ୍ୟାପକ, ଆପଣ ଏଥିପାଇଁ ପକ୍ଷ
ବାହାର କରିବା ଦରକାର । ମୋ ମତରେ
ଅଧିକ ସଞ୍ଚିତ ନ କଲେ ଆମ ଆର୍ଥିମାତକ

ପ୍ରଗତି ସମ୍ବନ୍ଦ ହେବ ନାହିଁ । ଅତଃ ଯୋଜନା
ଫଳରେ ଯେଉଁ ଆୟ ବୃଦ୍ଧି ହେଉଛି, ସେଥିର
ଅଧିକାଂଶ ଭାଗ ସବ ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟରେ ନ
ଲାଗେ, ତା' ହେଲେ ଆର୍ଥିମାତକ ପ୍ରଗତି ପାଇଁ
ଆଜି ବୌଣସି ବସ୍ତା ନାହିଁ ।

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗ୍ଵା:—ଏକମାତ୍ର ପକ୍ଷା ହେଉଛି ସଂଗଠନ ।
ଏଥିପାଇଁ ସମସ୍ତ ସହଯୋଗ ଦରକାର । ଦଳ-
ମତ-ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ଯଦି ସମସ୍ତେ ଯୋଜନା
କାର୍ଯ୍ୟରେ ସହଯୋଗ କରନ୍ତୁ ଓ ସେଥିପାଇଁ ଏକ
ବୃତ୍ତ ସଂଗଠନ ଉଆରି କରୁଥାଇପାରେ, ତା'
ହେଲେ ସତ୍ୟର ଅଭିବ ହେବ ନାହିଁ । ଏବେ
ପେଞ୍ଜିମାନେ କର ପାଇଁ ଦେଉଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ-
ଠାରୁ ମଧ୍ୟ ଯେପରି ପୂର୍ବ କର ଆଦାୟ କରୁଯିବ,
ସେଥିପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ହେବା ଉଚିତ । ମୋଟ
ଉପରେ ଏକ ଟାଣୁଆ ସଂଗଠନର୍ହୀ ବର୍ଣ୍ଣମାନ
ପ୍ରଧାନ ଆବଶ୍ୟକ ।

ବୈଦ୍ୟନାଥବାବୁ:—ସେଥିରେ ଆପଣଙ୍କ ସହିତ ମୁଁ
ପୂର୍ବପୂରି ଏକମତ । *

କେତେକ ଜାଣିବାର କଥା

୧୯୩୭ ମସିହାରେ ପ୍ରଥମେ ଭରତରେ ଆଲୁମିନିୟମ ଉପ୍ରାଦନ କରୁଥାଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ
୧୯୩୮ ମସିହାରେହି ବାଣିଜ୍ୟକ ସୁମରେ ଆଲୁମିନିୟମ ଉପ୍ରାଦନ ହେଲା ।

ସେହିଦିନଠାରୁ କେବେ ନଗରସ୍ଥିତ ଆଲୁମିନିୟମ କର୍ପୋରେସନ୍ ଅପ୍ ଜଣ୍ଠିଆ ଏବଂ
ଆଲକଥା-ଏସ୍ଟିଚ ଇଣ୍ଟିଆନ୍ ଆଲୁମିନିୟମ କମାନ୍ ଦେଶରେ ଆଲୁମିନିୟମ ଉପ୍ରାଦନ କରୁଛନ୍ତି ।
ଭରତର ସମ୍ବନ୍ଦ ଆଲୁମିନିୟମ ଦ୍ୱାରା କେବଳ ଏହି ଦୁଇଟି କମାନ୍ ଦ୍ୱାରାହିଁ ଉପ୍ରାଦନ ହେଉଛି ।

୧୯୩୮ ମସିହାରେ ଭରତରେ ମୋଟ ୮,୬୮୫ ଟଙ୍କା ଆଲୁମିନିୟମ ଉପ୍ରାଦନ ହୋଇଥିଲା ।

ଦିଲାତ ଧାଳୁର ପକ୍ଷିଶାଖା ଗୋଟିଏ

ପରେଯାତା ହେଲା ଏହି ପଛର ପଦ ଓ ଆହୁତି ଆମେଣ କରେ । ଏହା
ଦ୍ୱାରା ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆହୁତି ପାଇଲା ମଧ୍ୟ ସମ୍ମୂଳରୁଷେ ଦେଖୁ ଉଦ୍‌ବାଧାରାଏ ।
କେବୁ “ଶେଳ କପର ରୋଗକାଣକ ତିଷ୍ଠ” ପପମାନଙ୍କର
ଏହି ପଥକର ପରେଯାତା ପରମାନ୍ତର ରଣା କର ।

“ଶେଇ ବସନ୍ତ ରୋଗନାଣକ ତୀର୍ଥ” ଦୂର ମଲକାନ୍ତର ପାହିରେ
ମରିଯାଏ । ବିଷେଷରେ ଅରୁ ପାହିରେ ଦେଖି ତିଥ ମିଶାଇ ହଜିବାରେ
ଏହି ତୀର୍ଥ ଦୂର ପଟ୍ଟାଳେନବ ଭାସ ଦିବ ଠାରିମରୁଣେ ଥାଏ
ଫମଳକୁ ଚାହା ଦରେ । ଏହି ତୀର୍ଥକୁ ଠାଳେନବ ଦନ ଧୟେତ୍ର
ମହିମ୍ୟ କରି ନରିଙ୍ଗ ମଧ୍ୟ ଏହାର ତୌରେ ସୁଖ
ଦର୍ଶନ କରୁଥାଏ ।

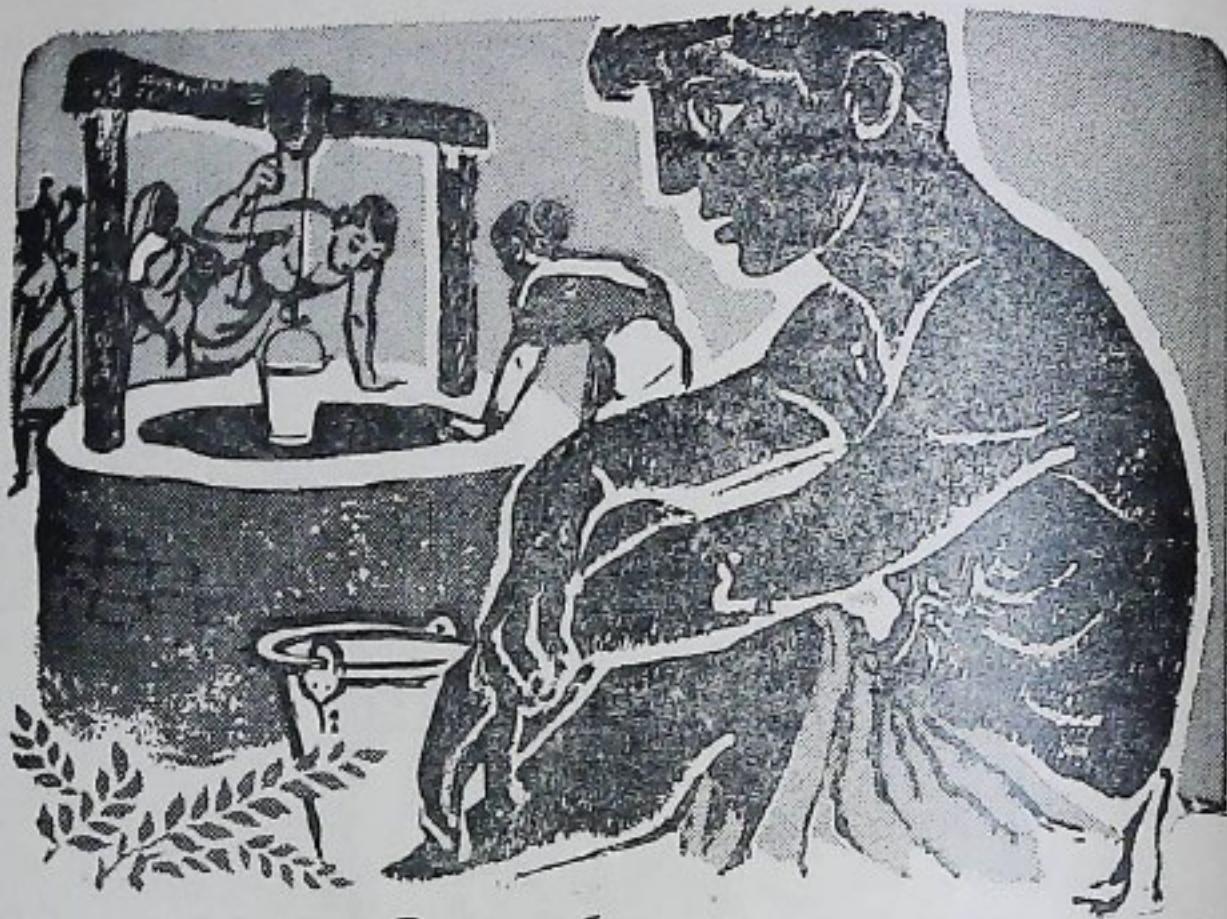
ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀନାଥ ପତ୍ର ପରିଚୟ

ଶେଲ କ ପର ଡାକ୍ଟରନାଶକ ଅଣ୍ଟାର୍କିଟ୍

କୃଷି କାର୍ଯ୍ୟରେ ବ୍ୟବହୃତ

କୀଟ ଓ ଗୋଗନାଶକ ଭିଷଧ ପାଇଁ **ବମ୍ବି-ଶେଲର** ସାହାଯ୍ୟ ନିଆନ୍ତୁ ।

କୁଆ ନ ଶୁଣିଲା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆମେ ପାଣୀର ମାହାନ୍ୟ କୁଳ୍କା

ଭାବ ଅନେକ ଉନ୍ନତମଙ୍କ ବାମରେ ପାଣିର ପ୍ରସ୍ତୋଜନ । ଅମର ଦିଶାଳ ଉଚ୍ଚସେତନ ଓ ପଦ୍ମଧର ସରବର୍ଷତ ଯୋଜନା ଶୁଣୁ ଅନ୍ତରବୁ ପାଣି ଓ ଶିଳାନୟାନବୁ ଶତ୍ରୁ ଯୋଗାଭୁତ । ପିଲବା, ସନ୍ଧବା ଏବଂ ଥିମରୁ ପରିଷାର ରଖିବା ଅତି ଅମର ଯାବନ୍ଦୟ ଦେଇନନ୍ଦନ କାମ ପାଇଁ ଦରବାର ଦେଉଥିବା ପାଣି ମଧ୍ୟ ଯୋଗାଭୁତ ।

ବାନ୍ଦିକ୍ କେବଳ ପାଣି ଆମବୁ ପ୍ରକୃତରେ ପରିଷାର ରଖି ପାରିବ ନାହିଁ । ଶୀଘ୍ର ଗହଲର ନେକଙ୍କ ପାଣେ ଏ ଏବ ଶୁଭର ସମସ୍ୟା । ବାରଣ ଦେମାନେ ପେ କୌଣସି କାମ କରିଛ ନା କାହିଁକି ମଇଲା ନ ହୋଇ ରହ ପାରିବେ ନାହିଁ । ମଇଲାରେ ଜୀବାଣୁ ଥିବାରୁ ସେଇ ଦେବାର ଦୟା ଥିଏ, କେଣ୍ଟ ଦେମାନେ ପେ କୌଣସି ସମୟ ଦେମାର ଦେବାର ଆଶଙ୍କା ଥାଏ । ମଇଲାରେ ଥିବା ଯାବାଣୁ ଖୋଲୁ ସଫା

କରିବା ପାଇଁ ସେମାନେ ପେ, କେବଳ ପାଣି ଦରବାର କରିଛି ତାହା ନହେ—ସେମାନେ ଦରବାର କରିଛି ଗୋଟିଏ ରହ ସାଧୁନ । ଏହା ଅନ୍ତରବୁ ରହିଥାଏ । କିନ୍ତୁ ଶୀଘ୍ର ଗହଲର ଲେକେ ବିର୍ଭମାନ ଅଭ୍ୟାସ କରି ଏହି ପାରୁନ ବ୍ୟବଦାର କରିବା ଶିଖିଛନ୍ତି ଯାହାକି ତାଙ୍କର ଉନ୍ନତ କରିବା । ବାରଣ ଚାକର ଦିନତ ଭାବ ସାପ୍ତ୍ୟ ଉଠରେହି ବିର୍ଭର କରେ ।

ଅନେକ ଦର୍ଶ ଧର ଭାବରେ ଲାଦପ୍ରଦୟ ସାଧୁନ ସାପ୍ତ୍ୟ ରକ୍ଷା ପାଇଁ ବ୍ୟବଦାର ହୋଇ ଆସୁଛି । ମଇଲାରେ ଥିବା ଜୀବାଣୁ ଧୋଇ ସଫା କରିବାଗାରି ଏହା ବ୍ୟବଦାର ହୋଇ ଆସୁଛି । କାରଣ ଏଥରେ ଶୁଭ କମ୍ ଖର୍ଚ୍ଚ । ଆମ ଶୀଘ୍ର ଗହଲର ଉନ୍ନତମେ ପ୍ରଶଂସନ୍ୟାନ୍ତ ଦାନ ପ୍ରଶଂସନ୍ୟାନ୍ତ ଦାନ

ଲାଇଫ୍‌ବ୍ୟ ପାରୁନ

ହନ୍ଦୁପ୍ରାନ୍ ନିର୍ବର ଲିଃ ବ୍ୟାଗ ଉଥର୍

କୃତ୍ତା ସଞ୍ଜୟ

(ସଂଗୁହୀତ)

ଶ୍ରୀକାନ୍ତବାବୁ ଗୋଟିଏ ସୁପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ବ୍ୟବସାୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନରେ ହିସାବ-ରକ୍ଷକର କାମ କରନ୍ତି ଓ ମାସକୁ ଟ ୩୦୦୯ ରେଜିସ୍ଟର କରନ୍ତି । ବରମା ପାରବା ଆଗରୁ ମଧ୍ୟ କି ଜୀବରେ ତାହା ଖର୍ଚ୍ଚହେବ, ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ତାଙ୍କର ହିସାବ ମନ ଯୋଜନା କରିଥାଏ । ତାଙ୍କ ବରମାର ଗୋଟିଏ ଅଂଶ ପ୍ରଭାତେଷ୍ଟ ପଣ୍ଡକୁ ଯାଉଥିଲେହେଁ ସେଇଥିସ୍ ବ୍ୟାକରେ ଜମାଦେବା ନିମନ୍ତେ ଟେଙ୍କର ଅଳଗା କରି ରଖିପାରିବେ ବୋଲି ସେ ସ୍ଵକନ୍ତ ଓ ଟଙ୍କାତକ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେଇଥିସ ବ୍ୟାକରେ ଜମାକରି ଦିଅନ୍ତି । ଏହି ଟେଙ୍କର ବଦଳରେ ସେ କାହିଁକି ଟଣ୍ଟର ସଞ୍ଜୟ କରୁ ନାହାନ୍ତି ବୋଲି ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ସେ ପ୍ରକୃତରେ କୌଣସି ଉତ୍ତର ଦେଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ । ସେ ଏ ବିଷୟରେ କେବେ ଚିନ୍ତା କରି ନାହାନ୍ତି ବୋଲି ସ୍ଵିକାର କଲେ । ଟେଙ୍କର ଠାରୁ ବେଶୀ ସଞ୍ଜୟ କରିଛେବ ନାହିଁ, ଏହାରି ବେଳ ଗୋଟାଏ ଅନିଶ୍ଚିତ ଧାରଣା ତାଙ୍କର ଥିଲା । ବର୍ଷମାନ ତାଙ୍କୁ ଏ ବିଷୟରେ ସୁଚନା ଦେଲାରୁ ବୋଧହୃଦୟ ଏହା ସମ୍ବନ୍ଧ ହୋଇପାଇବ ବୋଲି ସେ ବକି ଦେଲେ । ଅକୁ କେତେକ ମାସର ଅଭିଜ୍ଞତାରୁ ବର୍ଷମାନ ତାଙ୍କର ଧାରଣା ଦୃଢ଼ୀର୍ଭବ ହୋଇଛି ଯେ ସବୁ ସଞ୍ଜୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଠିକ କେତେ ଟଙ୍କା ନିମ୍ନ ରଖିଛେବ, ସେ ବିଷୟ ଆଗରୁ ସ୍ଥିର କରିଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ଏହି ଟଙ୍କା ଆଶିର୍ବୁଳ ଦୈନିକନ ଗ୍ରେଟ ଗ୍ରେଟ ଖର୍ଚ୍ଚରୁ କାଟି ରଖାଯାଏ । ବର୍ଷମାନ ଶ୍ରୀକାନ୍ତ ବାବୁ ତାଙ୍କ ବ୍ୟାଙ୍କ ଏକାଉଦ୍ଧରେ ଟଣ୍ଟର ଟର୍ମିନ୍ ରଖିଛେବ ବୋଲି ବୁଝିପାରିଛନ୍ତି ।

ମଧୁବାବୁ ଭିନ୍ନ ଧରଣର ଲୋକ । ସେ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ପରିବାରର କଣ୍ଠୀ; କିନ୍ତୁ ମାସକୁ ମାତ୍ର ଟେଙ୍କର ଆୟ । ଯେଉଁ ଲୋକେ ସାହା ରେଜିସ୍ଟର କରୁଛନ୍ତି, ସେଇଥିରେ କୌଣସିମତେ ଚଳିପିବା ଛାଡ଼ା ଅନ୍ୟ ଉପାୟ ପାଇ ନାହାନ୍ତି । ମଧୁବାବୁ ସେଇମାନଙ୍କ ଦିତ୍ତ ଜଣେ । ତାଙ୍କ ନିକଟରେ ଜୀବନଟା କୌଣସି ମତେ ଚଳିପିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଗୋଟାଏ ସୁଅର୍ବ ସାତ୍ରାମ ଭଲ; କିନ୍ତୁ ତାହାକୁ ଲୋକେ ସୁତା ସଞ୍ଜୟ ତାଙ୍କ ନିକଟରେ କୌଣସି ଗୁଣରେ କମ୍ ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ ହୁହେଁ । ବରଂ ତାଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ସଞ୍ଜୟ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ସବୁଠାରୁ ବେଶୀ ଓ ସେ ତାହା ଜାଣନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କର ବିଶ୍ୱାସ, ସେ ସଞ୍ଜୟ କରି ପାରିବେ ନାହିଁ । ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ପରମର୍ମ ଦେଲା ଯେ ସେ ଏ ଭାରତୀ ତାଙ୍କ ସ୍ଥିକ ଉପରେ ଛୁଟିଦେଇ ଦିନାନେତେ ଦେଖନ୍ତି । ବାସ୍ ! ମସ ଶେଷକୁ ଦେଖାଗଲା ଯେ ଟ ୫ ବଳିପଡ଼ିଛି !

ସୁତରଂ ଅସୁବିଧାଟା କଣ, ସେଠା ଧର ପଡ଼ିଯାଇଛି । ହୃଦୟ କେତେ ଟଙ୍କା ଆମେ ସଞ୍ଜୟ କରି ପାରିବା, ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆଗରୁ ଆମ ମନରେ ଗୋଟାଏ ଧାରଣା ରହିଯାଇଥାଏ କିମ୍ବା ସଞ୍ଜୟ କଲାଭଳ ଆମ ପାଖରେ କିନ୍ତୁ ନାହିଁ ବୋଲି ନିରୂପାୟ ଦ୍ୱାରା ଆମେ କରିଥାଉଁ । ଅନ୍ୟ ଅର୍ଥରେ ଆମେ ଆମର ଦୈନିକନ ଜୀବନ-ସାହା ସହିତ ଏପରି ବ୍ୟବରେ ଅଭ୍ୟନ୍ତ ଯେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ନିଃପ୍ରା ସଞ୍ଜୟ ସୃଷ୍ଟି କରିଛେବ କି ନାହିଁ, ଏଭଳ ଏକ ସମସ୍ୟାର

ଦୟାପ୍ରସାଦ

ଗୋଟିଏ ସମାଧାନ ବାହାର କରିବାପାଇଁ ଠକା କରିବାରେ ଆମେ ଅସମର୍ତ୍ତ ହେଉଁ ।

ଗୋଟିଏ ଲୋକ କାହିଁକି ସଞ୍ଚୟ କରେ ? ପ୍ରଥମତି, ନିଜପାଇଁ ଓ ନିଜର ପରିବାରପାଇଁ । ମଣିଷ, ଜୀବନରେ ଯେପରି ଜୀବରେ ଚକିଥାର ପଛେ କାହିଁ-କେବେଳୁ ଅବସର ଗ୍ରହଣ କଲାବେଳେ ପୂର୍ବ ପ୍ରରକ୍ଷା କଲାରୁ ଏମ୍ବାର ଆସିବାର ସମ୍ଭାବନାକୁ ସେ ପସନ୍ଦ କରେ ନାହିଁ । ବୁଡ଼ାଦିନେ ଅନ୍ୟ ଉପରେ, ଏପରି କି ନିଜ ପୁଅମାନଙ୍କ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଚଳିଛେବ, ଏରକି ଗୋଟାଏ ସମ୍ଭାବନା ଉପରେ ମଧ୍ୟ ଆସ୍ତା ରଖିବାକୁ ତାର ଆସ୍ତା-ସମ୍ଭାବନରେ ବାଧା ପଡ଼େ ।

ପରିବାର କେବରେ ମଧ୍ୟ ଏହିପରି ଭବ-ପ୍ରବଣତା ଦେଖା ଦେଉଥାଏ । ପିଲାମାନଙ୍କୁ ପାଠ ପଢାଇବାକୁ ହେବ, ହିଅରୁଡ଼କୁ ବାହା ଦେବାକୁ ହେବେ ଏବଂ ସଦୋପରି ପରିବାରରେ ଯେପରି କିଛି ଦୁର୍ଘଟଣା ନ ଘଟେ, ସେଥିପାଇଁ କର୍ତ୍ତବ୍ୟଦୃଷ୍ଟି ତାକୁ ଆବଶ୍ୟକତ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରଖିବାକୁ ହେବ ।

ଏହାଜଡ଼ା ଅନେକ ସମୟରେ ଆମର ଅଜ୍ଞତରେ ଆମ ହାତରୁ ଠକା ଖସିଯାଏ ।

ଏହି ପ୍ରବନ୍ଧରେ ଆମେ ସେହି ଅଳ୍ପ କେତୋଟି ଠକା ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରୁଛୁ । ଦେଖାଯାଉ, ଆମେ କପରି ଚଥ୍ୟଟିକୁ ବାହାର କରୁଛୁ । ପୁଣି ଆମକୁ କେବେକ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତର ସାହାଯ୍ୟ ନେବାକୁ ହେବ ।

ମୋର ଜଣେ ବର୍ତ୍ତ ଅଛନ୍ତି, ସେ କି ପ୍ରତି ମାସ ତାଙ୍କ ଦରମାକୁ ଟ୍ରେଂକ ନିଜ ହାତଖର୍କ ପାଇଁ ଅଲଗା କରି ରଖନ୍ତି । ଏବେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ସେହି ଠକାତଳ ଖର୍କ କରି ପକାଉଥିଲେ । ଖର୍କ ହୋଇଗଲା ପରିଠାରୁ ମାସଟି ଶେଷ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରତି ତିନ ନିଜ ସ୍ତ୍ରୀ ପାଖରେ ଠକାଏ, ଦିଠକା ପାଇଁ ତାଙ୍କ ହାତ ପାତିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ଏହା ତାଙ୍କର ଆସ୍ତା-ସମ୍ଭାବନରେ ଆଗାତ କରେ ସବ; କିନ୍ତୁ ଏଥରୁ ରଖା ପାତିବାର କୌଣସି

ବାଟ ସେ ଦେଖିପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ତାହାପରେ ଦିନେ ଦିନାରୁ ତାଙ୍କ ମୁଣ୍ଡରେ ଗୋଟାଏ ବୁଢ଼ି ଖେଳିଗଲା । ଆଜା, ସେ ଯଦି ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ବ୍ୟାଙ୍କରରୁପେ ବସନ୍ତ ଗୋଟିଏ ଏକାଉଷ ଖୋଲନ୍ତି, ତେବେ କେମିତି ହୁଆନା ? ସେ ଗୋଟାଏ ନକଳ କେବୁ ବହି ତିଆର କଲେ ଓ ପ୍ରତିଦିନ ତାଙ୍କର ବ୍ୟାଙ୍କରୁ ସେ ଦିନଟି ପାଇଁ ଯେଉଁକି ଦରକାର, ସେତିକି ଟଙ୍କା ଉଠାଇଲେ । ପରିବଳ୍ପନାଟି ଠିକ୍ କାମ କଲା ଓ ମାସ ଶେଷକୁ ସେ ଦେଖିଲେ ସେ ତାଙ୍କର ଏକାଉଷରେ ୨୪୯ ସଞ୍ଚୟ ହୋଇ ପାରିଛି । ନିଜ ଆସ୍ତା-ସମ୍ଭାବନ ତ ରକ୍ଷାପାରିଲ, ତା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଖୁବ୍ ମଜାଟାଏ ହେଲା ।

ଶ୍ରୀମତୀ ମହାନ୍ତିକର ନିଜୟ ପବତ ରହିଛି । ସହ ଗୋଟାଏ ନଆ ଶାତ୍ରୀ କଣ୍ଠିବା ପାଇଁ ଟଣ୍ଟରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଛି, ତେବେ ସେ ମାସ ଟ୍ରେଂକ ରହିରେ ଗୋଟାଏ ଶାତ୍ରୀ କଣ୍ଠି ପକାଇବେ । ଅଧିକାରୀ ସମୟରେ ବଜାର ହାଟକୁ ସେ ରୁଲ ରୁଲ ଯାଆନ୍ତି ଓ ରିକ୍ସା-ରଡ଼ାକୁ ସଞ୍ଚୟ କରନ୍ତି । ଏହିପରି ଭବରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାସ ସେ ପ୍ରାୟ ଟ୍ରେଂକ ସଞ୍ଚୟ କରନ୍ତି ଓ ସେଥିରେ ଜାଣ୍ଯ ସଞ୍ଚୟ ସାର୍ଟିଫିକେଟ୍ କିଣନ୍ତି ।

ଏ ଗୁଡ଼କ ହେଉଛି ନୂଆ ସଞ୍ଚୟ । ଗ୍ରେଟ ଗ୍ରେଟ ସୁଖସ୍ଵାକ୍ଷରଧ୍ୟଗୁଡ଼କ ଖୋଗ କରି ନ ଥିଲେ, ଏହି ସଞ୍ଚୟ ସମ୍ଭବ ହୋଇ ନ ଆନ୍ତା । ଏହି ଗ୍ରେଟ ଗ୍ରେଟ ସଞ୍ଚୟଗୁଡ଼କ ବଢ଼ି ବଢ଼ି ଅନେକ ଠକାରେ ପରିଶତ ହୁଏ । ଆଉ ଏହି ଅନେକ ଠକା ସରକାରି ଯୋଜନାଗୁଡ଼କୁ ଅର୍ଥଯୋଗାଇବା ଦିଗରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ । ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷକ ପାଖରେ ଯାହା ମନ୍ଦିରକର, ତାହା ବିରଳ ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ମନ୍ଦିରକର । କପରି ଭବରେ ଲୋକମାନେ ମିଳିବ ଉଦ୍‌ୟମ ହାବ ଜାଣ୍ଯ ସଞ୍ଚୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବଢ଼ିଥିଲେ ଠକା ଦେଉଛନ୍ତି, ସେ ବିଷୟରେ ଏଠାରେ କେବେଳେ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ଦିଆଗଲା ।

ଗତ ୨ ବର୍ଷ ହେଲା ଆସାମ ରୁ' ବରିଗୁ ଗୁଡ଼କରେ କାମ କରୁଥିବା ଶ୍ରମିକମାନେ ସେମାନଙ୍କ ବାଣୀକ ବୋନସ୍ତ୍ର ଗୋଟିଏ ସୁଦ୍ଧ ଅଂଶ ଜାଣାଯୁ ସଞ୍ଚୟ ସାଟିପିକେଟ୍‌ରେ ସଞ୍ଚୟ କରି ଆସୁଛନ୍ତି । ବର୍ଷମାନ ମୁଢା ଏହି ସଞ୍ଚୟଗୁଡ଼କର ପରିମାଣ କେତେ କୋଟି ଟଙ୍କା ହେବ ।

ଜାମ୍‌ସେଦ୍‌ବୁରରେ ଟାଟା ଲୁହା କମ୍ପାମାର ୮୫୫ ଜଣ ଶ୍ରମିକ । ସେମାନେ ଅଳ୍ପ କେତେକ ମାସ ପୂର୍ବେ ପାରୁଥିବା ବୋନସ୍ତ୍ର ଟ ୧୫,୮୩୭୯ ସଞ୍ଚୟ କରିବାକୁ ବଜି ହୋଇଛନ୍ତି । ସମେ ବେଣୀ ବେଣୀ ଲୋକ ଆଗେର ଆସୁଛନ୍ତି ଓ ଜାଣାଯୁ ସଞ୍ଚୟ ସଙ୍ଗଠନର ସଙ୍ଗଠକ ନିକଟରେ ବୁଝିବାର ହେଉଛନ୍ତି ।

ବିମେ, ରଜ୍ୟରେ ବେଦିମାନେ ସେମାନଙ୍କ ହାତ-ଖର୍ବୁ ସଞ୍ଚୟ କରି ସଞ୍ଚୟ ସାଟିପିକେଟ୍‌ରେ ଲଗାଇଛନ୍ତି । ରହଗିର ଜିଲ୍ଲାର ୨୫୮ ଗାର ଲୋକମାନେ ପ୍ରତି ୨୦ ମହିନ ଧାନରେ ମହିଣେ ଧାନ ଆକାରରେ ବା ସେମାନେ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଫ୍ରେଷ ବିଦିକରି ଯେଉଁ ଟଙ୍କା ପାଆନ୍ତି, ତାହାର ପ୍ରତି ଟଙ୍କାପିଲ୍ଲା ୨ ନୂଆ ପଇସା ହିସାବରେ ସଞ୍ଚୟ-ପରିକଳ୍ପନା ପାଇଁ ଜମା ରଖିବାକୁ ବଜି ହୋଇଛନ୍ତି ।

ଏଗୁଡ଼କ କେବଳ କେତେକ ଉଦ୍‌ଦିଶ୍ୟ । ସେଇମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ କୁହାଗଲା ସେମାନେ ଧନୀ-ଦୂଦିତ କିମ୍ବା ଉଚ୍ଚ ମଧ୍ୟବତ୍ତ ଶ୍ରେଣୀର ମଧ୍ୟ ମୁହଁନ୍ତି । ବାରାପି ପାଖରେ ପ୍ରାପ୍ତ କିଣ୍ଠିନ ଥାଇ ମଧ୍ୟ କିପରି ସଞ୍ଚୟ ‘ସୃଷ୍ଟି’ କରାଯାଇପାରେ, ତାହା ସେମାନେ ଦେଖାଇ ଦେଇଛନ୍ତି । ଆସାମର ଶ୍ରମିକକୁ ଯଦି ସଞ୍ଚୟ ବରିବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତି ନ ପାରଥାନ୍ତା ତେବେ ଜାଣାଯୁ ସଞ୍ଚୟ ସାଟିପିକେଟ୍‌ରେ ଯେଉଁ ଅଳ୍ପ ପଇସା ସେ ସଞ୍ଚୟଲ, ତାକୁ ସେ ଖର୍ବ କରି ପକାଇଥାନ୍ତା । ଅବଶ୍ୟ ରୁ' ବରିଗୁ ଗୁଡ଼କରେ ବୋଷନ୍ ଦିଆଯାଇଥିବା ସମୟରେ ଘ୍ରାମାଯୁ ବଜାର ଶାଟମାନଙ୍କରେ ବହୁତ ପ୍ରକାର ସୌଭାଗ୍ୟ କିନିପି ଦିନ୍ତି

ହେବା ପାଇଁ ଆସେ ଓ ତାହା ଶ୍ରମିକମନକୁ ପ୍ରଲେଭିତ କରେ । ସବି ଶ୍ରମିକଟି ସେଇଥିରେ ତାହାର ଟଙ୍କାରକ ଖର୍ବକରି ପକାଇଥାନ୍ତା, ତେବେ କେବଳ ଯେ ତାହାର ଷତ ହୋଇଥାନ୍ତା, ତାହା ନୁହେଁ; ଦେଶର ମଧ୍ୟ ଷତ ହୋଇଥାନ୍ତା । ସବି ଦେଶର ଶତ ଶତ କର୍ମକନ୍ଦ୍ର-ମାନଙ୍କରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ଅନୁରୂପ ଭାବରେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିପାଇ ପାରନ୍ତା, ତେବେ ମୋଟ ସଞ୍ଚୟର ପରିମାଣ ବହୁଗୁଣରେ ବଢ଼ିଯାନ୍ତା ।

ଏହାପରେ ଗୀରଣ୍ଟାଗୁଡ଼କର କଥା ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ଏହି ଗୀରଣ୍ଟାଗୁଡ଼କରେ ଦେଶର ଶତକତ୍ତା ୮୦ ଭାଗ ଲୋକ ବାସ କରନ୍ତି । ନିକଟରେ ପଞ୍ଜାବ ସକ୍ୟର ‘ସମ୍ବ-ଗୋପାଳପୁର’ ଗ୍ରାମରେ ବାସକରୁଥିବା ୪୦୦୯ ପରିବାରଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ୩୧୦୯ ପରିବାର ଜାଣାଯୁ ଯୋଜନା ସାଟିପିକେଟ୍‌ରେ ଟଙ୍କା ଖଟାଇଥିଲେ ଓ ଏହି ଟଙ୍କାର ପରିମାଣ ହେଉଛି ଟ ୭୭,୦୦୦୯ । ଅଳ୍ପଦିନ ଭିତରେ ଗା ଲୋକମାନେ ଲକ୍ଷେ ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଖଟାଇ ପାରିବେ ବୋଲି ଆଶା କରନ୍ତି । ବିମେ, ରଜ୍ୟର ଅମ୍ବବଜ୍ର ଜିଲ୍ଲାର ‘ବମ’ ଗ୍ରାମରେ ୩୦୯ ବରର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜାଣାଯୁ ଯୋଜନା ସଞ୍ଚୟ ସାଟିପିକେଟ୍ କଣି ସାରିଛନ୍ତି ।

କିନ୍ତୁ କରନ୍ତି—ଦେଶର ଶତ ଶତ, ଦଜାର ଦଜାର ଲୋକ ଠିକ୍ ସେଇଥା କରୁଛନ୍ତି ! ଜାବନ ଧାରଣର ଏକ ଜନ୍ମତତର ମାନ ଓ ଆର୍ଦ୍ଦମନ୍ତର ସମ୍ବନ୍ଧେ ଏହାର ସୁଫଳରୁପେ ଦେଖାଦେବ । କିନ୍ତୁ ଏହାକୁ ଅର୍ଜନ କରିବାକୁ ହେଲେ ଆସାମଙ୍କ ଭିତରୁ ପ୍ରାସ୍ତୁତ ଅଧିକା ସଞ୍ଚୟ ‘ସୃଷ୍ଟି’ କରିବା ନମନେ ଟିକିଏ ଦେଶୀ ଉଦ୍ୟମ କରିବାକୁ ହେବ । ଏପରିକ କେତେକ ମଜଜ ମରଜିଲସ୍ତ୍ର ନିବୃତ୍ତ ହୋଇ ଏହା କରିବାକୁ ହେବ । ଯୋଜନା ଓ ବଡ଼ ବଡ଼ କଳାକାରଙ୍ଗମାନଙ୍କ ନିର୍ମାଣ କରିବା ପାଇଁ ଯେଉଁ କୋଟି ଟଙ୍କା ୮୮ କରିବାକୁ ହେବ, ତାହା ଭାବର ଉଦ୍ୟତର ଗଠନ କରିବା ଦିଗରେ ଖଟାଯାଇଛି ।

ଆଳେ ଯାହାଙ୍କ ବିଶ୍ୱାସ

“ଏହି ଛାତ୍ର ଅଞ୍ଚଳ ସଂଗୀର୍ଦ୍ଦିନ ଯାଏ ପରିଷ ଥାରିବାକୁ ବର୍ଣ୍ଣିତ କରିବାରେ
ଜନାବଟି ହୋଇ ଘରିବାଏ । କିନ୍ତୁ ଏ ଦୂର, ଏ ଧର କି ଦେବତ, ଏ ସ୍ତ୍ରୀର ଦୂର—
ଏହେଁ ମନ କିମ୍ବା କିମ୍ବା ଦୂର କେବେ ଆମିଶାର୍ଦ୍ଦ ଏବଂ ପାର୍ଶ୍ଵ ମନ ପ୍ରାଚି ଦିଲାଗେ କରିବ
କାହିଁରେ ଦିଲାଗ ହୁଏ । କୋଟିଟାହାକୁ ଅୟତ (୧,୩୦,୦୦୦ ପାରଟ) ମୁଖନ ବୁଝିବା
ହୋଇଲୁ । ଏହି ମେଳ ପରାମିଶାର୍ଦ୍ଦ ପାର୍ଶ୍ଵରେ ବରଗ୍ରୁକ ଠାକୁ ପଛକ ହୋଇଲୁ ।”

—ଆମ୍ବଦେନ ସାହମନ

ଏହିପରି ରାବତେ ୧୯୭୨ ଅସ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ପାରିବ ଦିନ
ବାରଗ୍ରୁ ସର୍ବାଶିଳ ପ୍ରତ୍ୟୋଗ ପ୍ରଥମ ପ୍ରବେଶ୍ବା ରୂପେ
ଜନାଧାରନଶର ଅସ୍ତ୍ର ଯହାୟତାରେ କାହା ଅୟନାହ
ଏହି କୃତି ହେଲାଗର ଅୟମାରସ ହେଲ । ଏହାକୁ
ଦେଖିବ କୁଦରିମ କେବଳବାସ ପ୍ରବେଶ୍ବା କଠି
ପରିପ୍ରଥାକ ଉପ୍ରାଦୁ ଉପ୍ରାଦୁକବାସ ପ୍ରତ୍ୟୋଗ ଦରି
ପରି ବୋଲିବା ପଡ଼ଇବ ନିରାକାର ଉପଦବାସ
କହ ବନ୍ଦ ନାହିଁ । ୧୯୮୦ ସାଲ ପରେ
କଂପନୀର ଅଟ୍ଟିବୁ ପର୍ଯ୍ୟେତ୍ର ପଦବେଶନେ
ପନ୍ଦବାନ ହୋଇ ରତ୍ନିଲ, ପେଣବେଶନେ
ଏହି ଅନେକ ଅଧିକମନ୍ଦା ଅଂଶିବାର
ବାହାରିବିଲ ଦେଇମାନେ କି ଏହି ଅର୍ଦ୍ଦା-
ପୂର୍ବ ପ୍ରବେଶ୍ବାର ପମ୍ପ ବିପଦି ପରିତ୍ରି
ମନରେ ସ୍ଥିତାର ବରି ନେଇଥିଲେ ।

ଗାଁ ଶ୍ରୀଲ

୧୫/୧, ବର୍ଣ୍ଣାଲୀପିନ୍ ଟ୍ରୋନ୍,
୭୩୦୭୦-୨ ମ୍ ୨୫ ବର୍ଷ ବୟସ
ଶିଶୁବିହାର ମନ୍ଦିର ପରିପ୍ରକଳ
ଶାଶ୍ଵତବାରମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତିମ
ଏବଂ ଦେଖିବ କମାଯାଇବି ତାପର
ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଦର୍ଶି ।

The Tata Iron and Steel Company Limited

ଯୋଜନାର ଭାଗ

ଶ୍ରୀ ହରିବନ୍ଦୁ ଶତପଥୀ

କଲ ଲେଖମନ୍ତ୍ର ଅଧିକାରୀ

ଦେଶର ଯୋଜନା କାମ ବୁଝି ପୁଣି ବୁଝି ।
ପ୍ରଥମ ପଞ୍ଚବାର୍ଷିକ ଯୋଜନା ପରେ ବିଶ୍ୱାସ ପଞ୍ଚବାର୍ଷିକ
ଯୋଜନାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁସୃତ ହେଉଛି । ଏହା
ଶେଷ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ତୃତୀୟ ଯୋଜନା ପାଇଁ ଚଠା
ଆରମ୍ଭ ହେଲାଣି । ସୁଚବଂ ଏହାର ସମାପ୍ତି ଶୀଘ୍ର
ହେଉନାହିଁ; ଏହା ସଜ୍ଜ । ସରବ ବା କିମରି ?

ଅଭାବ ଆମର ବହୁମୁଖୀ

ଦେଶ ସ୍ଵାଧୀନ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଏ ଦେଶର
ମେରୁଦଣ୍ଡ ମାତ୍ର ଥିଲା । ଏହି ମେରୁଦଣ୍ଡ ଉପରେ ରକ୍ତ-
ମାଂସ ଫୁଲର କରିବା କଥା । ସଂଖ୍ୟା କମ୍ ହେଲେ
ଲେକ ଗଣିପାରେ, ଗ୍ରହ ଗଣିତ୍ୱେ; କିନ୍ତୁ ନିଷ୍ଠା
ଗଣିତ୍ୱେ ନାହିଁ । ସେହିପରି ଦେଶର ଅଭାବ ଏତେ
ଥିଲ ଯେ କହିଦେବ ନାହିଁ । ଅଭାବ ପୂରଣ ପାଇଁ
ଯୋଜନା ଲୋଡ଼ା—ସମୟ, ଉଦ୍ୟମ, ଅର୍ଥ ସବୁର
ପ୍ରସ୍ତୁତନ ।

କିଏ ପୂରଣ କରିବ ?

ଅଭାବ ପୂରଣର ବାୟୁଜ ଜଣକର ନୁହେ, ଏକଥା
ସମପ୍ତେ ବୁଝିବା ଉଚିତ । ପୁଣି ଜଣେ ଚେଷ୍ଟାକଲେ
ବି ଅଭାବଗୁଡ଼ିକ ମୋତନ ହେବ ନାହିଁ । ଦେଶ
ବିରାଟ, ସମସ୍ୟା ବହୁଳ; ହୀନ, ଜଳବାୟୁ,
ପାରିପାଣିକ ଅବସ୍ଥା ବିରଳ । ଏବୁ ଏକ ନିସ୍ବମ, ଏକ
ପ୍ରଦିମ୍ବା, ଏକ କାତାବରଣ ମଧ୍ୟରେ କରସାଇ ପାରିବ
ନାହିଁ । କେତେକ ପରମର୍ଶ ଦେବେ, କେତେକ
ଯୋଜନା କରିବେ— ? କେତେକଙ୍କ ଉପରେ
କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାର ବାୟୁଜ ରହିବ ଓ ସମପ୍ତେ

ପୁଣ୍ୟପାଶରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବେ । ତେବେ ଅଭାବ
ପୂରଣର ପଢା ପିଟିବ ।

ଦାୟୀତ୍ୱବୋଧ

ଏଥପାଇଁ ଲୋଡ଼ା ସହିମୁ ଦାୟୀତ୍ୱବୋଧ । କେହି
ଦାୟୀତ୍ୱ ନେବେ ନାହିଁ, ବା ସମପ୍ତେ ଦାୟୀତ୍ୱ
ନେବେ—ଏହା କୁଣ୍ଡାଳ ହୋଇ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ
ସମସ୍ତକର ଦାୟୀତ୍ୱବୋଧ ଜାଗ୍ରତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ।
ଏବେ ସୁନ୍ଦର ଆମ୍ବେମାନେ ସେ ପ୍ରରକୁ ଅସିଲୁଣି କି
ନାହିଁ, ଏଥରେ ଅନ୍ୟର ମତ ପ୍ରକାଶ କରିବା
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅପେକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ ? ମୁଁ ପଛେ କରିବ
ସେ କରୁ—ଏଇଲି ଟାଳମଟାଳିର ଅବକାଶ ବା
କାହିଁ ? ଯାହାର ଦାୟୀତ୍ୱବୋଧ ଜାଗ୍ରତ ହେବ,
ସେ କାହାରକୁ ଅପେକ୍ଷା କରିବ ନାହିଁ । ସେ
ତାହାର ଶକ୍ତି, ଉଦ୍ୟମ ସବୁ ଖଟାଇ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବ ।
ଏଥରେ ପୁଣି ବ୍ୟକ୍ତି ଛଡ଼ା ସମସ୍ତିଗତ ଅନେକ କାର୍ଯ୍ୟ
ଅଛି । କେତେକ କାର୍ଯ୍ୟରେ ବ୍ୟକ୍ତି କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ
ତଳିବ । ଏଥରେ ହୁଏଇ ସମସ୍ତିଗତ ଉଦ୍ୟମର
ଲୋଡ଼ା ନାହିଁ, ମାତ୍ର କେତେକ ପ୍ଲଟରେ ସମୁଦ୍ର ଚରସ୍ତା
ଆବଶ୍ୟକ ।

ସମୁଦ୍ରବିକାଶ ଲକ୍ଷ୍ୟ

ସମୁଦ୍ରବିକାଶର୍ହୀ ସବୁ ଯୋଜନାର ଲକ୍ଷ୍ୟ । ହୁଏଇ
ତାହା ବିରାଟ ଦେଶରେ ଏବେ ବିଶାଳ ଅଭାବ ମଧ୍ୟରେ
ଗତ କେତେ ବର୍ଷ ବିଚରେ ବୁଝନ୍ତି ବିକାଶ ସାଧନ
ହୋଇ ନ ପାରେ । ସାଜବପନ୍ତକରୁ; ପଳ ଲାଭ ସମ୍ଭବ
ହୁଏ ନାହିଁ—ଏଇଲି ଆଶା ମଧ୍ୟ ଅପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ।

ଦିନିକ ପ୍ରସଙ୍ଗ

ସୁତ୍ରଂ କୁରତ ଉପକାରିତା ଆଶା କରିବା ଅନୁରତ । ସମୁଦ୍ରକାଣ ଲାଗି ଆଜି ଯୋଜନା ପରିକଳ୍ପିତ । ଦେଶବାସୀଙ୍କର ଅର୍ଥନୈତିକ ଉନ୍ନତି ସଟାଇବା ଯୋଜନାର ଲକ୍ଷ୍ୟ । କୃଷି ଓ ଶିଳ୍ପର ସମୂଲତ ନ ଘଟିଲେ ଅର୍ଥନୈତିକ ଉନ୍ନତି ସମ୍ଭବ ନୁହେ । ଆର୍ଥିକ ସମ୍ବଲ ବଳିଷ୍ଠ ନ ହେଲେ ଦେଶର ବିକାଶ ଘଟିବ ନାହିଁ ।

କୃଷି ଓ ଶିଳ୍ପର ସ୍ଥାନ

ଏହି ସବୁ ଦୃଷ୍ଟିକୁ କୃଷି ଓ ଶିଳ୍ପରୁ ଯୋଜନାରେ ଉଚ୍ଚ ସ୍ଥାନ ଦିଆଯାଇଛି । ଦେଶର ପ୍ରକଟକ କୃଷଣାଶ । ସେହିମାନଙ୍କର ଏବିରେ ଯଥେଷ୍ଟ ଭାଗ ଅଛି । ଜନହଣ୍ଡା ବୃଦ୍ଧ ହେଉଥିବାବେଳେ ଉପ୍ରାଦନ ପରିମାଣ ବୃଦ୍ଧ ନ କଲେ ଆଉ ଗଠ ନାହିଁ । ଏହା ଏକ ଗଣର ଚନ୍ଦାର ବିଷୟ । ନିଜର ଯେତିକ ଜମି ଆଉ ନା କାହିଁକି, ସବୁ ଶକ୍ତି ଖଟାଇ ନିଜ ପାଇଁ ଓ ସମୁଦ୍ରକଳାଣ ଲାଗି ବିଭିନ୍ନ ସମୟରେ ବିଭିନ୍ନ ଉପାୟରେ ଉପୁନ୍ ବଢାଇବାକୁ ହେବ । ଏହି ଚେତନା ଓ ଦାୟିତ୍ବବୋଧ ପେତେ ବୃଦ୍ଧ ପାଇବ, ଯୋଜନାର କାର୍ଯ୍ୟ ଓ ଦେଶର ଅର୍ଥନୈତିକ ପ୍ରଗତି ପେତେ ଅଗ୍ରଗମୀ ହେବ । କୃଷି ପାଇଁ ନାନା ଉପାୟ ଜଞ୍ଜାଯାଇଛି । ସାହାଯ୍ୟ, ଭଣ ଆଦିର ସୂଚ୍ୟବସ୍ତା ଅଛି । ଅସଲ କଥା—କିଏ କରିବ ? ଜନତା ପାଇଁ ଏହା ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଜନତାରୁ ଏହାକୁ ଉପଯୋଗ କରିବ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ସମବାୟ ଗୃଷ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପାଇଁ ଆୟୋଜନ ହେଉଛି । ଏଥରେ ମତରେବ ଆରପାରେ, ପ୍ରଣାଳୀ ଜଳ ହୋଇପାରେ, ମାତ୍ର ଏହା ଏକ ପଢ଼ା ବୋଲି ବିରୁଦ୍ଧ କରିଯାଇଛି ।

ସେହିପରି ସବୁ ଓ କୁଟୀର ଶିଳ୍ପ ପାଇଁ ଆୟୋଜନ କରିଯାଇଛି । ଶିଳ୍ପୀ ଓ କାରିଗର ପାଇଁ ଷେଷର ଅଭାବ ନାହିଁ । ଆର୍ଥିକ ସମ୍ବଲ ଯଥାସମ୍ବନ୍ଧ ଯୋଗାର ଦିଆଯାଉଛି, ଚାଲିମ ପାଇଁ ଅନୁଷ୍ଠାନମାନ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି । ଏବୁ ଦେଶ ଦେଶବାସୀ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟର ବହିଲେ ଚିନିବ ନାହିଁ । ଅର୍ଥ, ଶକ୍ତି, ବୃତ୍ତି, ଅଭିଜାତ ପାହାର ଯେତିକ ଅଛି ତାହା ପୂର୍ଣ୍ଣଭବରେ ଖଟାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଭାଗ ସମସ୍ତଙ୍କର ଅଛି

ସମୁଦ୍ରକଳାଣକର କାର୍ଯ୍ୟରେ ଭାଗ ସମସ୍ତଙ୍କର ଅଛି । ସମସ୍ତେ ଏକ ସଙ୍ଗରେ ସହଯୋଗ ନ କଲେ ବିଶେଷ କାର୍ଯ୍ୟର ସମାଧାନ ହୋଇ ପାଇବ ନାହିଁ । ଏ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ପଞ୍ଚଶିଲା ଦେବାର ନୁହେ—କାହାରିକୁ ମଧ୍ୟ ଅପେକ୍ଷା କରିବାକୁ ହେବ ନାହିଁ । ସମସ୍ତେ ଆଗେଇ ବୁଲିଛନ୍ତି । ନିଜର ଭାଗ ପାଇଁ ନିଜରୁ ଯୋଗ୍ୟ କରିବାକୁ ହେବ, ଅଧିକ ଶ୍ରମ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ, ଅଧିକ ଦାୟିତ୍ବ କୁଳରବାକୁ ହେବ—ତେବେ ସିନା ଯୋଜନାର ସପଳତା ହାସଲ କରିବା ।

ଆମ ଶ୍ରୀଜୀ

ଓଡ଼ିଶାରେ ଲୁହାପଥର ଉପ୍ରାଦନ

ଘରଶାୟ ଖଣ୍ଡ ବୁଝିଗୋର ହସାବରୁ ଜଣାଯାଏ
ସେ ୧୯୫୫ ମସିହାର ଜୂନ ମାସରେ ଭରତରେ
୫୭୫,୦୦୦ ମେଟ୍‌କ୍ ଟନ୍ ଲୁହାପଥର ଉପ୍ରାଦନ
ହୋଇଛି ।

୧୯୫୫ ମସିହାର ପ୍ରାରମ୍ଭରୁ ଜୂନ ମାସ ଶେଷ
ସୁରା ମୋଟ ଲୁହାପଥର ଉପ୍ରାଦନ ହୋଇଛି
୩,୨୨୧,୦୦୦ ମେଟ୍‌କ୍ ଟନ୍ । ୧୯୫୮ ମସିହାର
ଅନୁରୂପ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ୩,୦୭୮,୦୦୦ ମେଟ୍‌କ୍ ଟନ୍
ଲୁହାପଥର ଉପ୍ରାଦନ ହୋଇଥିଲା ।

ବିହାର ଓ ଓଡ଼ିଶାରେ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ
ଉପ୍ରାଦନ ସମ୍ବନ୍ଧ ହୋଇଛି । ୧୯୫୫ ମସିହାରେ
ବିହାରରେ ୨୭୩,୦୦୦ ମେଟ୍‌କ୍ ଟନ୍ ଏବଂ
ଓଡ଼ିଶାରେ ୧୮୭,୦୦୦ ମେଟ୍‌କ୍ ଟନ୍ ଲୁହାପଥର
ମିଳିଛି ।

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ମସାବିରତ୍ତ ୫୫,୦୦୦
ମେଟ୍‌କ୍ ଟନ୍ ଏବଂ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶରୁ ୩୨,୦୦୦ ମେଟ୍‌କ୍
ଟନ୍ ଲୁହାପଥର ମିଳିଛି ।

୧୯୫୫ ମସିହାର ଜୂନ ମାସରେ ଲୁହା ଇଲାହାବାଦ
କାରଖାନାଗୁଡ଼ିକୁ ୪୪୦,୦୦୦ ମେଟ୍‌କ୍ ଟନ୍ ଏବଂ
ବିପ୍ରାମୀ ବଜାରକୁ ୪୭୭,୦୦୦ ମେଟ୍‌କ୍ ଟନ୍ ଲୁହା
ପଥର ଯୋଗାର ଦିଆଯାଇଛି ।

ଉଚ୍ଚ ହିନ୍ଦୀ ଶକ୍ତି ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶାକୁ
ଦୁଇଟି ବୃଦ୍ଧି ମିଳିଛି

ଆଜ ମେକପଥରେ ଶ୍ରୀ ବି. ପି. ମହିନକର
ଏକ ପ୍ରଶ୍ନର ଲାଗିଛି ଭାବର ଦେଇ କେନ୍ଦ୍ର ଶିକ୍ଷାମସ୍ତ୍ରୀ
ବିଭାଗ କେଣ୍ଟ ଏଲ୍. ଶ୍ରୀମାଳୀ ଜଣାଇଲେ ସେ ୧୯୫-
୫୫ରେ ହିନ୍ଦୀରେ ଉଚିତିଷ୍ଠା ଲାଭ ପାଇଁ ଅଣଙ୍ଗନୀ
ଶକ୍ତି ପ୍ରଦାନକୁ ବରତ ସରକାରଙ୍କର ୧୧୦ଟି
ବୃଦ୍ଧି ମିଳିଛି । ସେଥିମଧ୍ୟ ଦୁଇଟି ବୃଦ୍ଧି ଓଡ଼ିଶାକୁ
ମିଳିଛି ।

ଏହାହାତ୍ମା ଆହୁ ପ୍ରଦେଶକୁ ୨୫ଟି, ମାନ୍ଦ୍ରାଜକୁ
୨୫ଟି, କେରଳକୁ ୨୪ଟି, ମହାରାଜାରୁ ୨୫ଟି, ବିହାର
୫ଟି, ଆସାମକୁ ୪ଟି, ପଞ୍ଜାବକୁ ୩ଟି ଏବଂ ପଶ୍ଚିମ-ବଙ୍ଗ
ଓ ମଣିପୁରକୁ ଗୋଟିଏ ଲେଖାୟ ବୃଦ୍ଧି ମିଳିଛି ।

**ଓଡ଼ିଶାର ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନମାନଙ୍କ
କେନ୍ଦ୍ର ସାହାଯ୍ୟ**

ଓଡ଼ିଶାର ଶିକ୍ଷା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ ବିଭାଗ କାର୍ଯ୍ୟ
ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ରରୁ ୧୯୫୭-୫୮ ଏବଂ ୧୯୫୮-୫୯
ମସିହାରେ ଆର୍ଥିକ ସାହାଯ୍ୟରୁପେ ଯଥାନ୍ତରେ କଲସ
୧୫ ହଜାର ୪୩୨ ଟଙ୍କା ଓ ୧୩ ଲକ୍ଷ ୫୮ ହଜାର
୪ ଟଙ୍କା ପାଇଛନ୍ତି ।

୧୯୫୭-୫୮ ମସିହାରେ ଗବେଷଣା, ପାଇଁ
ପୁସ୍ତକ ସମ୍ପଦ, ବିଜ୍ଞାନ ଗବେଷଣାଗାର, ସ୍ଵେଚ୍ଛା ଓ
ବର୍ଣ୍ଣନ ବିଭାଗ ପାଇଁ ଏବଂ ରାଜନୈତିକ କଲେଜ

ଭାବୁଳୀ ପ୍ରସଙ୍ଗ

୩୦

ଖୋଲିବା ପାଇଁ ଉଚିତ ବଶୁଦ୍ଧିଦ୍ୟାଳୟକୁ କେନ୍ଦ୍ର ସାହାଯ୍ୟ ମିଳିଛି । ଏହା ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଶିକ୍ଷାନ୍ୟାନକୁ ମଧ୍ୟ ସମାଜ-ସବା ଶିବର ପ୍ଲାପନ, ଶିକ୍ଷାଗତ ଭ୍ରମଣ ଏବଂ ସନ୍ତରଣ ପୃଷ୍ଠରଣୀରେ ଅବସର-ବିନୋଦନ ମୁହଁ ନିର୍ମଣ ପାଇଁ ସାହାଯ୍ୟ ମିଳିଛି ।

୧୯୫୮-୫୯ ମନ୍ଦିରରେ ଉଚିତ ବଶୁଦ୍ଧିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷନମାନଙ୍କ ଦରମାହାର ବୃଦ୍ଧି, ଶିକ୍ଷନମାନଙ୍କ ସହସାରଣ କାର୍ଯ୍ୟ, ଗବେଷଣାମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟ, ପୁସ୍ତକ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପରିଜ୍ଞାମ ହୁଏ, ଆନ୍ତରିକଲେଜ ସୁବ-ଭର୍ତ୍ତବାଦ, ଉନ୍ନବିର୍ତ୍ତିଆ ଡାଁ ପାଠ୍ୟମ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ ଓ ବୁଲ୍ଲରେ ନୂଆ ଲଂଜନିଅରିଂ କଲେଜର ସହସାରଣ ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ର ସାହାଯ୍ୟ ପାଇଛନ୍ତି । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଶିକ୍ଷାନ୍ୟାନମାନେ ଶିକ୍ଷାମୂଳକ ଭ୍ରମଣ ଓ ରେଳ ସରଜ୍ଞାମ ହୁଏ ପାଇଁ ସାହାଯ୍ୟ ପାଇଛନ୍ତି ।

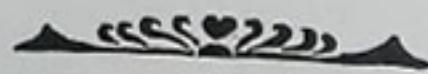
୧୯୫୯-୭୦ରେ ହୀରକୁତ ପାଇଁ ୪ କୋଟି ୩୭ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇଛି

ଦେଶର ବହୁମଣୀ ନନ୍ଦ-ଉପଚକା ଯୋଜନା ଗୁଡ଼ିକୁ ୧୯୫୯-୭୦ରେ କେନ୍ଦ୍ର କୁଣ୍ଡ ବାବଦରେ

କେତେ ଟଙ୍କାର ବଜେଟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇଛି, ସେ ସଂପର୍କରେ ଆଜି ଲୋକସଭାରେ କେନ୍ଦ୍ର ଉପଚକା ଓ ବିଦ୍ୟୁତ ଉପମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଜୟନ୍ତ୍ଯଙ୍କଳ ହାଥୀ ଏକ ତାଲିକା ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ।

ଏଇ ତାଲିକାରୁ ଜଣାଯାଏ ସେ ଓଡ଼ିଶାର ଲୋକରୁ ବର ଯୋଜନା ପାଇଁ ୪ କୋଟି ୩୭ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇଛି ।

ଏହା ଛଡ଼ା ଶକ୍ତାନାନାଳ ଯୋଜନା ପାଇଁ ପଞ୍ଜାବରୁ ୧୭ କୋଟି ୫ଲକ୍ଷ, ସଜ୍ଜାନକୁ ୨ କୋଟି ୨୧ ଲକ୍ଷ, ବାମୋଦର ଉପଚକା କର୍ପୋରେଶନ ପାଇଁ ଚର୍ଚିମ-ବଜାରୁ ୨ କୋଟି ୧୪ ଲକ୍ଷ ୧୩ ହଜାର ଓ ବିହାରରୁ ୨ କୋଟି ୨୨ ଲକ୍ଷ ୫୫ ହଜାର, ତମିଲ ବର ଯୋଜନା ପାଇଁ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶରୁ ୨ କୋଟି ୭ ବଜ୍ରପାନକୁ ୩ କୋଟି ୫୦ ଲକ୍ଷ ଏବଂ କୋଣୀ ଯୋଜନା ପାଇଁ ବିହାରକୁ ୭ କୋଟି ୩୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ରଣ ଦିଆଯିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ୧୯୫୯-୭୦ ମସିହା ବଜେଟରେ ରହିଲା ।

କେତେକ ଜାଣିବାର କଥା

ବର୍ତ୍ତମାନ ଦେଶରେ ବାର୍ଷିକ ଆଲୁମିନିୟମ ବୁଝିବାର ପରିମାଣ ହେଉଛି ୧୦ ହଜାର ଟଙ୍କା; କିନ୍ତୁ ମାତ୍ର ସାତ ହଜାରରୁ ସାତେ ସାତ ହଜାର ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆଲୁମିନିୟମ ଦେଶରେ ଲଗ୍ବାଦିତ ହେଉଛି । ଲୋକରୁ ଆଲୁମିନିୟମ ବାରଖାନାଟି ବିଲୁ ହୋଇଲେ ଉପାଦନ ପରିମାଣ ୧୭ ହଜାରରୁ ୧୮ ହଜାର ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବଢ଼ିପିବ ବୋଲି ଆଗା କରିଯାଏ ।

ସମସ୍ତଙ୍କ ନାଣୀବାପାଇଁ

ବାର୍ଷିକ ନିବାଚନ ତାଲିକା ସଂଶୋଧନ

ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ସ୍ଵରସ୍ତ୍ର (ନିବାଚନ) ବିଭଗର ମୁଖ୍ୟ ନିବାଚନ ଅଫିସର ଜଣାଇଛନ୍ତି:—

ସେତେଦୁଇ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ବର୍ତ୍ତମାନ - ଉପଯୋଗୀ ରେବା ପାଇଁ ନିବାଚନ ତାଲିକାମାନ ପ୍ରତିବର୍ଷ ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇଥାଏ । ଜାନୁଆରୀ ମାସର ପହଞ୍ଚ ତାରିଖ ଦିନ ୨୧ ବର୍ଷ ବୟସରୁ କମ୍ ହୋଇ ନ ଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ନାଗରିକ ଜଣେ ଜ୍ଞାନବାଚନରେ ଜଣାଯିବା ପାଇଁ ହଜାର ଅଟ୍ଟନାଳ ଅଫିସର, ସବ୍ରତଜନାଳ ଅଫିସର, ଚନ୍ଦ୍ରସିଂହବାର, ଅଷ୍ଟଳ-ଅଧିକାରୀ, ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତ ଅଫିସମାନଙ୍କରେ, ଆଜା ଏବଂ ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ ଗ୍ରାମ କେନ୍ଦ୍ରମାନଙ୍କରେ ଚାୟନ୍ଦି-କଣ୍ଠରଣାରୁ ୩୦ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନିବାଚନ ତାଲିକାମାନ ପ୍ରକାଶ କରାଯିବ । ଜ୍ଞାନବାଚନ ହେବା ପାଇଁ ହଜାର ହୋଇଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ନାଗରିକଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ନାମ ନିବାଚନ ତାଲିକାରେ ଅଛି କି ନାହିଁ, ଯାଏ କରି ନେବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଉଛି । ସେଥିରେ ଯଦି ତାଙ୍କର ନାମ ନ ଥାଏ, ତେବେ ତାହା ସେଥିର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ରେବା ପାଇଁ ସମ୍ମନ୍ଦର ଅଷ୍ଟଳ ସଂଶୋଧନକାରୀ ବର୍ତ୍ତୁପତ୍ର ବା ସବ୍ରତଜନାଳ ଅଫିସରଙ୍କ ନିକଟକୁ ଗୋଟିଏ ବରଣ୍ଟ ପଠାଇବା ଉଚିତ । ଏହି ପ୍ରକାରର ବରଣ୍ଟ ପାଇଁ ଏକ ନିର୍ବାଚିତ ପାରମ ଅଛି । ସବ୍ରତଜନାଳ ଅଫିସର ଚନ୍ଦ୍ରସିଂହବାର କମ୍ବା ଅଷ୍ଟଳ-ଅଧିକାରୀଙ୍କର ଅପ୍ରିସ

ମାନଙ୍କରୁ ବା ଆଜାକୁ ଏହି ପାରମ ନନ୍ଦମାନ ମିଳ ପାରିବ । ଏହି ବରଣ୍ଟମାନ ନିଜ ଉପର୍ଦ୍ଦିତରେ ଦାଖଲ କରାଯାଇପାରେ କମ୍ବା ସେମାନଙ୍କ ନିକଟକୁ ରେକ୍ଷ୍ଟି ତାକରେ ପଠାଇ ବିଆଯାଇପାରେ ।

ଏହି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ନାମ ବୁଝରେ ନିବାଚନ ତାଲିକାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥାଏ, ତାହାହେଲେ ସେହି ନାମକୁ ଉଠାଇଦେବା ପାଇଁ ନିର୍ବାଚିତ ପରମରେ ଗୋଟିଏ ଅଭିଯୋଗ ବରଣ୍ଟ ଦିଆଯାଇ ପାରିବ । ଏହି ରକମର ବରଣ୍ଟ ପାଇବା ଓ ବାଖଲ କରିବା ପାଇଁ ଉପରିଲିଖିତ ପବିତ୍ର ମଧ୍ୟ ଅନୁସରଣ କରାଯିବ ।

ଅତି ସବୁ ଗୁଡ଼ିଳ ଓ ଧାନର ଦରବୁଦ୍ଧି

ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଯୋଗାଣ ବିଭଗ ଜଣାଇଛନ୍ତି:—

ପୃଷ୍ଠାତରୁ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିବା ଗୋଟିଏ ପ୍ରେସ ନୋଟ ହାର ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଦିଆ ଯାଇଥିବା ଯେ, ୧୯୫୫ ମସିହା ଓଡ଼ିଶା ଖାଦ୍ୟପରିପ୍ରେସ ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ବାଚନ ଆବେଦନ ଅନୁଯାୟୀ ଉତ୍ସାନକାରୀ ମାନଙ୍କ ଦେଇ ସହନମ୍ବୁଦ୍ଧ ମୂଲ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି । ଏହି ଆବେଦନ ୧୯୫୫ ମାର୍ଚ୍ଚ ୧୫ ତାରିଖରୁ ବଳବତ୍ତର ହୋଇଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ଅତି ସତ୍ତବାହିନୀ ଓ ଅତି ସତ୍ତବ ଧାନ ନିମନ୍ତେ ଉତ୍ସାନକାରୀ ମାନଙ୍କ ପେର୍ସି ମୂଲ୍ୟ ଦିଆଯାଇଛି, ତାହାର ମୂଲ୍ୟକୁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ମହାଶ ପିଛି ପଥାମ୍ବେ ଟକାଏ

ଓ ବରଷା ବଡ଼ାର ଦେଇଛନ୍ତି । ଏହା ୧୯୫୫ ବିଅଗଲୁ । ସାଧାରଣ ଓ ସତ୍ତବ କମ୍ପମର ଶୁଳ୍କ ଓ ଅଗ୍ରସ୍ତ ପହଲଠାରୁ କାର୍ଯ୍ୟବାର୍ଷ ହେଲା । ବିରଳ ଧାନର ଦରଦାମରେ କୌଣସି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଅଞ୍ଚଳ ପାଇଁ ନର୍ତ୍ତାରିତ ହୋଇଥିବା ମୂଲ୍ୟ ନିମ୍ନରେ ହୋଇନାହିଁ :—

ନିକଟତମ ରେଳସ୍ଥେସନଠାରୁ ୩୫	ନିକଟତମ ରେଳସ୍ଥେସନଠାରୁ ୩୫	ନିକଟତମ ରେଳସ୍ଥେସନଠାରୁ
ମାରଳ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଗୋଦାମ	ମାରଳରୁ ୭୦ ମାରଳ ଦିରରେ	୭୦ ମାରଳରୁ ଅଧିକ ଦୂରରେ
ମାନଙ୍କରେ	ଥିବା ଗୋଦାମମାନଙ୍କରେ	ଥିବା ଗୋଦାମମାନଙ୍କରେ
ଅତି ସତ୍ତବ ଧାନ ... ଟେଙ୍କା/	ଟେଙ୍କା/	ଟେଙ୍କା/
ଅତିପତ୍ର ଚିକିତ୍ସା ଶୁଳ୍କ ଟେଙ୍କା	ଟେଙ୍କା	ଟେଙ୍କା

ଉପାଦନକାରୀମାନେ ଖର୍ବିଦାରଙ୍କଠାରୁ ଏହି ନ୍ୟୁନତମ ମୂଲ୍ୟ ପାଇବା ଉଚିତ । ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଏହି ସୁବିଧା ବିଆୟାଇଛି, ଯଦି ଖର୍ବିଦାରମାନେ ଉପାଦନକାରୀଙ୍କୁ ଠକାଇଲାଭାବରେ ପରିପ୍ରତି ଉପୁଜ୍ଜେ, ତେବେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ସିରଳ ସଫ୍ରାର ଅଫିସରଙ୍କୁ ସେ ବିପ୍ରୟ ଜଣାଇଦେବା ଦରକାର ।

ଓଡ଼ିଶାର ରେଳ୍ସାର୍ଟୀମାନଙ୍କ ଅସୁବିଧା ଦୂର କରିବା ପାଇ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ପରିବହନ ବିଭାଗ ଜଣାଇଛନ୍ତି :—

ଖୋର୍ଦ୍ଧା ରେଡ଼ ଓ ଖର୍ବିଦାର ଦିରରେ ଶୁଳ୍କଥିବା ୩୨୫ ଓ ୩୨୭ ନମ୍ବର ପାପେଜର ଗାଢିକୁ ବନ୍ଦ କରିଦେବା ଫଳରେ ଯାତାଯାତ କରୁଥିବା ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ଯେଉଁବୁ ଅସୁବିଧା ହେଉଛି, ସେ ବିଶ୍ୱରେ ବିଷ୍ଣୁ-ପୁରୁଷ ରେଳବାର ଚିହ୍ନ ଅପରେଟିକ୍ ସୁପରିନ୍ଟେଣ୍ଟ୍‌ରେ ସହି ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ୧-୮-୫୫ରେ ଭୁବନେଶ୍ୱରଠାରେ ଆଯୋଜନା ହୋଇଥିଲା । ରେଳବାର ପରିବହନା ଚରପତ୍ର ଚିହ୍ନ ଅପରେଟିକ୍ ସୁପରିନ୍ଟେଣ୍ଟ୍ କି କି କାରଣରୁ କିନ୍ତୁ ଦୂରଟି ସ୍ଥେସନ ମଧ୍ୟରେ ରେଳ ଚଲାଇଲା ବନ୍ଦ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଲା, ତାହା ବର୍ଣ୍ଣିତାରେ । ରେଳ ମରନର ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବଡ଼ାରବାପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବା କେତେକ ରାଜ୍ୟ ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ବୁଲିଛି ଓ ଏହି ସେବକ୍ସନରେ ମାର ନେବା ଆଣିବା କାର୍ଯ୍ୟ ବହୁଗୁଣରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥିବାରୁ ସେଥିପ୍ରତି ମଧ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟି

ଦେବାକୁ ପଡ଼ୁଛି । ଏହାହିଁ ହେଉଛି ଗାଢ଼ ଦୂରଟି ବନ୍ଦ କରିଦେବାର ପ୍ରଧାନ କାରଣ । କିନ୍ତୁ ଗାଢ଼ ବନ୍ଦ କରିବା ଫଳରେ ଅନ୍ୟ ଗାଢ଼ଗୁଡ଼ିକରେ କିନ୍ତୁ ବଢ଼ିଯାଇଛି ଓ ସପ୍ତାବେ ଉଠୁଥିବା ଯେଉଁ ସାମାନ୍ୟ ଉପରେ ଉଚ୍ଚ ଗାଢ଼ଗୁଡ଼ିକର ସୁବିଧା ପାଇଥିଲେ, ସେମାନେ ସେ ସୁବିଧାରୁ ବହିତ ହୋଇରନ୍ତି ବୋଲି ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ । ଗାଢ଼ଗୁଡ଼ିକ ବନ୍ଦ ହୋଇଯିବା ଫଳରେ ଯେଉଁ ସ୍ଥେସନମାନଙ୍କରେ ଅତି ଅଧିକ ବଢ଼ି ହେଉଛି, ସେଥିରୁ ରଷାପାଇବା ନିମନ୍ତେ ବର୍ଣ୍ଣିମାନ ଶୁଳ୍କଥିବା ଗାଢ଼ରେ ଅଧିକା କେତୋଟି ତୃଷ୍ଣାୟ ଶ୍ରେଣୀ ତବା ଯୋଡ଼ି ଦେବାପାଇଁ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ପରମର୍ଶ ଦେଇଥିଲେ । ଚିହ୍ନ ଅପରେଟିକ୍ ସୁପରିନ୍ଟେଣ୍ଟ୍ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ସେ ପୁରୁଷ-ବାହିନୀ ଏକସପ୍ରେସରେ ଗୋଟିଏ ତବା ଯୋଡ଼ି ବିଆୟିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆସାନସୋଲ-ପୁରୁଷ ପାପେଜରରେ ଗୋଟିଏ ତୃଷ୍ଣାୟ ଶ୍ରେଣୀ ତବା ଯୋଡ଼ି ଦେଇଥିଲୁ । ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଅନୁଶେଷରେ ଯିବା ଓ ଆସିବା ବାଟରେ ଯେତେବେଳେ ସମ୍ବନ୍ଦ ହେବ, ଆସାନସୋଲ-ପୁରୁଷ ପାପେଜରରେ ଗୋଟିଏ

ବରତର ସତ୍ତା ସମ୍ବନ୍ଧର ଶିକ୍ଷାମୟୀମାଳଙ୍କ ଗୋଟିଏ ସମ୍ମିଳନୀ ଚତ ଅଗନ୍ତୁ ୯ ଜାରିରେ ଉଦ୍‌ବିତ୍ତରେ
ଅନୁବିତ ହୋଇଥିଲା । ଏ ଅବସରରେ କେନ୍ଦ୍ର ଶିକ୍ଷାମୟୀ ଶ୍ରାବ୍ତ୍ତ ଶାମାଳୀ ବସ୍ତ୍ରପତି ନବନରେ
ଅନୁବିତ ବାଲପଦା ଗୋଟିଏ ସେଜ-ସରରେ ଓଡ଼ିଶାର ଶିକ୍ଷାମୟୀ ଉକ୍ତର ମୟୋଦିଶ ଓ
ବିଜେନ୍ଦ୍ର ଶିକ୍ଷାମୟୀ ଶ୍ରାବ୍ତ୍ତ ଦେଶାଳକ୍ଷ୍ମୀ ବସ୍ତ୍ରପତିଙ୍କ ସହିତ ଅଳାପ ପରିଚୟ କରାଇଦେଇଛନ୍ତି

ମେଁ ୧୯୫୭ ଜତ ଅଗନ୍ତୁ ୩ ଟଙ୍କ ରଖରେ ଉକ୍ତର ଶକ୍ତିପ୍ରଦାତାରେ ଆନ୍ଦୋଳନର
କାର୍ଯ୍ୟ ପାଠ୍ୟ
ପାଠ୍ୟ ପାଠ୍ୟ ପାଠ୍ୟ ପାଠ୍ୟ ପାଠ୍ୟ ପାଠ୍ୟ ପାଠ୍ୟ ପାଠ୍ୟ ପାଠ୍ୟ ପାଠ୍ୟ ପାଠ୍ୟ ପାଠ୍ୟ ପାଠ୍ୟ ପାଠ୍ୟ

ରପରାକ୍ତିପତି ଜଃ ରାଧାକୃତ୍ତନ୍ଦ୍ର ଏମ୍ପେନ ଗହଣ କାଳରେ ଅଳପ୍ତେତୁ କୁମ୍ଭ ଗୋଟିଏ ବେଳେଠେ
ଚାଲୁ ଆପାମୁକ କରିଥିଲେ । ସେଇମ୍ବରେ ଭରତର ରାଷ୍ଟ୍ରଦୂତ ଶ୍ରୀ ଚନ୍ଦ୍ରବଜ୍ର ଓ
କୁପ୍ରି ସବ ରପରାକ୍ତିପତି ଅନେକକାରେ ବ୍ୟାପ୍ତ ଅଛନ୍ତି

କୁପ ପଣବାରର ପଢ଼ିବି ବାସରୁକ୍ତ
ଏସେନଠାରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିବା
“ପାଞ୍ଚକାର ବର୍ତ୍ତର ଭରତୀୟ ଜଳା
ସୁଦର୍ଶନ”ରେ ରପରାକ୍ତିପତି
ଶ୍ରୀ ରାଧାକୃତ୍ତନ୍ଦ୍ର

ଦୃଷ୍ଟିକାନ୍ତ ପ୍ରସଂଗ

୩୩

ବୁଝୁ ଶ୍ରେଣୀ ଡକା ଖଞ୍ଜିବାପାଇଁ ଏବଂ ବନ୍ଦ୍ରା, ଜ୍ଞାପଢା ଓ ମାର୍କୋଣ୍ଡାରେ ଜନତା ଏକସପ୍ରେସ ପଟ୍ଟକବା ପାଇଁ ଚିପ୍ ଅପରେଟିଙ୍ ସୁପରିନ୍ଟେଣ୍ଟ୍ ହୁଏ ହୋଇଛନ୍ତି । ଉଚ୍ଚ ସୁପରିନ୍ଟେଣ୍ଟ୍ କହିଲେ ଯେ, ପୁରୁ ଏକସପ୍ରେସ ଓ ୩୭୫ ଅଷ୍ଟ ଗାଢ଼ ମଧ୍ୟରେ ଖୋର୍ଦ୍ଦିଶ୍ଵର୍ତ୍ତାରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ସାମ୍ଯୋଗ ସ୍ଥାପନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇଛି । ଏହା ଫଳରେ ଉତ୍ତର-ଓଡ଼ିଶାରୁ ଆସୁଥିବା ପାତ୍ରୀମାନେ ଖୋର୍ଦ୍ଦିଶ୍ଵର୍ତ୍ତାରେ ଅପେକ୍ଷା ନ କରି ଦଶିଶକୁ ପାତ୍ର କରି ପାରିବେ । ଚିପ୍ ଅପରେଟିଙ୍ ସୁପରିନ୍ଟେଣ୍ଟ୍ ସୁର୍କାରିଛନ୍ତି ଯେ ରଞ୍ଜିନିପୁରିଂ କାମ ଜୋରଦାରରେ ଘୂଲିଛି ଏବଂ ଅପଦା କର୍ଷ ଅଧାରିତ ବେଳକୁ ଖୋର୍ଦ୍ଦିଶ୍ଵର୍ତ୍ତ ଓ ଖୁବିପୁର ମଧ୍ୟରେ ୩୭୫ ଓ ୩୭୭ ନମ୍ବର ଗାଡ଼ି ଶିବା ଆସିବା କରିପାରିବ । ଆଶା କରିଯାଉଛି ଯେ ରେଳବାଇ ବିଭାଗ ଯେଉଁପରି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଛନ୍ତି, ଗାହା-ଫଳରେ ଜନସାଧାରଣକ ଅସୁଦିଧା କେବେକ ପରିମାଣରେ ଦୂର ହୋଇ ପାରିବ ।

ରାଜ୍ୟ ହୋମିଣ୍ଡ ଚକିତସ୍ତା ବୋର୍ଡ ଗଠନ

ଓଡ଼ିଶା ସ୍ଥାନ୍ୟ ବିଭାଗ ଜଣାଇଛନ୍ତି :—

ସରକାରଙ୍କ ତା ୧୧-୧୧-୫୭ ରିଖର ୮୭୩ ନମ୍ବର ଓ ୨୨-୧୧-୫୭ ତାରିଖର ୮୪୩ ନମ୍ବର ବିଜ୍ଞପ୍ତିରେ ‘ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ହୋମିଣ୍ଡ ଚକିତସ୍ତା ବୋର୍ଡ’ ଗଠନ କରିଯାଇଥିବା ବିଷୟ ପ୍ରକାଶ ପାରିଥିଲା । ଉଚ୍ଚ ବୋର୍ଡ ଅନ୍ୟମିତ୍ରବେଳେ ଗଢାଯାଇ ଥିବାରୁ ସରକାର ନିମ୍ନଲିଖିତ ସଭାପତି ଓ ସଭ୍ୟଙ୍କୁ ନେଇ ତା ୫-୭-୫୯ ରିଖାନ୍ତରେ ଗୋଟିଏ ମୂର୍ଖ ବୋର୍ଡ ଗଠନ କରିଛନ୍ତି ।

ସରକାରଙ୍କ ସ୍ଥାନ୍ୟ ବିଭାଗର

ତେବେକୁ ଉପରେ ଏକସ-ଅପିସିଏ

ସଭାପତି

ଶ୍ରୀ ସତ୍ୟନାନ୍ଦ ଚମତ୍କର୍ଷୀ,

ଏମ୍. ଏଲ୍. ଏ.,

ସୁର୍ଯ୍ୟ

ସଭ୍ୟ

ଶ୍ରୀ ନିଜାନନ୍ଦ ମହାପାତ୍ର,

ଏମ୍. ଏଲ୍. ଏ.,

ବାଲେଶ୍ୱର

„

ଶ୍ରୀ ପ୍ରଧାନ ସାହୁ

ଗଞ୍ଜାମ

„

ଶ୍ରୀ ସନ୍ଦର୍ଭ ଦାସ

ଗଞ୍ଜାମ

„

ଶ୍ରୀ କେ. କୌଠୁମ୍ବା

ସୁର୍ଯ୍ୟ

„

ଶ୍ରୀ ବ୍ୟକ୍ତିନନ୍ଦ ପରିଜ୍ଞାନ

ସୁର୍ଯ୍ୟ

„

ଶ୍ରୀ ନଟବର ମହାପାତ୍ର

ବଟକ

„

ଶ୍ରୀ ସି. ସି. ନାୟକ

ବାଲେଶ୍ୱର

„

ଶ୍ରୀ ବନ୍ଦଧର ମିଶ୍ର

ତେଜାନାଳ

„

ଶ୍ରୀ ଏମ୍. କୌଠୁମ୍ବା

ସମ୍ମଲପୁର

„

ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣ ମୁଣ୍ଡି

କୋସପୁଟ

„

ଶ୍ରୀ ସନ୍ଦର୍ଭ ରଥ

ସୁର୍ଯ୍ୟ

„

ଶ୍ରୀ ଅଭିନନ୍ଦନ ରାଓ ବୋର୍ଡର ସଭ୍ୟପଦକୁ ଲୁଟ୍ପାଦନ ଦେବାରୁ ତାଙ୍କ ପରିବର୍ତ୍ତେ ଶ୍ରୀ ସନ୍ଦର୍ଭ ରଥଙ୍କୁ ତା ୨୪-୭-୫୯ ରିଖାନ୍ତରେ ସଭ୍ୟ ପବରେ ଗ୍ରହଣ କରସାଇଛନ୍ତି ।

ଓଡ଼ିଶାରେ ପଳାପାଳ ଆନ୍ଦମଣର ଆଶଙ୍କା

ଭାରତର ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରାନ୍ତରେ ମିଳିଥିବା ସବାଦରୁ ଜଣାଯାଇଅଛି ଯେ, ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ଓ ବିହାରର କେତେକାଂଶରେ ପଳାପାଳମାନଙ୍କର ଉପଦ୍ରବ ଦେଖାଯାଇଛି । ଆଜିଯାଏ ଏହି ପଳାପାଳମାନଙ୍କର ଉପଦ୍ରବ ଓଡ଼ିଶାରେ ଦେଖାଯାଇ ନ ଥିଲେ ସୁରକ୍ଷା ଉପଦ୍ରବ ଓଡ଼ିଶାରେ ଏହାର ଆନ୍ଦମଣର କଣେକ ଆଶଙ୍କା ଉବିଷ୍ୟତରେ ଏହାର ଆନ୍ଦମଣର କଣେକ ଆଶଙ୍କା ଉବିଷ୍ୟତରେ ଏହାର ଆନ୍ଦମଣର କଣେକ ଆଶଙ୍କା ଉବିଷ୍ୟତରେ ଏହାର ଆନ୍ଦମଣର କଣେକ ଆଶଙ୍କା ।

ଦିନ୍ଦିଳାପ୍ରସନ୍ନ

ଏଣୁ ପଙ୍ଗପାଳର ସମ୍ପିତ ବିବରଣୀ ସହ ନିବାରଣର ଉପାୟ ସବସାଧାରଣକର ଗୋଚରଣେ ଜଣାଇ ଦିଆଗଲୁ ।

ପଙ୍ଗପାଳ ଏକ ପ୍ରକାର ବଡ଼ ଡିଣିକା । ଏମାନେ ଦଳ ଦଳ ହୋଇ ଉଡ଼ିଛି । ଏମାନଙ୍କର ରଙ୍ଗ ଉପର ଗୋଲୁପି (Pink) । ତମ ଦେବା ସମୟ ହେଲେ ଏମାନେ ଉପର ହଳଦିଆ ଦେଖାଯାଇଛି । ପଙ୍ଗପାଳ ଦଳ ବସିବା ପ୍ଲାନରେ ମାଟି ଉଚରେ ତମ ଦେବାର ଆଶଙ୍କା ଥାଏ । ତେଣୁ ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ଅନୁଗେଷ୍ଟ, ପଙ୍ଗପାଳଙ୍କ ବସିଥୁବା ପ୍ଲାନ ପ୍ରତି ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖି ନକଟିଷ୍ଟ ଥାନା କିମ୍ବା କୃଷି ବସାଗୀୟ କର୍ମଶାଳକୁ ଖବର ଦେଲେ ଏହାର ଉପସ୍ଥିତ ପ୍ରତିକାର କରାଯିବ ।

ପଙ୍ଗପାଳ ନଷ୍ଟ କରିବା ଉପାୟ

(୧) ପଙ୍ଗପାଳ ଦଳ ଫର୍ମ ଉପରେ ଓହାରବା ଦେଖାଗଲେ ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ମୀଳ ତାଳପତ୍ର ହଲଇ ନଚେବୁ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଶକ କରି ଏହି ସେମାନଙ୍କୁ ଘରଭାଇବା ଉପାୟ କରିବେ ।

(୨) ଯଦି ପଙ୍ଗପାଳ ଦଳ ଫର୍ମ ଉପରେ ଓହାର ଥାଇନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ଗଛଭାଳ ସାହାଯ୍ୟରେ ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉପାୟରେ ବାଡ଼େଇ ହେଉ ମାରିଦେବା ଉଣିଛି ।

(୩) ଯଦି ପଙ୍ଗପାଳ ଦଳ ପଡ଼ିଆ ଜମି କିମ୍ବା ଲିଟାରୁଦା ପ୍ରକାରରେ ବସିଥାଇଛି, ତେବେ ସେମାନଙ୍କୁ ପୋଡ଼ି ନଷ୍ଟ କରିଦେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବେ ।

(୪) ପଙ୍ଗପାଳ ନଷ୍ଟ କରିବା ଉଚିତ୍ୟ ଉପାୟ ହେଉଛି, ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ତ. ତ. ଟି. କିମ୍ବା ର୍ୟାମାର୍କ୍ସିନ୍ ଗୁଡ଼ ପକାଇବା । ଅଧିକାଂଶ କୃଷି ବସାଗୀୟ କର୍ମଶାଳକୁ କୁଳ ଓ ପଞ୍ଚାୟତ କେନ୍ଦ୍ରମାନଙ୍କରେ ଏହି ଅନ୍ୟ ଓ ଅଧିକାଂଶ ଯତ୍ନପାତି ଗୁଡ଼ିକ ରଖାଯାଇଅଛି । ସୁବିଧା ଥିଲେ ଏହି ଅନ୍ୟ ନେଇ ବ୍ୟବହାର କରିବେ । ପଙ୍ଗପାଳ ସାଧାରଣତଃ

ଅପରାହ୍ନରେ କଳକୁ ଓହାରି । ପୂର୍ବାହ୍ନରେ ଏମାନେ ଧୀରପ୍ରିଯ ହୋଇ ଫର୍ମ କିମ୍ବା ଗଛଭାଳରେ ବସିଥାଇଛି । ଏହି ସମୟରେ ଏମାନଙ୍କୁ ମାରିବା ବିଶେଷ ସହଜ ଓ ସୁବିଧାକନକ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିଶେଷ ସରକାରୀ କର୍ମଶାଳ ଓ ଜନସାଧାରଣ ଏହି ପଙ୍ଗପାଳ ଦଳଙ୍କୁ କୌଣସି ପ୍ଲାନରେ ଦେଖିଲେ ତୁରନ୍ତ କିମ୍ବା ମାରିଷ୍ଟେଟ, କିମ୍ବା କୁର୍ମିବସାଗୀୟ ଅଫିସର, ସବ୍ରତରଜନାଳ ମାରିଷ୍ଟେଟ, ଥାନା ଅଫିସର, କୁଳ ତେରଲପ୍ରମେଣ ଅଫିସରଙ୍କୁ ଖବର ଦେବେ । ସବସାଧାରଣଙ୍କୁ ଏ ଦିଗରେ ସଜାଗ ରହିବାକୁ ଅନୁଗେଷ୍ଟ ।

ସୁନ୍ଦରପ୍ରେରନ୍ତା ବ୍ୟକ୍ତି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ପରିବାରବର୍ଗଙ୍କ ଶିକ୍ଷାଦାନ ପାଇଁ

ଆର୍ଥିକ ସାହାଯ୍ୟ

ପୂର୍ବବର୍ଷ ପରି କଳିତ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟ ରଜ୍ୟ ସରକାର ତଥା ସୁନ୍ଦରପ୍ରେରନ୍ତା ପୁନର୍ଗଠନ ପାଇଁ ଚରପାନ୍ତ ସୁନ୍ଦରପ୍ରେରନ୍ତା ବ୍ୟକ୍ତି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ପରିବାରବର୍ଗଙ୍କ ଶିକ୍ଷାଦାନ ସକାଶେ ଯଥାଶାଳୀ ଆର୍ଥିକ ସାହାଯ୍ୟ ଦିଆଯିବ । ଏ ସପରିରେ ବିଶବ ବିବରଣୀ ଏବଂ ଦରବାରୀ ପରମ୍ କିମ୍ବା ସେନିକ ଓ ନାବିକ ଓ ବୈମାନିକ ପରିଷଦ କିମ୍ବା ଯେଉଁଠାରେ ସେପରି ସଂଗ୍ରାମ ନାହିଁ, ସଂପ୍ରତି କିମ୍ବା ମାରିଷ୍ଟେଟଙ୍କ ଅଫିସରୁ ମିଲପାଇବ । ପ୍ରାର୍ଥୀମାନେ ସାହାଯ୍ୟ ପାଇଁ ଯଥାଶାଳୀ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନର ଅଧ୍ୟକ୍ଷଙ୍କ ଜରାରେ ଆବେଦନ କରନ୍ତି । ହାଇସ୍କୁଲ ପଣ୍ଡାରେ ଉତ୍ତରୀର୍ଥ ହୋଇଥିବା ପ୍ରାର୍ଥୀମାନେ ରଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ହାର ଉଦ୍‌ଦ୍ୱାରା ସାହାଯ୍ୟ ପାଇବାପରେ ଯଦି ସେମାନଙ୍କର ଆର୍ଥିକ ପରିପ୍ରିୟ ଦୃଷ୍ଟି ଅଧିକ ସାହାଯ୍ୟ ପାଇବା ଉଣିଛି ବୋଲି ବିବେଚନ ହେବେ, କେବଳ ସେହିମାନଙ୍କର ଅଧିକାଂଶଭାର ସୁନ୍ଦରପ୍ରେରନ୍ତା ପାଇଁ ବିଶେଷ କରାଯିବ ।

କୃତନର ଆହ୍ଲାଦ-

ଏହି ସୁରି ଦର୍ଶନ କୃତନର ଆହ୍ଲାଦ — ନଦିରାପ ଶିଖର ତଠର
ଦେବିଷେ କୃତନର ବାଣୀ — କୃତନ ଭାବରେ ମହାଭାରତ ରଜତ
ନାଥ ପ୍ରମାଣନଦେଇ, ପ୍ରାଣଦର କାର୍ଯ୍ୟ ପଢିବେ ପୋମଳେ...
ନଦିର ବାନର ପ୍ରତିଚ୍ଛାନେ ଗଢି ଉଠିବ ସମୁଦ୍ରିପାତି
କୃତନ ତଥାର-ପୁଣ୍ୟ, ଶାତ୍ରମ୍ୟ | କୁଣ୍ଡ ଦେଖିବ୍ୟ ଅର୍ପନର ମାଣ ଦେବ ବମ—
ଅଗର କରନା ବୁଝିପାଇ ଏହି ଗୋଟିଏ ଶୁଦ୍ଧତା ଦେଖ
ବୁଝି କୃତନ ଅଭିଯାନର ପଥେ—
ଶୁଣି ପାରିଛୁ ଯେ କୃତନର ଆହ୍ଲାଦ !

ଆଜ ଆମର ଦୁଇବ୍ୟ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ପରିଷାର, ପରିଜନ ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାନ ଏହି ସୁଖୀ କରୁଛି—
ତିକ ପଦ୍ମପରାଦିଥାରୀ ପାଦନକୁ ଅଧିକରୁ ଅଧିକରୁ ପୁଣ୍ୟ
କରିବାର ଚେଷ୍ଟାକୁ ଆମେ ଦିବତ ଦୋଇନ୍ତି—
ରବିଷ୍ୟତରେ ଜବନଙ୍କୁ ସୁଖୀମ୍ୟ ବରିବାର ଚେଷ୍ଟା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଶୁଦ୍ଧବାହୀ ବପିବ—
କାହା ମେହାଇରୁ ଆମେ ନୂତନ ନୂତନ ଉପାୟରେ ଏହି ନୂତନ ନୂତନ ପ୍ରବ୍ୟ ଦେଇ—

ଆଜି ଏବଂ ଭାବିଷ୍ୟତରେ... ହନ୍ତୁଳ ଲିରର ଗୁହର ସେବାରେ
PR.2-X52-B7

ଉତ୍କଳ ପ୍ରସଙ୍ଗ ନିୟମିତଭାବେ ପଡ଼ନ୍ତି

ଗତ ୧୯ ବର୍ଷ ହେଲା “ଉତ୍କଳ ପ୍ରସଙ୍ଗ” ନିୟମିତ ଘବେ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ମୁଖ୍ୟପତ୍ର ରୂପେ ବାହାର ଆସୁଥିଲା । ଏ ବଜାରରେ ଏପରି କୌଣସି ଦୈନିକ, ସାପ୍ତାହିକ, ମାସିକ ବା ଫେମାସିକ ପତ୍ରିକା ନାହିଁ, ଯାହାର କି ଗ୍ରାହକଙ୍କଣ୍ଠ୍ୟା “ଉତ୍କଳ ପ୍ରସଙ୍ଗ”ଠାରୁ ବେଶୀ । ଏହାର କାରଣ, ପଥ କାଟି ସରକାରୀ ଘବେରେ ବାହାରୁ ଥିବାରୁ ଏହାର ଉତ୍କଳ ବିଷୟବସ୍ଥା ତୁଳନାରେ ମୂଳ୍ୟ ଅଛି କମ୍ ନିର୍ଭାରିତ ହୋଇଥିଲା । ପୁଣି ଯୁଧ ଓ ବୁଦ୍ଧିଜ୍ଞାନମାନେ ଏହାରୁ ବିଶେଷ ଆଦର କରନ୍ତି; କାରଣ ସମ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ମାତ୍ର, ନୂଆ ଆଇନ, ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ନୂଆ ସୁଦିଧାପୁଣ୍ୟୋଗ ଏ ସବୁ ଏଥରେ ପ୍ରଚାରିତ ହୁଏ । ପଥିକାଟି ନିୟମିତଭାବେ ପ୍ରତି ମାସର ୧୫ ତାରିଖରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୁଏ ।

ଆପଣ “ଉତ୍କଳ ପ୍ରସଙ୍ଗ” କିପରି ପାଇବେ

ସକ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରତ୍ୟେକ ନିବାଚନମଣ୍ଡଳୀରେ ଅଗ୍ରର କର୍ମୀମାନେ ଅଛନ୍ତି । “ଉତ୍କଳ ପ୍ରସଙ୍ଗ” ପ୍ରକାଶିତ ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ‘ତାହା ସେମାନଙ୍କ’ ପାଖରୁ ପଠାଇ ଦିଆଯାଏ । ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କର ଗସ୍ତକାଳ ମଧ୍ୟରେ “ଉତ୍କଳ ପ୍ରସଙ୍ଗ” ସମସ୍ତକୁ ଯୋଗାର ଦେଇଥାନ୍ତି । ତାହା ହଜା ପ୍ରତି କିମ୍ବର ସଦର ଓ ସବ୍ଦରିଜନ ମହକୁମାନଙ୍କରେ ଜିଲ୍ଲା ଲୋକସମ୍ମର୍କ ଅପସ ଓ ସହକାରୀ ଜିଲ୍ଲା ଲୋକସମ୍ମର୍କ ଅପସମାନ ଅଛି । ଏଠାରେ ଆପଣ ଅଛି ସୁଦିଧାରେ “ଉତ୍କଳ ପ୍ରସଙ୍ଗ” ପାଇ ପାଇବେ । ଏବୁ ଉଚ୍ଚରୁ ଯଦି କୌଣସି ଉପାୟରେ ଆପଣ “ଉତ୍କଳ ପ୍ରସଙ୍ଗ” ପାଇ ନ ପାଇନ୍ତି, ତେବେ ଆପଣଙ୍କ ଜିଲ୍ଲା ଲୋକସମ୍ମର୍କ ଅପିସକୁ ବା ଭୁବନେଶ୍ୱର ଲୋକସମ୍ମର୍କ ଅପିସକୁ ମାତ୍ର ଦୁଇଟଙ୍କା ମନୀଷିର ଯୋଗେ ପଠାରୁ । ତାହାହେଲେ ଘରେ ବସି ଅଛି ସୁଦିଧାରେ ବରସାରୀ “ଉତ୍କଳ ପ୍ରସଙ୍ଗ” ପାଇ ପାଇବେ ।

ଟଙ୍କା ପଠାଇବା ଠିକଣା

ଟଙ୍କା ଟଙ୍କା ଟଙ୍କର
ଜିଲ୍ଲା ଲୋକସମ୍ମର୍କ ଅପିସର

ଲୋକସମ୍ମର୍କ ଅପିସର
ପୋଅଁ ନିର୍ବକାପିଟେଲ, ଭୁବନେଶ୍ୱର

ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ସ୍କୁଲରେ ମଧ୍ୟାହ୍ନ-ଶ୍ରେଣୀର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଶ୍ରୀ ଆନନ୍ଦଗୋପାଳ ଉତ୍କାଶ୍ୟ

“ଶିଶୁ ହିଁ ଜାତିର ଉତ୍ସବ”—ଏହା ବିଭିନ୍ନ ଦେଶରେ ବିଭିନ୍ନ ସୁରରେ ସ୍ଥାବ୍ରତ ହୋଇ ଆସିଛି । ମାନବ-ସମାଜର ପ୍ରତ୍ୟେକ ସିଦ୍ଧାକଳାପରେ ଶିଶୁ ଓ ସ୍ଥିମାନଙ୍କ ଉପରେ ସବ୍ରାହ୍ମକ ଦୃଷ୍ଟିବେବା ଆବଶ୍ୟକ । ମାତ୍ର ଆମ ଦେଶର ଆର୍ଥିକ ଅବସ୍ଥା ଏପରି ଯେ ସ୍ତ୍ରୀ ଓ ଶିଶୁମାନଙ୍କ ଜନତି ପାଇଁ ଯେଉଁପରୁ ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟ ବାର୍ଷିକମ କରାଯାଉଛି, ତାହା ଅନେକ ସେବରେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସର୍ବତାର ସର୍ବତ କାର୍ଯ୍ୟକାଣ୍ଡ ହୋଇପାରୁ ନାହିଁ ।

ବୁଦ୍ଧିଶାସ୍ତ୍ର ପରମର ଶିଶୁକୁ ଖୁବ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାନ ଦେଇ ଆସିଛି । ସ୍କୁଲରେହିଁ ଶିଶୁର ଜୀବନର ମୂଳଭାଗୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠାତ ହୁଏ । ତାହାର ଶାଶ୍ଵତ ଓ ମାନସିକ ବିକାଶ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ ଜାତିର ଉତ୍ସବ । ବିଦ୍ୟାଳୟ ହେଉଛି ଏକମାତ୍ର ପ୍ରାନ, ଯେଉଁଠି ଶିଶୁର ଶଶାର ଓ ମନର ଉପରୁକୁ ବିକାଶ ହୋଇପାରେ । ଭାବର ବର୍ତ୍ତମାନ ପୂର୍ବା ଶିକ୍ଷା ବିଗରେ ବିଶେଷ ଆଗେର ପାଇନାହିଁ । ଏଠାରେ ସାଷରତାଙ୍ଗ୍ରେଣ୍ୟ ବର୍ତ୍ତମାନ ଶତକରୀ କେବଳ ୧୭-୭ । ଏହି ଅବସ୍ଥାକୁ ସୁଧାରିବା ପାଇଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଭାବର ସରକାର ପ୍ରତି ବଜ୍ୟରେ ଶିକ୍ଷା ବିଦ୍ୟାର କରିବା ପାଇଁ ଓ ସ୍କୁଲପିଲଙ୍କ ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟ ପ୍ରତି ବିଶେଷ ଯତ୍ନବାନ ହେବା ପାଇଁ ହିର କରିଛନ୍ତି । ପ୍ରତି ବଜ୍ୟରେ ଦେଖାଯାଉଛି ଯେ, ସମାଜର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଲୋକ ହେଉଛନ୍ତି ଗରିବ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ପୁଅର୍ଥିଅମାନେ ସ୍କୁଲକୁ ଯିବା ପାଇଁ ଅନନ୍ତକୁକ । ଗାଁରେ ଶ୍କୁଲ ଖୋଲିଲେ କେବଳ ପ୍ରାଇମେଶ୍ଵର ପ୍ରତି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାଆନ୍ତି; ସେବେଣ୍ଟେଶ୍ଵର ପ୍ରତି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାଆନ୍ତି ନାହିଁ । ଶିକ୍ଷା ପ୍ରତି ତାର ଅଭିଭାବକର ଅନନ୍ତକୁ ଏହାର କାରଣ ହୁହେଁ; ତାର ଆର୍ଥିକ ଅବସ୍ଥା ହିଁ ଏଥପାଇଁ ଦାସୀ ।

ବିଭିନ୍ନ ବଜ୍ୟର ଶିକ୍ଷାବିଭାଗେ ଏ ବିଷୟରେ ଅନୁଷ୍ଠାନ କରି ଦେଖିଛନ୍ତି ଯେ, ଯେଉଁ ଗାଁ ବା ସହରରେ ପିଲମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଯେଷାଂ ବିବା-ଶ୍ରେଣୀର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରସାବାହି; କେବଳ ସେଠାରେ ହିଁ ଶିକ୍ଷା ବିଦ୍ୟାର ଲଭ କରିପାରିଛି । ଏହି ବିଗରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଦେଖାଯାଉଛି—ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ଅଗ୍ରଣୀ ହୋଇଛି ।

ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ବଜ୍ୟର ଶ୍ରେଣୀ କିମ୍ବରେ ଓ ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ସହରରେ ଶୁଳ୍କ ସ୍କୁଲପିଲଙ୍କୁ ବିବା-ଶ୍ରେଣୀ ଦେବା କାର୍ଯ୍ୟକମ ଦେଖିବାର ସୁଧାରା ମୁଁ ପାଇଥିଲା । ସେଠାରେ ଲେଜମାନେ ନିଜ ନିଜ ସନ୍ତୁଷ୍ଟମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷାବାନ କରି ଶାଶ୍ଵତ ଓ ମାନସିକ ଉଭୟ ବିଗରେ ସେମାନଙ୍କୁ ସୁପ୍ରେସନ ସବଳ କରି ଗଢିବା ପାଇଁ କିମ୍ବା ମନପ୍ରାଣ ଦେଇ ଲାଗିପଡ଼ିଛନ୍ତି, ସେ ବିଷୟରେ କିମ୍ବା କହିବାକୁ ଯାଉଛି । ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ସରକାର ୧୯୫୭-୫୮ ମସିହାରୁ ପିଲଙ୍କୁ ଅବେଳିକିକ ଓ ବାଧାମୂଳକ ଶିକ୍ଷା ଦେବା ପାଇଁ ସ୍ତର କଲେ । ସେତେବେଳେ ଗରିବ ପ୍ରତିକର୍ମମାନଙ୍କୁ କେବଳ ସରକାରୀ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ଶାଇବାକୁ ଦିଆ ଯାଉଥିଲା । ସେତେବେଳେ ସରକାରକାଙ୍କୁ ପଇସା ଆଣି ବିଭିନ୍ନ ସ୍କୁଲରେ ଠକାଦାରମାନଙ୍କ ଜରିଆରେ ପିଲଙ୍କ ପାଇଁ ଖାଇବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିବସାଯିତଥିଲା । ମାତ୍ର ଠକାଦାରମାନେ ସେଥିରୁ ଅଧିକ ଲଭ ଉଠାଇବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରଖିବାକୁ ଏ କାର୍ଯ୍ୟକମ ବିପଳ ହେଲା । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକମ ପ୍ରତି ଜନବାଧାରଙ୍କ ସହଯୋଗ ବା ଉତ୍ସାହ ନ ଥିବା ଫଳରେ ଏହା ଅଧିକ ଦିନ ସ୍ଵାସ୍ଥୀ ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ; ଅନୁଭବ ଉଚିତରେ ଦିନ ସ୍ଵାସ୍ଥୀ ହୋଇଗଲା । ଏହା ପୁଣି ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗବାର ବିଭିନ୍ନ ମସିହାରେ ସଶେଷତ ହୋଇ ବର୍ତ୍ତମାନ ୧୯୫୯ ମସିହାରେ ସଶେଷତ ହୋଇ ବର୍ତ୍ତମାନ

ଉତ୍କଳ ପ୍ରସ୍ତର

ବେଶ ସଫଳତାର ସହି କାର୍ଯ୍ୟକାଣ୍ଡ ହେଉଛି ଏହି ଏହି ସଫଳତା ମୂଳରେ ରହିଛି ମାନ୍ଦ୍ରାଜରେ ବର୍ଷମାନ ଥୁବା ଶିକ୍ଷା, ବିଦ୍ୟାରୀୟ ଉତ୍ସବର ଶ୍ରୀ ଏନ. ଡି. ସୁଦର ବଢ଼ିଯେଲୁଙ୍କ ଉଦ୍ୟମ ଓ ଗୀ'ର ଲୋକପ୍ରିୟ ନେଚା-ମାନଙ୍କ ସହଯୋଗ ।

ମାନ୍ଦ୍ରାଜରେ ଗରିବ ଓ ଅଭ୍ୟବଗ୍ରହ ଗ୍ରୁହମାନଙ୍କୁ ଭୁବ ପ୍ରକାରେ ଦିବା-ଘୋଜନ ଦିଆଯାଏ ।

୧। ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ସହରରେ ମାନ୍ଦ୍ରାଜ କର୍ପୋରେସନ ଜରିଆରେ ଏଲମେଣ୍ଟାର ସ୍କୁଲର ଗ୍ରୁହମାନଙ୍କୁ ଦିବା-ଘୋଜନ ଦିଆଯାଏ । ଏହାର ସବୁ ଖର୍ଚ୍ଚ ଉଚ୍ଚ କର୍ପୋରେସନ ନିଜ ବାଜସ୍କୁଲ୍ ବହନ କରନ୍ତି । ପ୍ରତି ହୃଦ ପାଇଁ ଦେନିକ ଖର୍ଚ୍ଚ ପଢ଼େ ପ୍ରାୟ ୨୦ ନୂଆ ପଇସା ।

୨। ରଜ୍ୟର ବରନ ଜଳରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରାଇମେସ୍ଟ୍ ସ୍କୁଲରେ ସରକାର ଓ ଗୀ' ଲୋକଙ୍କ ସହଯୋଗରେ ଦିବା-ଘୋଜନ ଦିଆଯାଏ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗ୍ରୁହର ଦେନିକ ଶାଇବା ବାବଦ ଖର୍ଚ୍ଚ ସରକାର ଦିଆଯାଇଛି ଓ ନୂଆ ପଇସା ଓ ଜନସାଧାରଣ ଦିଆଯାଇଛି ।

୩। ହରିଜନ ଗ୍ରୁହମାନଙ୍କୁ ବାଜ୍ୟର ଜନମଙ୍ଗଳ ବିଦ୍ୟାଗ ଶାଇବାକୁ ଦିଆଯାଇଛି । ପ୍ରତି ହୃଦ ପାଇଁ ଦେନିକ ୨୦ ନୂଆ ପଇସା ଖର୍ଚ୍ଚ ପଢ଼େ । ଏହି ଖର୍ଚ୍ଚର ବ୍ୟବସ୍ଥା ବଜ୍ୟର ଜନମଙ୍ଗଳ ବଜେଟ୍‌ରୁ ବରସାଏ । ଏଥରେ ଗୀ' ଲୋକଙ୍କଠାରୁ କୌଣସି ସାହାଯ୍ୟ ନିଆଯାଏ ନାହିଁ ।

୪। ଜନ୍ୟାକୁମାରଙ୍କା ଜଳ ପୁରୋ ପିବାକୁଡ଼ି-କୋଚନ ଅଧୀନରେ ଥିଲା । ସେଠାରେ ମଧ୍ୟାହ୍ନ-ଘୋଜନ ପାଇଁ ଯେଉଁ ଶତ ଥିଲା, ବର୍ଷମାନ ସେହି ଶତ ପ୍ରତିଶତ ଅଛି । ଏଥରେ ଗ୍ରୁହମାନଙ୍କୁ ଶାଇବାକୁ ଦେବା ବାବଦ ଖର୍ଚ୍ଚ ଏକାକି ବାଜ୍ୟ ସରକାର ବହନ କରନ୍ତି ।

ଲୋକଙ୍କ ଉଦ୍ୟମରେ ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ରଜ୍ୟର ପୁରୁଷଙ୍କ ଦିବା-ଘୋଜନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଟି ବେଶ ପୁଷ୍ପଗଠିତ ଭବେ ରଖାଯାଇଛି । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ନିମ୍ନଲିଖିତ କେତେକ ବିଶେଷ ମାତ୍ର ଉପରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ।

ମାନ୍ଦ୍ରାଜର ଏଲମେଣ୍ଟାର ସ୍କୁଲମାନ ସକାଳ ଘ ୧-୩୦ରେ ଖୋଲାଯାଏ ଓ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଘ ୧୨-୩୦ରେ ବନ୍ଦ ହୁଏ; ପୁଣି ୨୫ଟାରେ ଖୋଲା ଯାଏ ଓ ସଂଧ୍ୟା ୨୫ଟାରେ ବନ୍ଦ ହୁଏ । ଏତେ ସମୟ ଧରି ନ ଖାଇ ନ ପିଲ ରହିବା ପିଲମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ହାନିକାରକ । ତେଣୁ ସ୍କୁଲର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗ୍ରୁହକୁ ଦିବା-ଘୋଜନ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ ବୋଲି ମନେ ହେଲା ।

ଧନୀଶରର ପିଲମାନେ ସ୍କୁଲକୁ ଆସିବା ପୁରୁଷ କିଛି ନା କିଛି ପୁଣି କର ଖାଦ୍ୟ ଖାଇ ଆସିବାକୁ ସମର୍ଥ; ମାତ୍ର ଗରିବ ଦରର ପିଲମାନଙ୍କୁ ସ୍କୁଲକୁ ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ ପଞ୍ଜାଳତୋରଣ ମନ୍ଦିର ମାତ୍ର ମିଳିଥାଏ । ଧନୀଶରର ପିଲାଏ ମଧ୍ୟାହ୍ନରେ ଖାଇବା ପାଇଁ ହୃଦ ଭଲ ଖାଦ୍ୟ ଆଣିଥାନ୍ତି ଅଥବା ଦରକୁ ଯାଇ ନିଜ ବାପମା'ଙ୍କ ସହିତ ଭଲ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇଥାନ୍ତି । କିଛି ଯେଉଁମାନଙ୍କ ଦର ସ୍କୁଲରୁ ଟିକିଏ ଦୂର ଓ ଯାହାର ବାପମା'ଙ୍କ ଆର୍ଥିକ ଅବସ୍ଥା ଭଲ ନୁହେଁ, ସେମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଦରକୁ ଯାଇ ଖାଇ ଆସିବା ଅଥବା ମଧ୍ୟାହ୍ନରେ ଖାଇବା ପାଇଁ ହୃଦ କୌଣସି ଭଲ ଖାଦ୍ୟ ଆଣିବା ମଧ୍ୟ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ପାଇଁରେ ଗରିବ ପିଲମାନେ ଦିନ ଦିନ ଭଲ ଖାଇବାକୁ ନ ପାଇବାଦାର ସୁଷ୍ପଷ୍ଟବଳ ରହିପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ତେଣୁ ପିଲଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷା ଦେବା ଯଦି ସରକାରଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ, ତା' ହେଲେ ଗରିବ ପିଲଙ୍କୁ ଦିବା-ଘୋଜନ ଦେବା ନିତାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ବୋଲି ମନେହେଲା ।

ଗରିବ ପିଲଙ୍କ ବାପ-ମା'ମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ ପଡ଼ାଇବା ପାଇଁ ଏତେ ଆଗ୍ରହୀ ନୁହେଁ, କାରଣ

ସେମାନେ ନିଜ ନିକର ପୁଅ-ଇଂମାନଙ୍କ କରିଆରେ
କିଛି ଉପାର୍ଜନ କରିବାକୁ ବୁଝାନ୍ତି । ସେମାନେ
ସାଧାରଣଟା ପିଲମାନଙ୍କୁ ବିଲରେ କାମ କରନ୍ତି ବା
ମୁଖିଆରୁପେ ଲଗାଇ ଦିଅନ୍ତି; ଯାହାହାର ପିଲମାନେ
ପରିବାର ପାଇଁ କିଛି ଉପାର୍ଜନ କରିବେ ଓ ନଜେ
ଖାଇବା ଖାଦ୍ୟ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ପଇସା ଦେଇ ପାରିବେ ।
ଯେତେବେଳେ ଏହି ପିତାମାତାମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ
ପିଲଙ୍କୁ ସ୍କୁଲକୁ ପଠାଇବା ପାଇଁ ବୁଝାଯାଏ, ସେତେ
ବେଳେ ସେମାନେ ମନା କରନ୍ତି; କାରଣ ସେଥିରେ
ପିଲମାନେ ଘର ପାଇଁ କିଛି ଅର୍ଜନ କରି ପାରିବେ
ନାହିଁ, ଏପରିକି ନିଜର ଖାଇବା ଗଣ୍ଡାଳ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ
ହୁହେ । ବାସ୍ତବ ଅଭିଜନାରୁ ଜଣାପଡ଼ିଲ ଯେ କରିବ
ପିଲଙ୍କୁ ସ୍କୁଲରେ ଦିବାଭ୍ରେଜନ ଦିଅପିବାହାର
ପିଲମାନଙ୍କ ବାପମା'ମାନେ ଏହାକୁ ଏକ ସ୍ଥତମତ
ଆମଦାନ ବୋଲି ଶ୍ରୀ ନିଜ ନିଜ ପିଲଙ୍କୁ ସ୍କୁଲକୁ
ପଠାଇବା ପାଇଁ ଆଉ ମନା କଲେ ନାହିଁ ।

ଏଥିରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ କଥା ରହିଛି । ଏହାହାର
ଭଲ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବାକୁ ପାଇଁ ନ ଥିବା ଘରର ପିଲମାନେ
ପ୍ରତ୍ୟେହ ଦିପ୍ରହରରେ ଯଥେଷ୍ଟ ପୁଣ୍ଡିକର ଖାଦ୍ୟ
ଖାଇବାକୁ ପାଆନ୍ତି । ଏହା ଫଳରେ ସେମାନେ ବେଶ
ସୁମ୍ଭସବଳ ହୋଇ ପଡ଼ିପାରିବେ ।

ଏହାହାର ଜାତିରେବେ ରହିପାରେ ନାହିଁ । ସ୍କୁଲ-
ମାନଙ୍କରେ ଗ୍ରୂପମାନେ ଗ୍ରାହକ, କ୍ଷମିତ୍ତ, ଜକ ଜାତ
ବା ହରଜନ ଯେକୌଣସି ଜାତିର ଦୁଆରୁ ନା କାହିଁକି,
ସେମାନେ ପ୍ରତିବନ ଏକ ସଙ୍ଗେ ଗୋଟିଏ ଧାର୍ତ୍ତରେ
ବସି ଖାଇବେ । ଏହା ଫଳରେ ବିରଳ ଜାତି ବା
ଧର୍ମର ପିଲମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଗ୍ରାହକ ଭାବୁଜ୍ଞବ ଜନେ
ଏବଂ ସମାଜରେ ପରମ୍ପର ପ୍ରତି ସ୍ଵେଚ୍ଛବାନୁଭୂତି
ଜନ୍ମିବାରେ ଏହା ସାହାଯ୍ୟ କରେ ।

ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଅନ୍ୟ ଏକ ମାତ୍ର ହେଉଛି,
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସହିତ ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ସଂଶୁଦ୍ଧ କରି

ରଖିବା । ଏହାହାର ସରକାରଙ୍କ ଶିକ୍ଷା ସମ୍ପାଦିତ ମାତ୍ର
ପ୍ରତି ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ସହିତ ଓ ସହଯୋଗ ରହିବ
ଏବଂ ବେଳେ ଏହି ବାତାବରଣ ଓ ପରିଚ୍ଛିତ ସ୍କୁଲ
କରିପାରିଲେ ଯାଇ ବନ୍ଦ୍ୟରେ ଅବେଳିନିକ ଓ
ବାଧତାମୂଳକ ଶିକ୍ଷା ସମ୍ବନ୍ଧ ହେବ ।

ଏହା ଏକ ବ୍ୟାପକ ଓ ବିପରୀତ ବିଷୟ । ଏହା
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିଷୟର କାର୍ଯ୍ୟବଳୀ ଗୋଟିଏ
ପ୍ରବଳରେ ବୁଝାଇବା ସହଜ ନୁହେଁ । ଏହାର ବିଭିନ୍ନ
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଉତ୍ତରାବ୍ଦୀ ଆବଶ୍ୟକ । ଏହା ବିଷୟରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ କରିବାକୁ
ସରକାର ଏବଂ ବେସରକାରୀ କର୍ମୀମାନଙ୍କୁ ବିଶେଷ
ସବରେ ଅନୁଷ୍ଠାନିକ କରିଯାଉଛି ।

କର୍ପୋରେସନ ବହିରୁ ଅଞ୍ଚଳରେ ସ୍କୁଲଗୁଡ଼ିକର ପରିଚାଳନା

ମାତ୍ରାଜରେ ପ୍ରାୟ ସବୁ ପ୍ରକାର ସ୍କୁଲରେ
ମଧ୍ୟାହ୍ନ-ସ୍କୋଲ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ବୁଝାନ୍ତି । ପାଥମିକ
(Elementary) ଓ ଉଚ୍ଚ ପାଥମିକ (Higher
Elementary) ସ୍କୁଲରେ ଏହା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ
ସରକାର ସାହାଯ୍ୟ ଓ ଗ୍ରାନ୍ଟ୍‌ହୀନ କୁଦାରେ
କାର୍ଯ୍ୟତାର୍ଥ ହେଉଛି । କେବୁ କାମୋରିନ୍ ବିଲରେ
ଏହା କେବଳ ସରକାର ସାହାଯ୍ୟରେ ବୁଝାନ୍ତି ।
କାରଣ ପୂର୍ବେ ଏହା ସିବାଜୁଡ଼ ଅଧୀନରେ ଥିଲା ।
ସେଠାରେ ଏହା ଭେଜନର ସମ୍ମର୍ତ୍ତି ଘର
ସରକାର ବହନ କରନ୍ତି । ମାତ୍ରାଜର ହରଜନମଜଳ
ବିଶ୍ଵାଗ କେବଳ ସରକାର ସାହାଯ୍ୟରେ ହରଜନ
ସ୍କୁଲ ସମସ୍ତ ପିଲଙ୍କୁ ମଧ୍ୟାହ୍ନ-ସ୍କୋଲ ବିଶ୍ଵାସ୍ତି ।
ସେଇଠି ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ସହଯୋଗ ମିଳିଛି,
ସେଠାରେ ହାଇସ୍କୁଲମାନଙ୍କରେ ପିଲଙ୍କୁ ଦିବା-
ଭେଜନ ବିଶ୍ଵାଗାଉଛି । କର୍ପୋରେସନ ନିଜ ଅଧୀନରେ
ଥିବା ସମସ୍ତ ସ୍କୁଲରେ ଦିବା-ଭେଜନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

ଉତ୍କଳ ପ୍ରସଂଗ

କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରୁଛନ୍ତି ଓ ମୁଖ୍ୟମିପାଲିଟିମାନେ ନିଜର ଅନୁସ୍ଥାନଗୁଡ଼ିକୁ ଆଂଶିକ ସାହାଯ୍ୟ ଦେଇଛନ୍ତି ।

ଯେଉଁ ସ୍କୁଲ ସରକାରୀ ସାହାଯ୍ୟରେ ଘରୁଛି, ସେଠାରେ ସ୍କୁଲର ଡେପୁଟି ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ମୁଖ୍ୟ କେତେକ ବିଶ୍ଵିଦ୍ୟା ଉଦ୍‌ଯୋଗକୁ ନେଇ ଗୋଟିଏ କମିଟୀ ଗଠନ କରନ୍ତି ।

ମଧ୍ୟାହ୍ନ-ଘୋଜନ ପାଇଁ ଥିବା ଏହି କମିଟୀରେ ସାଧାରଣତଃ ସ୍କୁଲର ହେଉଥାଏଇ (ସେଫେଟେଷ୍ଣ) ସମାଦକ୍ରମରେ ରହନ୍ତି ଓ ଜଣେ ବେ-ସରକାରୀ ଲୋକ ବୁଦ୍ଧା ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତି । ଏହି ବୁଦ୍ଧା ପଇସା ସ୍କୁଲରେ ବା ତାଙ୍କ ନିକଟରେ ରହେ । ସ୍କୁଲ କମିଟୀ ପ୍ରଥମେ ମଧ୍ୟାହ୍ନ-ଘୋଜନ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଖାରବା ପାଇଁ ଉପସୂଚ ଥିବା ଛୁଟୀ ବା ଛୁଟମାନଙ୍କୁ ବାହନ୍ତି । ଛୁଟମାନଙ୍କୁ ଯେଉଁ କିମ୍ବା ବର୍ଷାପିବ, ତହିଁର କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ନିର୍ମିତ ନାହିଁ; କିନ୍ତୁ ଏଥରେ ଛୁଟର ପରିବାରର ଆର୍ଥିକ ଅବସ୍ଥା ପ୍ରତି ବିଶେଷଭାବେ ଦୃଷ୍ଟି ଦିଆଯାଏ । ସାଧାରଣତଃ ନିମ୍ନଲିଖିତ ବିଷୟମାନ ଏହି କମିଟୀ ଦିଗ୍ବୁର କରନ୍ତି:—

- ୧। ଛୁଟର ପିତାଙ୍କ ମାସିକ ଆୟ୍ୟ ଟ ୫୦୯୩ କିମ କି ?
- ୨। ପିଲାର ବୟସ ସେ ପଢ଼ୁଥିବା ଶୈଶ୍ଵରୀ ପାଇଁ ଅର୍ଥକୁ ଅଧିକ ହୋଇନାହିଁ ର ? ସେ (ବାଲକ ବା ବାଳିକା) ପରିଶ୍ରମୀ କି ?
- ୩। ଛୁଟର ବର ସ୍କୁଲର ବହୁଦୂରରେ ଅଛି କି ?
- ୪। କମିଟୀ ସମସ୍ତ ଉପସୂଚ ଛୁଟକୁ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟମର ଅନୁରୂପ ବର ପାରିବ କି ? କେତେକ ସେତରେ କେତେକ ଉପସୂଚ ଛୁଟକୁ ମଧ୍ୟ ଏଥିରୁ ବାଦ ଦେବା ଦରକାର ହୋଇପାରେ ।

ପିଲାର ବାଲୀ ସାରବା ପରେ ଓ ଗାଲୋକେ ଦେଇ ସାରବା ପରେ ସେଫେଟେଷ୍ଣ ବା ପ୍ରଧାନ

ଶିକ୍ଷକ ସ୍କୁଲ ଡେପୁଟୀ ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟରଙ୍କ ନିକଟରୁ ଅନୁମୋଦନ ପାଇଁ ଦରଖାସ୍ତ କରନ୍ତି । ଯଦି ସ୍କୁଲ ବୁକ ଅଞ୍ଚଳରେ ଥାଏ, ତା ହେଲେ ଏହି ତାଲିକାକୁ ଡେପୁଟୀ ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ଅନୁମୋଦନ କରନ୍ତି ଓ ସ୍କୁଲ ମଧ୍ୟାହ୍ନ-ଘୋଜନ କାର୍ଯ୍ୟକମ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ସ୍ଥିରତ ଦିଅନ୍ତି । ବୁକ ଅନ୍ତର୍ଭାବୀ ହୋଇଥିବା ଅଞ୍ଚଳରେ ସେ ସବୁ ଦରଖାସ୍ତରୁ କିମ୍ବା ଅଧିକରଙ୍କ ନିକଟରୁ ସୁପାରିଶ କରି ପଠାଇ ଦିଅନ୍ତି । ମଧ୍ୟାହ୍ନ-ଘୋଜନ ପାଇଁ ସ୍କୁଲକୁ ସ୍ଥିରତ ଦେବାପାଇଁ ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ ଉଚ୍ଚେକ୍ଷକ ଅନୁମୋଦନ ଆଣିବାକୁ ହେବ । ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ ଉଚ୍ଚେକ୍ଷକ ଅନୁମୋଦନ ପାଇଁ ସାରିବା ପରେ ସ୍କୁଲଗୁଡ଼ିକ ସ୍କୁଲ-ଡେପୁଟୀ ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟରମାନଙ୍କ ନରିଆରେ କିମ୍ବା ଅଧିକରଙ୍କ ନିକଟରୁ ଦେଇମାପିକ ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରନ୍ତି ଏବଂ କିମ୍ବା ଶିକ୍ଷା ଅଧିକରଙ୍କ ସିଧାସକଳ ବିଲ୍ ପାଆନ୍ତି । ହରିଜନ ସ୍କୁଲମାନଙ୍କରେ ଶିକ୍ଷକମାନେ ସେମାନଙ୍କ ମାସିକ ହିସାବ କିମ୍ବା ମଙ୍ଗଳ ଅଧିକରଙ୍କ ନିକଟରୁ ପଠାଇ ଦିଅନ୍ତି ।

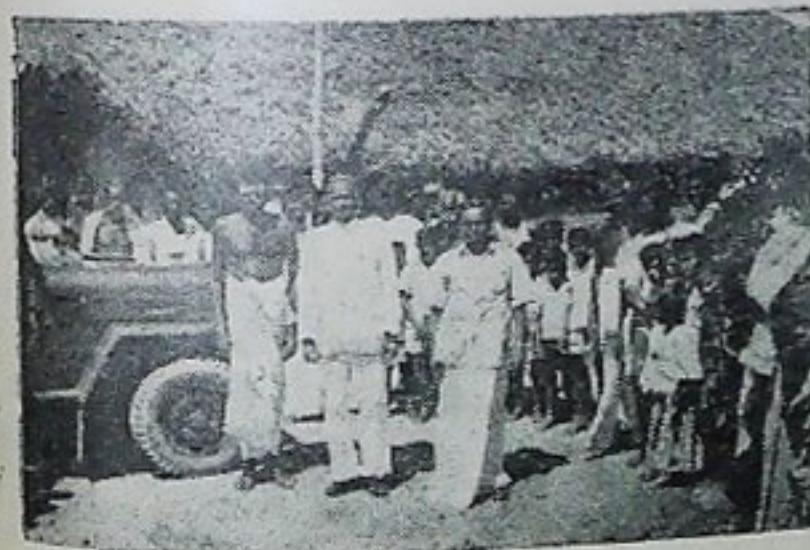
ସ୍କୁଲମାନଙ୍କରେ ଯେଉଁ ପିଲାମାନେ ମଧ୍ୟାହ୍ନ-ଘୋଜନ କରନ୍ତି, ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ ସେମାନଙ୍କର ଗୋଟିଏ ତାଲିକା ମଧ୍ୟ ଦିଆଇ କରନ୍ତି । ତାହାକୁ ‘ରଜର୍ ପ୍ରଧାନ ତାଲିକା’ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ପ୍ରତିବିନ ବର୍ଷ ବର୍ଷ ଛୁଟକୁ ୧୯୭୩-୭୪ରୁ ୭୧-୭୦ ମଧ୍ୟରେ ଭାରି, ସମ୍ଭାବିତ ଦୁଇଟି ଓ କିଛି ଆର୍ଥିକ ବିଅନ୍ତରେ ବର୍ଷାପିବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥିବା ବାସନ ଶିଖିଲେକେ ଦେଇଥିବା ବୁଦ୍ଧାକୁ କଣ୍ଠାଯାଏ ବା ଲୋକଙ୍କଠାରୁ ଦାନ ସ୍ଵରୂପ ସାହାଯ୍ୟ କରିଯାଏ । ନିମ୍ନଲିଖିତ ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକ ସାହାଯ୍ୟରେ ରକାବଢ଼ା କରିଯାଏ:—
(୧) ଭାରି, ସମ୍ଭାବିତ ବା ରସମ ବାନିକା ପାଇଁ ଦୁଇଟି ବା ତିନୋଟି ପିଲାକ ବା ମାଟି ହାଣ୍ଟି ।

ମାନ୍ଦ୍ରାକ ପ୍ରଦେଶର ତରୁନେନ୍ଦ୍ରେନ ଜିଲ୍ଲାର
ଯୋହିଏ ଏଷମେଘାର ସ୍କୁଲରେ ଶିକ୍ଷୟୁଧୀରଙ୍ଗ ଓ
ପାଇସ୍ ପ୍ରାମବାହୀମାନେ ମଧ୍ୟାତ୍ର-ସେଜନ ପ୍ରତିରେ
ତଥାବ କର ବସ୍ତକ କରୁଅଛନ୍ତି

ତରୁନେନ୍ଦ୍ରେନ ନାରେ ଗୋଟିଏ ବାଲକା
ଦିଦ୍ୟାଳୟୁର ଟ ଢୀରେ ମଧ୍ୟାତ୍ର-ସେଜନର
ବ୍ୟବସ୍ଥା ପାଇସ୍ କରୁଅଛନ୍ତି

'ଛବ' ହେଉ ଦକ୍ଷ ମନ୍ତ୍ରାଜର ମହିମାର
କଣେ ଖୋବ । ସେ ଜାହାର ଦେବଳ ଦେବଳର
ଜମ୍ବୁ ସ୍କୁଲର ଶିଳମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟାତ୍ର-ସେଜନ
ପାଇସ୍ ଦାନ କରିଛନ୍ତି

ଫଳିନତାରେ ଅନୁଷ୍ଠାତ ସେଇଥିବା ନଦମ ଅନ୍ତର୍ଗତକ ଚଲାଇଛି ପ୍ରଦର୍ଶନ ଉପରେ
ବରତ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲା । ବରତର ଘନ୍ତାତିଥି ଶ୍ରୀମୁଖ ସେଠି ଏହି ଉପଲବ୍ଧେ
ଗେଟିଏ ହେଲି-ସବର ଅସ୍ଥାଜନ କରିଥିଲେ

ଶ୍ରୀ କଣ୍ଠବୁଦ୍ଧ ଚବ୍ଦୀଜ ଉତ୍ସାହନ ଉପରେ ମୁଖ୍ୟମନ୍ୟୁ ଉଷ୍ଣା ଦେଇଛନ୍ତି

- (୮) ପାଣି ରଖିବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ହାତ୍ରି ।
- (୯) ଶାଦ୍ୟ ପରଷିବା ପାଇଁ ଦୁଇ ବା ତଜୋଟି ବାଲ୍ଟି ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଲୁମୁନିପୂମ ବାସନ । କେତେକ ସ୍କୁଲରେ ଚାଳିପଦ ପାହୁଆରେ ମଧ୍ୟ ଭାବ ନେଇ ପରଶାୟାଏ ।
- (୧) ଶାଦ୍ୟ ପରଷିବା ପାଇଁ ବଡ଼ ବୁମୁଠ ବା ଲୁହା ଖଢ଼କା ।

ଶାଦ୍ୟ ଖାଇବା ପାଇଁ ସ୍କୁଲର ପ୍ରତେକ ପିଲକୁ ଗୋଟିଏ ଥାଳିଆ ଓ ଗୋଟିଏ ଗ୍ରାସ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି । କେତେକ ସ୍କୁଲରେ ଏ ରଳ ବାସନ କଣିବା ପାଇଁ ମେଣେନେନ୍ବ ଗ୍ରାଙ୍କ ମଧ୍ୟ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଯାଇଛି ।

ପ୍ରତିଦିନ ସକାଳ ୫ଟାରୁ ୧୧୩ ମଧ୍ୟରେ ଅନୁମୋଦିତ ହୋଇଥିବା ଗ୍ରୁହମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଶାଦ୍ୟ ରଖିଯାଏ । ପିଲକ ହାଜିର ନେବା ପୁଣ୍ଡର ବୃକ୍ଷ ଡାଳ ପ୍ରଭାତ ବାହାର କରିଯାଇଥାଏ । ହାଜିର ନେବା ପରେ ସାଧାରଣତଃ ଦେଖିଯାଏ ଯେ ଛେଜନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ ଥିବା ତାଲିକାରୁ କେତେକ ପିଲୁ ଅନୁପସ୍ଥିତ ଅଛନ୍ତି । ଏ ରଳ ଷେଷରେ ରିଜର୍ ତାଲିକାରେ ଥିବା କେତେକ ପିଲକୁ ଖାଇବାକୁ ଦିଆଯାଏ । ପ୍ରତିଦିନ ଯେ କେବଳ ସେହି ପିଲକୁ ଖାଇବାକୁ ଦିଆଯାଇବ, ଏପରି କିନ୍ତୁ କଥା ନାହିଁ । ତେଣୁ ଅନୁପସ୍ଥିତ ଥିବା ଗ୍ରୁହମାନଙ୍କ ପରିବର୍ତ୍ତେ ରିଜର୍ ତାଲିକାରେ ଥିବା ପିଲମାନଙ୍କୁ ଖାଇବାକୁ ଦିଆନ୍ତିବ । ସ୍କୁଲ କମିଟୀ ଗ୍ରୁହମାନଙ୍କ ତାଲିକାରେ ନୂଆ ନାମ ମଧ୍ୟ ଯୋଗ କରିପାରନ୍ତି । ମାତ୍ର ଦେଖିବାକୁ ହେବ, ଯେପରି ଯେତିକି ସଂଖ୍ୟକ ପିଲକୁ ଖାଇବାକୁ ଦେବାପାଇଁ ଅନୁମୋଦିତ ହୋଇଥାଏ, ସେଥିରୁ ରତ୍ନ ସଂଖ୍ୟା ବେଶୀ ନ ହୁଏ । ଏହି ପ୍ରଣାଳୀ ମଦୁରାଳ, ବିହୁନେଲରେଳୁ ଓ କେପ୍ ତାମୋରିନ୍ ଜଳରେ ଅନୁସରଣ କରିଯାଉଛି । କିନ୍ତୁ ଶ୍ରୀଲପୁଟ ଜଳର

ବୁରୋଟି ସ୍କୁଲରେ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଛି ଯେ ଯଦି କୌଣସି ହୁଏ ଅନୁପସ୍ଥିତ ରହିବା ହେବୁ ଶାଦ୍ୟ ବଳିପଡ଼େ, ତା'ହେଲେ ସେହି ତାଲିକାରୁକୁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପିଲୁ ସେହି ବଳକା ଶାଦ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଶାର ଦିଅନ୍ତି ।

ମଦୁରାଳ ଜଳର ତଜୋଟି ସ୍କୁଲରେ ଦେଖିଲା, ଜିନିବର ଶୁଭ ନାହିଁ । ସେଠାରେ ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କ ହାସ ଶାଦ୍ୟ-ଯୋଗାଣର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଛନ୍ତି ଓ ମୁଣ୍ଡପିଲୁ ହିସାବ କରି ଠିକାଦାରକୁ ପଇସା ଦେଇଛନ୍ତି । ଏ ଷେଷରେ ସ୍କୁଲ ପରିବଳନା ସମିତି ମେନେଜର ଠିକାଦାର ବାହନ୍ତି । ଅଧିକାଂଶ ସ୍କୁଲରେ ବୁଝିଲ ଡାଲ ପ୍ରଭାତ ନିଶାୟାର ସ୍କୁଲର ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ ବା ମଧ୍ୟାହ୍ନ-ହେଜନ କମିଟୀର ମେନେଜରଙ୍କ ନିକଟରେ ରଖିଯାଏ । କେତେକ ଷେଷରେ ଘେଜନ ସହିତ ସ୍କୁଲ ବଚିରୁରେ ହେଉଥିବା ମୁଲା, କତଳୀ ପ୍ରଭାତ ଉପଯୋଗ କରିଯାଏ । ଏ ରଳ ଷେଷରେ ବିଦ୍ରିଲବ୍ଧ ଧନର ହିସାବ ସୁଚନା ରଖିଯାଏ । ଏହି ହିସାବ ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗର ଅଢ଼ଟରମାନେ ଯାଅ କରନ୍ତି ।

କେତେକ ସ୍କୁଲରେ ଶାଦ୍ୟ ରଖିବା ପାଇଁ ଜଣେ ଲେଖାଏ ଲୋକ ନିୟମିତ କରିଯାଇଛନ୍ତି । ଅଧିକାଂଶ ଷେଷରେ ସେ ସାମୟିକ ବୁକସଣୀରୂପେ କାମ କରେ । ସେ ମାସିକ ଟ ହେଲୁ ଟ ୨୯ ଯାଏ ପାଏ ଓ ପିଲମାନେ ଖାଇ ସାରିବା ପରେ ଶାଦ୍ୟ ବଳିଗଲେ ସେ କିମ୍ବା ଶାର । କେତେକ ସ୍କୁଲରେ ପାଳ କରି ଶିକ୍ଷିମୀମାନେ ରେତେଇ କରନ୍ତି । ଏଥିପାଇଁ ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖାଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହୃଦୀ ସମୟ ଦିଅନ୍ତି ଓ ପ୍ରାୟ ଦେଖାଏ ପଡ଼ାଇବା ପାଇଁ ଅନ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରନ୍ତି । ଦୁଇ ତଜୋଟି ମାତ୍ର ସ୍କୁଲରେ ଆଉ ଏବେକାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହେଉଥିବା ବିଷୟ ଶୁଣିବାକୁ ପାଇଲା । ଗୀର ଜଣେ ଦୁଇଜଣ ଲୋକ ବା ପରିବାରର କେତେକ ପିଲକ ଭାବରେ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଗୁରୁ ରେଷେଇ କରି ଶାଦ୍ୟ ପଠାଇ ଦିଅନ୍ତି ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧିପ୍ରସାରୀ

ମହୁସଇର ଗୋଟିଏ ହାରତୀଲରେ ଏହିପରି ପ୍ରଣାଳୀରେ ଗତ ପ୍ରାୟ ୪୦ ବର୍ଷ ଧରି ମଧ୍ୟାହ୍ନ- ହେଜନ କାହିଁୟ ଘୂରୁଛି ।

ପୂର୍ବରୁ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଜନପଦ୍ଧତିକ ମଧ୍ୟରୁ ଯେକୌଣସି ଦୁଇଟି ଜନପ ଖାଇବାକୁ ଦିଆଯାଏ ।

(୧) ବର, (୨) ଶେଚଡ଼ି, (୩) ରଣ୍ମେ, (୪) ଯୋଳ, (୫) ଆର୍ବର ଓ (୬) ସମ୍ରାଟ ।

ପ୍ରତି ସ୍କୁଲରେ କୁତ ଓ ସମ୍ରାଟ ପ୍ରଭାତ ଦେବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏ ମାପ ରହିଛି । ଏଥରେ ପୃଷ୍ଠା ଗୋଟିଏ ମିଳ ଦିଆ ହେଉ ନ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତରର ଚର୍ଚିର କିବିଗ ଖାଇବାକୁ ଦିଆଯାଏ । ବିରଳ ସ୍କୁଲରେ ପ୍ରତି ପିଲାଙ୍କୁ ଖାଇବାକୁ ଦେବାରେ ୧୦ଟୁ ୧୦ ନୂପରେ ପାଏ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥାଏ ।

କନ୍ୟାକୁମାରୀ କିଲାରେ ଏକ ରନ୍ଧା ପ୍ରଣାଳୀ ଅବଳମ୍ବନ କରାଯାଏ । ଏଠାରେ ମୁଣ୍ଡପିଣ୍ଡ ଖର୍ଚ୍ଚ ଦେଉଥିବା ୧୫ନୂପରେ ସରକାର ବହନ କରନ୍ତି । ଏହି କିଲା ସିବାକୁଡ଼ି-କୋନେ ଅଧୀନରେ ଥିବା ସମୟରୁ ସ୍କୁଲମାନଙ୍କରେ କେତେ ଲେଖାଏଁ ପିଲାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟାହ୍ନ- ହେଜନ ଦିଆହେବ, ତାହା ମୁଣ୍ଡର କରି ଦିଆଯାଇଛି । ଚର୍ଚିରେ ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ସ୍କୁଲରେ ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ ଦେଇ ମଧ୍ୟାହ୍ନ- ହେଜନ ଦେବାପାଇଁ ଥିବା ତାଲିକା ବଢ଼ିବାର ସମ୍ଭାବନା ଅଛି । ତେଣୁ ଅଧିକ ପିଲାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟାହ୍ନ-

ହେଜନ ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ଶିକ୍ଷା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ପ୍ଲାନେସ ଉଦ୍‌ବ୍ୟମ ହାର ପାଣି ସରଦ କରୁଛନ୍ତି । ଏହା ବେମ୍ବରକାଣ୍ଡ ପ୍ରବେ କରାଯାଉଛି । ଏହି କିଲାରେ ସ୍କୁଲ ଡେପ୍ଯୁଟୀ ଇନ୍ସପ୍ରେବ୍ର ଗୁଡ଼କ ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ଟେଣ୍ଟର ମାଗନ୍ତି । ସାଧାରଣତଃ ନିମ୍ନତମ ଟେଣ୍ଟର ବୃତ୍ତାନ୍ତ ହୁଏ । ତା ପରେ ସ୍କୁଲ ଡେପ୍ଯୁଟୀ- ଇନ୍ସପ୍ରେବ୍ର ବିରଳ କେନ୍ଦ୍ରକୁ ଗୁଡ଼କ ଯୋଗାଇବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆନ୍ତି । ଏହି କେନ୍ଦ୍ରମାନଙ୍କରେ ନିଜ ନିଜ ସମସ୍ୟା ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କର ମାସିକ ଥରେ ବୈଠକ ବସେ । ସାଧାରଣତଃ ୨୦୧୦ ଜଣ ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ ଏହି କେନ୍ଦ୍ରକୁ ଆସନ୍ତି । ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ ଟିକାଦାରଠାରୁ ସ୍କୁଲକୁ ଗୁଡ଼କ ଆଶନ୍ତି । ଗୁଡ଼କ ଛଡ଼ା ସେମାନେ ମୁଣ୍ଡପିଣ୍ଡ କହି ପରସା ଆର୍ବର ପାଇଁ ପାଆନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ମୁଣ୍ଡପିଣ୍ଡ ଖର୍ଚ୍ଚ ୧୫ ନୂପରୁ ବେଶି ହୁଏ ନାହିଁ । ସମୟ ସମୟରେ ଆର୍ବର ପରସାକୁ ଲାଗୁ ଅଂଶ ଗୁଡ଼କ ପରିବହନ ଦିଗରେ ଖର୍ଚ୍ଚ କରନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ଏହାକୁ ହିସାବରେ ଦେଖାନ୍ତି ନାହିଁ । ଏହାକୁ କେବଳ ଆର୍ବର ପରସା ଦୋଳି ହିସାବରେ ଦେଖାଇ ଦିଆଯାଏ । ସ୍କୁଲ ପ୍ରତିରଥ ହିସାବନିତାବ ସ୍କୁଲ ଅଭିଭରମାନେ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତି । ଏହି କିଲାରେ ସାଧାରଣତଃ ପ୍ରତି ସ୍କୁଲରେ ଖାଦ୍ୟ ସେଷେଇ କରି ପରିଷିବା ପାଇଁ ମାସିକ ଟୁୱ୍ୟ ବରମାରେ ଜଣେ ଲେଖାଏଁ ରୁକ୍ଷଣୀ ନିୟମ ହୁଅନ୍ତି ।

ଓଡ଼ିଆର ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଯୋଗାଣ

ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ବୈଦ୍ୟନକରଣ ପରିକଳ୍ପନାରୁଥିବ
ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ୧୯୫୫-୭୦ରେ କେନ୍ଦ୍ର
ହାତାପ୍ୟ ଲୋକିଛନ୍ତି । ସେବୁଥିବରେ ୧୪୭୩ ଛେତ୍ର
ସହର ଓ ଗ୍ରାମକୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଯୋଗାର ବିଅଧିକାର
ପ୍ରସ୍ତାବ ହୋଇଛି ଏବଂ ସେଇ ପରିକଳ୍ପନାରୁଥିବରେ
୧ଜୋଟି ୮୭ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ଅଟକଳ କରାଯାଇଛି ।

ସେହି ସହର ଓ ଗ୍ରାମଗୁଡ଼ିକର ନାମ ନିମ୍ନରେ
ପ୍ରଦତ୍ତ ହେଲା—

ପୁରୀ

ଇଟାମଟି, ବଳଙ୍ଗା, ଶାସନ ଦାମୋଦରପୁର,
ଗୋପ, ନୌଚନ ବେଡ଼ି, ବେରୁନିଆ, ବୋଲଗଡ଼ି,
ବରଗଡ଼ି, ଡେଲଙ୍ଗ, କଣ୍ଠାସ, ବାସମାସ, ଶଶପଳା ଓ
ସାତପାଟଣା, ଖଣ୍ଡପଡ଼ା, କଣ୍ଠିଲେ, ଘଜ-ସୁନାଖଣା,
ରଣପୁର, ରୂଦ୍ଧପୁର ।

ଜଞ୍ଜାମ

ଧୟକୋଟ ଓ ପୋଡ଼ାମାସ, ଗୁଡ଼ିଆକ, ପାଣ୍ଡିଆ,
ସୁରୁଷୋଜମପୁର ଓ ପଟଳମପୁର, ଦିଗପହଣ୍ଡି,
ପାଟପୁର, ପଦ୍ମପୁର, ବଡ଼କୋଦଣ୍ଡା, ବୁରୁଡ଼ା ।

ଫଲବାଣୀ

ଜ. ଉଦୟଗିରି, ପାଲକାନ୍ତା, ଟିକାବାଲି, ଘୋର-
ସୋବ, ମାନମୁଣ୍ଡା, କାଂଶୁଶ୍ରୀ, ବାଲଗୁଡ଼ା, କନ୍ଦ ।

ମୟୁରଭର୍ଜି

ଦେଇନଟୀ, ବୈଶିଙ୍ଗା, ଉଦଳା ଓ କପ୍ତିପଦା,
ମହଲଭିତା, ଦାଣ୍ଡବୋଷ, ବରରସିଆ, ବଲଣିଙ୍ଗ,
ରତ୍ନ୍ୟା, ପାଖନା, ନିରଜନ, ବଡ଼ପାଂଚ, ସୁଶୁଳ, ମଣ,
ପୂର୍ଣ୍ଣପାଣି, ପାଢ଼ିଆ, ଖେରନା, ବୋଡ଼ା, କରଜିଆ ।

ସମ୍ବୁଲପର

ଶାସନ, ଅତାବର, ବରପାଳ, କୁରିଣ୍ଗା ଓ
ଆଖପାଇର ଆଠଟି ଗ୍ରାମ, ଗୋବିନ୍ଦପୁର, ବାନ୍ଦି,

ଦାସେରମୁଣ୍ଡା, ଗାଡ଼ିପୋଣ ଓ ଆଖପାଇର ତନୋଟି
ଗ୍ରାମ ।

କେନ୍ଦ୍ରିତ

ଚମ୍ପାଆ, ଆନନ୍ଦପୁର, ତମକପୁର, ପକରପୁର,
ପ୍ରେପାଇ, କେଷବୁରପାଳ, ଜବପୁର ।

ବଲୁଙ୍ଗୀର

ଘରର, ଖଜେନପାଳ, ମାଲମୁଣ୍ଡା, ବେହାରପାଳ,
ଟାଲପାଳ, ଖୋଣ୍ଡାପାଳ, ପୁଡ଼ାପାଳ, ବିଷ୍ଟମୁଣ୍ଡା,
ସଇରତଳ, ମେଇସିଙ୍ଗା, ପାବମା, ସାଲେଭଡ଼ା,
କୁସର, ଚରଗ, ସୁବଳପ୍ରୀ, ପର୍ବାଗଡ଼ି, ସଇନତୁଳ ।

କଟକ

ବିଆରପୁର, ବଡ଼ଚଣା, ମୁକଠା, ଚରିରା,
ବଡ଼ମା, ନରସିଂହପୁର, ବାଲ୍ମୀ ଓ ଉମପଡ଼ା ।

ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ି

ବରୁଗାଣ୍ଡି, ଭବ୍ରୀ, ଉଦିତନଗର, ବଣାଇଗଡ଼ି,
ବାଲୁଙ୍ଗା, ଖରମୁଣ୍ଡା, ଘରବୋଗା, ହାଶବାଢ଼ି, ବିସର,
ଜାଣକେଳ ।

ତେଜାନାଳ

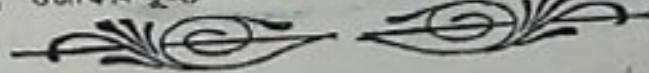
ପାଲଲହଡ଼ା, କାମାଷାନଗର, ଜରପଡ଼ା,
ମେଘମଣ୍ଡଳୀ, ବାଗଢ଼ିଆ, ଭୁବନ, ଆଠମଣିବ,
ହିନ୍ଦୋଳ ।

ବାଲେଶ୍ୱର

ଶ୍ରେଷ୍ଠବର, ସୋର, ରେମୁଣ୍ଡା, ମାଲଗିରି, ବସ୍ତା,
ବରପୁର, ଖନଚାପଡ଼ା ।

କଳାହାଣ୍ତି

କେଶିଙ୍ଗା, କୁନାଗଡ଼ି, ନରପଡ଼ା, ଉଜ୍ଜୋଳା,
ପଟିମୁକୁଡ଼ି, ଓଲହିହାମଚ, ବୁରୁଆଗଡ଼ି, ଚଠେଇଗୁଡ଼ା,
ବରକୁଟିଆ, କରିବାହାଲ, ଚଳଚିନ୍ଦି, ଚଳରଟ,
କଣକେଇ, ଖାନାର ।

ଗୁଣାଙ୍କ ନିର୍ଣ୍ଣାପନ

ମୂଷାମର ଉଷଧ

(ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକ୍ ସେଚ୍-ବାଟ୍ ପେଣ୍ଡୁ ଓ
କିଳ୍ ପସ୍‌ପାଇର୍)

ମୂଷା ଆମର ଖାଦ୍ୟଶବ୍ଦୀ ବଢ଼ି ପରିମାଣରେ
ନେହା କରେ । ଏଣୁ ମୂଷାକୁ ମାରି ଖାଦ୍ୟ ପଦାର୍ଥ
ସେମାନଙ୍କ ଦାଉରୁ ରଷାକରିବା ଏକାନ୍ତ ଅବଶ୍ୟକ ।
ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକ୍ ସେଚ୍-ବାଟ୍ ପେଣ୍ଡୁ ଓ କିଳ୍ ପସ୍‌ପାଇର୍
ଦୁଇ ପ୍ରକାର ବିଷ, ଖାଦ୍ୟ ପଦାର୍ଥ ରିତରେ ମିଶାଇ
ମୂଷାକୁ ଖାଇବାକୁ ଦେଲେ ମୂଷା ମରିଯାନ୍ତି ।

ବିଷମିଶା ଖାଦ୍ୟ ଦେବା ଆଗରୁ ପ୍ରଥମ ଗାନ୍ଧି
ଦିନ ମୂଷାକୁ ଯେଉଁ ଖାଦ୍ୟ ଜିନିଷ ସହିତ ବିଷମିଶାଇ
ଦ୍ୱାରା ପରିବିବ, ସେହି ଖାଦ୍ୟ ପଦାର୍ଥ ବିନା ବିଷ
ପ୍ରସ୍ତ୍ରୀରରେ ଖାଇବାକୁ ଦେଇ ଆଗ୍ରହ ବଢ଼ାଇବ ।

ଶୁଣୁଆ, ଛୁଟି, ଅଟା, ପିଠା ଓ ପନ୍ଦରିବାରେ
ଏହି ବିଷ ଅନ୍ତୁ ମିଶାଇ ହୋଇ ହୋଇ ଖଣ୍ଡ କରି ମୂଷା-
ମାନଙ୍କ ସିବା ଆସିବା ସମ୍ଭାବେ ସବ୍ୟାବେଳେ ରଖି
ଦେବ ଓ ନିକଟରେ ଅନ୍ତୁ ପାଣି ମଧ୍ୟ ରଖିବ ।

ସର୍ବତା

ଖାଇବା ଜିନିଷରେ ବିଷ ମିଶାଇବା ଦେବେ ଦେହ
ହାତରେ ଏ ବିଷ ଯେପରି ନ ଲାଗେ, ସେଥିପ୍ରତି ସର୍କର
ରହିବ । ସବ ଦେବାର ଦେହ ହାତରେ ଲାଗିଯାଏ
ତାହାହେଲେ ସାବୁନରେ ଭଲଭାବରେ ଧୂଆଧୋଇ
ହୋଇ ପଡ଼ିବ ।

ସବ୍ୟାବେଳେ ବିଷମିଶା ଖାଦ୍ୟ ଦେବାପରେ
ତା ପର ଦିନ ସକାଳେ ମୂଷା ନ ଖାଇଥିବା ବିଷଖାଦ୍ୟ
ସର୍ବତ କରି ଗାତ କରି ପୋଡ଼ି ପକାଇବ ।

ବିଷ ଖାଇ ମରିଥିବା ମୂଷାକୁ ବିବତ୍ତି, କୁଆ
ଯେପରି ନ ଖାନ୍ତି, ସେଥିପାଇଁ ଗାତକରି ପୋଡ଼ିବେବ ।

ଏହି ବିଷଖାଦ୍ୟ ମୂଷାକୁ ଦେବାବେଳେ ଘରର
ସମସ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ପଦାର୍ଥ ଘୋଡ଼ାର ରଖିବ ।

କୁଆପିଲମାନେ ଯେପରି ଏ ବିଷ ପଦାର୍ଥରେ ନ
ଲାଗନ୍ତି, ସେଥିପ୍ରତି ସାବଧାନ ରହିବ ।

ଆକାଶ-କାଣୀ, କଟକ

ଆକାଶ-କାଣୀ
ରାତ-୧୦-୫୫ ରିଖଠାରୁ
କା ୩୧-୧୦-୫୫ ରିଖ ସୁରା
ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସୂଚୀ:—

ସକାଳ:— (ପ୍ରଥମ ଅଧ୍ୟବେଶନ)

ସ ୭-୦୦ ମିନିଟ	... ମାଜଳିକ
ସ ୭-୧୦ „	... କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପରିଚୟ
ସ ୭-୧୫ „	... ଓଡ଼ିଆ ସମ୍ବାଦ
ସ ୭-୩୦ „	... ହିନ୍ଦୀ ଶିକ୍ଷା (ଶୁଣବାର ଓ ରହିବାର ବ୍ୟଙ୍ଗକ)
ସ ୮-୦୦ „	... ଉତ୍ସବ ସମ୍ବାଦ
ସ ୮-୧୫ „	... ହିନ୍ଦୀ ସମ୍ବାଦ

ମଧ୍ୟାହ୍ନ:— (ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଧ୍ୟବେଶନ)

ସ ୧-୧୦ ମିନିଟ	... ଓଡ଼ିଆ ସମ୍ବାଦ
--------------	------------------

ସନ୍ଧ୍ୟା:— (ତୃତୀୟ ଅଧ୍ୟବେଶନ)

ସ ୭-୦୦ ମିନିଟ	... ସ୍ଥାନୀୟ ଘୋଷଣାବଳୀ
ସ ୭-୫ „	... ହିନ୍ଦୀ ସମ୍ବାଦ
ସ ୭-୧୦ „	... ଆଞ୍ଚଳିକ ସମ୍ବାଦ
ସ ୭-୧୫ „	... ଓଡ଼ିଆ ସମ୍ବାଦ
ସ ୭-୩୦ „	... ଗାଁରହିଲ ପାଇଁ
ସ ୯-୦୦ „	... ଉତ୍ସବ ସମ୍ବାଦ

ଶ୍ରୋତାମାନଙ୍କ ଅନୁରୋଧରେ ଗୀତ (ରହିବାର
ଓ ଗୁରୁବାର ରାତ ସ ୮-୫୫ ମିନିଟଠାରୁ
ସ ୮-୧୫ ମିନିଟ)। ଗାଁରୀ ପ୍ରାର୍ଥନା ଓ ଚର୍ଚା ଶୁଣବାର
ସକାଳ ୮-୩୦ ମିନିଟ। ନାଶ୍ଵର ମହିଳା ମଜଳିବାର ଦିନ
ସ ୧-୩୦ ମିନିଟ ଓ ଶନିବାର ସର୍ବୀ ସ ୫-୩୦ ମିନିଟ।
ଶିଶୁ ସଂସାର (କୁଳପିଲମାନଙ୍କ ପାଇଁ) ରହିବାର

ସକାଳ ସ ୮-୩୦ ମିନିଟ। ନିଶ୍ଚାର ରତ୍ନ (ବଡ଼-
ପିଲମାନଙ୍କ ପାଇଁ) ଶନିବାର ମଧ୍ୟାହ୍ନ ସ ୧-୩୦
ମିନିଟ। ସଜୀତ ଶିକ୍ଷା (ଶାହୀର) ସୋମବାର,
ବୁଧବାର, ଶୁଭ୍ରବାର ସର୍ବୀ ସ ୫-୫୫ ମିନିଟ।
ପଜୀତ (ସୁରମ) ମଝଳବାର, ଗୁରୁବାର ସର୍ବୀ
ସ ୫-୫୫ ମିନିଟ।

ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସୂଚୀ:—

କଥାତିଥି ଗୀତ (ରହିବାର ଦିନ ସ ୧-୧୦ ଓ
ଗୁରୁବାର ସ ୧-୫୫ ମିନିଟ) ଶ୍ରୋତାଙ୍କ ଚିପର
ଜର୍ବର (ମଝଳବାର ରାତ ସ ୮-୦୦ ମିନିଟ) ସମାବ୍ୟର
ଦର୍ଶଣ (ସୋମବାର ରାତ ସ ୫-୧୫ ମିନିଟ) ଦେଇନନ
ପାଣିପାର ଖବର (ଦିନ ସ ୧-୧୫ ମିନିଟ) ନାଟକ
(ପ୍ରତି ସୋମବାର ରାତ ସ ୨-୫୫ ମିନିଟ ଓ ପ୍ରତି
ଶନିବାର ଗାଁରହିଲ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମଧ୍ୟରେ)।

ତା ୧-୧୦-୫୫ ରିଖ ଗୁରୁବାର

ରାତ ସ ୮-୦୦ ମିନିଟ ସ୍ଥେତରତା ଦାସ
(ଉପେତ୍ର ରଜକ ଲେଖାରୁ)। ରାତ ସ ୮-୫୦ ମିନିଟ
ବି ସାକ୍ଷାତମଙ୍କ ଉତ୍ସବ ରୂପକ (ଆଜିବେସାତଙ୍କ
ଜନ୍ମବାର୍ଷିକ ରୂପକଣେ) (ଦିନୀ ରିଲେ)। ରାତ ସ ୯-୩୦
ମିନିଟ ରଥ୍ସୟମଳିତ ଓଡ଼ିଆ ରୂପକ (ସେବାସବନ,
ପୁନା)।

ତା ୨-୧୦-୫୫ ରିଖ ଶୁଭ୍ରବାର

ସର୍ବୀ ସ ୫-୩୦ ମିନିଟ ବାଲକୁଷ୍ଟ ଦାସ
(ବାପୁଙ୍କ ପ୍ରିୟରଙ୍ଗନ)। ରାତ ସ ୮-୦୦ ମିନିଟ
ବାଲକୁଷ୍ଟ ଦାସ (ରଜନ କର୍ତ୍ତନ)। ରାତ ସ ୯-୧୫
ମିନିଟ ଗାଁରୀଙ୍କ ଓ ସମାଜସେବା (ଓଡ଼ିଆ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ),

ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସତ

୪୭

ରାତ ଘ ୫-୩୦ ମିନିଟ 'ହେ ମହାନ୍ ଯୋଗୀ' (ମହାନ୍ତା ଗାନ୍ଧିଙ୍କ ଜୀବନରୁ ମୂଳ ବିନ୍ଦୀ ଲେଖାର ଓଡ଼ିଆ ଅନୁବାଦ)

ତା ୩-୧୦-୫୫ ରିଖ ଶାନିବାର

ରାତ ୮-୦୦ ମିନିଟ ଦୁଃଖ ଦେଖା (କାଳିଚରଣ ପଞ୍ଜନାୟକଙ୍କ ରଚନା)ରୁ । ରାତ ୯-୧୫ ମିନିଟ ବୁଜେନ୍ କୁମାର ଗିରି (ଗୀତ ଓ ଭଜନ) ।

୪-୧୦-୫୫ ରିଖ ରବିବାର

ରାତ ଘ ୭-୧୦ ମିନିଟ କଲ୍ୟାଣୀ ମୁଖର୍ଜୀ (ଆଧୁନିକ ଓ ପରୀକ୍ଷାର ଗୀତ) । ରାତ ୭-୪୫ ମିନିଟ ଶ୍ରୋତାଙ୍କ ଅନୁରୋଧ (ରେକର୍ଡ) । ରାତ ଘ ୯-୧୫ ମିନିଟ କଲ୍ୟାଣୀ ମୁଖର୍ଜୀ (ଆଧୁନିକ ଭଜନ ଓ ପରୀକ୍ଷାର ଗୀତ) ।

ତା ୫-୧୦-୫୫ ରିଖ ସୋମବାର

ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଘ ୧-୪୫ ମିନିଟ କାଣୀନାଥ ପୁଜାପଣ୍ଡା (ଓଡ଼ିଶୀ, ରୂପ ଓ ଭଜନ) । ସନ୍ଧ୍ୟା ଘ ୭-୧୦ ମିନିଟ ରଦ୍ଦୁନାଥ ପାଣିଗ୍ରାହୀ (ଗୀତଗୋଦନ—ରେକର୍ଡ) । ରାତ ଘ ୭-୪୫ ମିନିଟ 'ଷଣୀକା' (ସ୍ଵର୍ଗ ସମୟ ଓଡ଼ିଆ ନାଟକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମର ଗମ ଅବଦାନ) ।

ତା ୭-୧୦-୫୫ ରିଖ ମଙ୍ଗଳବାର

ସନ୍ଧ୍ୟା ଘ ୭-୧୦ ମିନିଟ ଶଖାମାନଙ୍କ ପଞ୍ଜନାୟକ (ଓଡ଼ିଶୀ ଓ ଭଜନ) । ରାତ ଘ ୭-୪୫ ମିନିଟ ଧରଣୀଧର ରୂପ (ଆଧୁନିକ, ଭଜନ, ପରୀକ୍ଷାର ଗୀତ) ।

ତା ୭-୧୦-୫୫ ରିଖ ବୁଧବାର

ସକାଳ ଘ ୭-୪୫ ମିନିଟ, ରାତ ୭-୧୦ ମିନିଟ ଓ ରାତ ୭-୪୫ ମିନିଟ ପ୍ରଶବକଶୋର ପଞ୍ଜନାୟକ (ଆଧୁନିକ, ଭଜନ, ଗୀତ ଓ ଶାବନାନନ୍ଦ ପାଣିଙ୍କ କବିତା) । ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଘ ୧-୪୫ ମିନିଟ ମିଥ ମହାନ୍ତା (ଓଡ଼ିଶୀ ଓ ଭଜନ) ।

ତା ୮-୧୦-୫୫ ରିଖ ଶୁକ୍ରବାର

ସକାଳ ଘ ୮-୦୦ ମିନିଟ 'ଦୁର୍ଗା' (ଦୁର୍ଗାପୂଜା ସଙ୍ଗୀତ ରୂପକ) । ରାତ ଘ ୯-୩୦ ମିନିଟ ମାଛକୁଣ୍ଡ ଦାରତ୍ରୀଲକେକ୍ଟ୍‌କ ଯୋଜନା ସମ୍ବଲୀୟ ଅଖିଳ ଶରଣୟ ଓଡ଼ିଆ ରୂପକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ।

ତା ୯-୧୦-୫୫ ରିଖ ଶୁକ୍ରବାର

ରାତ ୭-୪୫ ମିନିଟ ଦିଷ୍ଟ୍ରିବ୍‌ଯୁକ୍ତ ଦାସ (ଓଡ଼ିଶୀ ଓ ଭଜନ) । ଘ ୮-୦୦ ମିନିଟ କୁଇଜ ପ୍ରୋତ୍ରାମ (ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଶୁଷ୍ଟି ପାଇଁ) । ରାତ ଘ ୯-୧୫ ମିନିଟ ଦିଷ୍ଟ୍ରିବ୍‌ଯୁକ୍ତ ଦାସ (ଆଧୁନିକ, ଭଜନ, ପରୀକ୍ଷାର ଗୀତ) ।

ତା ୧୦-୧୦-୫୫ ରିଖ ଶାନିବାର

ରାତ ଘ ୭-୪୫ ମିନିଟ ଲୋକନାଥ ରଥ (ଓଡ଼ିଶୀ ଓ ଭଜନ) । ରାତ ଘ ୯-୧୫ ମିନିଟ ଶାନ୍ତିଲତା ବାଜର (ଜାନକାବଜର ମହାନ୍ତାଙ୍କ ରଚନାରୁ) ।

ତା ୧୧-୧୦-୫୫ ରିଖ ରବିବାର

ସକାଳ ଘ ୯-୧୫ ମିନିଟ ସୁନଦୀ ପଞ୍ଜନାୟକ (ଖେଳାଳ) । ସକାଳ ଘ ୧-୪୫ ମିନିଟ ବଧାଗୋବନ ପଞ୍ଜନାୟକ (ଆଧୁନିକ, ଭଜନ, ପରୀକ୍ଷାର ଗୀତ) । ରାତ ଘ ୭-୧୦ ମିନିଟ ବଧାଗୋବନ ପଞ୍ଜନାୟକ (ଗୀତ) । ରାତ ଘ ୭-୪୫ ମିନିଟ ଶ୍ରୋତାଙ୍କ ଅନୁରୋଧ (ରେକର୍ଡ) । ରାତ ଘ ୮-୪୫ ମିନିଟ ସୁନଦୀ ପଞ୍ଜନାୟକ (ଖେଳାଳ) ।

ତା ୧୨-୧୦-୫୫ ରିଖ ସୋମବାର

ରାତ ଘ ୭-୧୦ ମିନିଟ ମାନବେଦ୍ର ମୁଖର୍ଜୀ (ଆଧୁନିକ) (ରେକର୍ଡ) । ରାତ ୭-୪୫ ମିନିଟ 'ଷଣୀକା' (ସ୍ଵର୍ଗ ସମୟ ଓଡ଼ିଆ ନାଟକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ପର୍ଯ୍ୟାୟର ଗମ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ) । ରାତ ଘ ୯-୧୫ ମିନିଟ ଆକ୍ଷଣିକ ଓଡ଼ିଆ ରେକର୍ଡ 'ସମାବୁଦ୍ଧ-ଦର୍ପଣ' ।

ତା ୧୩-୧୦-୫୯ ରିଖ ମଙ୍ଗଳବାର

ଶବ୍ଦ ଏ ୭-୧୦ ମିନିଟ ନିହାରିକା ପାଥ
(ଆଧୁନିକ ଓ ପଞ୍ଜୀୟର ଗୀତ)।

ତା ୧୪-୧୦-୫୯ ରିଖ ବୃଦ୍ଧବାର

ଶବ୍ଦ ଏ ୭-୧୦ ମିନିଟ ଓ ୮-୧୯ ମିନିଟ
ଶଖାକୃଷ୍ଣ ରଜ୍ଜ (ଗୀତ, ରଜନ, ଆଧୁନିକ ଓ
ପଞ୍ଜୀୟର ଗୀତ)।

ତା ୧୫-୧୦-୫୯ ରିଖ ଶୁଭବାର

ସନ୍ଧା ଏ ୫-୩୦ ମିନିଟରେ ନୃତ୍ୟହନାଥ
ଖୁଣ୍ଡିଆ (ଓଡ଼ିଶୀ, ରଜନ ଓ ଜଣାଣ)। ଶବ୍ଦ ଏ ୭-
୪୪ ମିନିଟରେ ଶ୍ରୋତାଙ୍କ ଅନୁଶେଷ୍ଠ୍ର (ରେକର୍ଡ)।
ଶବ୍ଦ ଏ ୯-୩୦ ମିନିଟରେ ଅଣ୍ଟିଲ ଘରଖାୟ ଓ ଆଧୁନିକ
ସଜୀତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ (କବିସମ୍ମାଟ ଉପରେ, ରଜନ
ଲବଣ୍ୟବଣ୍ଣ କାବ୍ୟ)।

ତା ୧୬-୧୦-୫୯ ରିଖ ଶୁଭବାର

ସକାଳ ଏ ୭-୩୦ ମିନିଟରେ ଗାନ୍ଧୀ ପ୍ରାର୍ଥନା ଓ
ଚର୍ଚା। ଶବ୍ଦ ଏ ୭-୧୦ ମିନିଟରେ ଅସ୍ତ୍ର କୁମାର
ମହାନ୍ତି (ଗୀତ)। ଶବ୍ଦ ୭-୩୦ ମିନିଟରେ କୁମାର
ଉତ୍ସବ (ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ)।

ତା ୧୭-୧୦-୫୯ ରିଖ ଶାନ୍ତିବାର

ଶବ୍ଦ ଏ ୭-୪୪ ମିନିଟରେ ଲନ୍ଦିର ଶାପୁ
(ଆଧୁନିକ ଓ ରଜନ)। ଶବ୍ଦ ଏ ୯-୧୯ ମିନିଟରେ
ଦଶନାଥ ରାତ୍ରି (ଆଧୁନିକ, ରଜନ ଓ ପଞ୍ଜୀୟର
ଗୀତ)।

ତା ୧୮-୧୦-୫୯ ରିଖ ରଦ୍ଧିବାର

ସକାଳ ଏ ୯-୧୯ ମିନିଟରେ ଜେ. ରି. ଏସ.
ରାତ୍ରି (ଖେଡ୍‌ଲାଲ)। ଶବ୍ଦ ଏ ୭-୪୪ ମିନିଟରେ
ଶ୍ରୋତାଙ୍କ ଅନୁଶେଷ୍ଠ୍ର। ଶବ୍ଦ ଏ ୮-୧୯ ମିନିଟରେ
ପ୍ରପୁର କୁମାର ସିଂହବେଣ୍ଟ (ଆଧୁନିକ ଓ ରଜନ)।
ଶବ୍ଦ ଏ ୯-୧୯ ମିନିଟରେ ଶାନ୍ତିବଣ୍ଣ (ଆଧୁନିକ ଓ
ପଞ୍ଜୀୟର ଗୀତ)।

ତା ୧୯-୧୦-୫୯ ରିଖ ଶୋମବାର

ସକାଳ ଏ ୭-୪୪ ମିନିଟରେ ନିମାର୍ଦ୍ଦିତରଣ
ଦରିଚନ (ଓଡ଼ିଶୀ ଓ ଜଣାଣ)। ଶବ୍ଦ ଏ ୭-୪୪
ମିନିଟରେ ଶୋମାଳ ପ୍ରେଟର୍ସ ‘ପୂର୍ବପୂର ପାରିବାରିକ’
(ହାସ୍ୟ-ରସାତ୍ମକ ଓଡ଼ିଆ ପାରିବାରିକ ନାଟକ
ପ୍ରସ୍ତର ବସ୍ତୁବିଂଶ ଅବଦାନ)। ଶବ୍ଦ ଏ ୮-୧୯
ମିନିଟରେ ନିମାର୍ଦ୍ଦିତରଣ ଦରିଚନ (ନକୁଞ୍ଜବଣୋର
ବାସଙ୍କ ରଚନାରୁ)। ଏ ୯-୧୯ ମିନିଟରେ ଆପନିକ
ଓଡ଼ିଆ ରେକର୍ଡ ‘ସମାବୁ-ରବର୍ଷଣ’।

ତା ୨୦-୧୦-୫୯ ରିଖ ମଙ୍ଗଳବାର

ଶବ୍ଦ ଏ ୭-୪୪ ମିନିଟରେ ଗ୍ଲୋରିଆ ଶାହିତ
(ଶାନ୍ତିବେଶକ ରଚନାରୁ)। ଶବ୍ଦ ଏ ୮-୩୦ ଶାରେ
ଶ୍ରୋତାଙ୍କ ପଦର ଉତ୍ସବ। ଶବ୍ଦ ୮-୩୦ ମିନିଟରେ
ଦରିପ୍ରସାଦ ବୌରସିଆ ‘ଫ୍ଲୂଟ’ (ଦରବାରୀ, କାନଢା
ଓ ଧୂନ୍)।

ତା ୨୧-୧୦-୫୯ ରିଖ ବୃଦ୍ଧବାର

ସକାଳ ଏ ୭-୪୪ ମିନିଟରେ ନବକଣୋର ମିଶ୍ର
(ଓଡ଼ିଶୀ ଓ ରଜନ)। ଶବ୍ଦ ଏ ୮-୧୯ ମିନିଟରେ
ନବକଣୋର ମିଶ୍ର (ଆଧୁନିକ ଓ ରଜନ)।

ତା ୨୨-୧୦-୫୯ ରିଖ ଶୁଭବାର

ସକାଳ ଏ ୭-୪୪ ମିନିଟରେ ରଧାମଣି ମହାପାତ୍ର
(ଓଡ଼ିଶୀ ଓ ରଜନ)। ଶବ୍ଦ ଏ ୭-୪୪ ମିନିଟରେ
ଶ୍ରୋତାଙ୍କ ଅନୁଶେଷ୍ଠ୍ର (ରେକର୍ଡ)। ଶବ୍ଦ ଏ ୮-୧୯
ମିନିଟରେ ରଧାମଣି ମହାପାତ୍ର (ଶୋପାକର୍ତ୍ତୁମାର
ରଚନାରୁ)। ଶବ୍ଦ ଏ ୯-୩୦ ମିନିଟରେ ଅଣ୍ଟିଲ
ଘରଖାୟ ନାଟକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ‘ହବାଖାଟନ୍’
(ପ୍ରଫେସର ଜମବକ୍ତ ଉତ୍ସବ, ନାଟକର ଓଡ଼ିଆ
ଅନୁବାଦ)।

ତା ୨୩-୧୦-୫୯ ରିଖ ଶୁଭବାର

ଶବ୍ଦ ଏ ୭-୪୪ ମିନିଟରେ ମହନ୍ତବ ପିକନିକ
ଆସ୍ତମ (ପାର୍ଦ୍ଦସରଥ ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ରଚନାରୁ)। ଶବ୍ଦ

ଦେଖିଲୁପ୍ରସଙ୍ଗ

୩. ୯-୧୫ ମିନିଟରେ ମହୀୟ ସିକନ୍ଦର ଆମ୍ବ
(ଶୀତ ଓ ଗଜଳ୍) ।

ତା ୨୪-୧୦-୫୫ ରିଖ ଶାନିବାର

ସକାଳ ଘ ୨-୪୫ ମିନିଟରେ ଅଙ୍ଗୁରବାଳା ରୟ
(ଆଧୁନିକ ଓ ରଜନ) । ସନ୍ଧ୍ୟା ଘ ୨-୧୦ ମିନିଟରେ
'ଶୁଭର୍ଜା' (ହରପ୍ରସାଦ ଚୌରୟିଆଙ୍କ ରତ୍ନ ଓ
ପି. ର. କୃଷ୍ଣମୁଖୀଙ୍କବାର ପରିବୃକ୍ଷତ ସମବେଳ ବାଦ୍ୟ
ସଂଗୀତ) । ରସ ଘ ୮ ଶାରେ ଦୂ. ଏନ୍. ଦେ । ରସ
ଘ ୮-୧୫ ମିନିଟରେ ଅଙ୍ଗୁରବାଳା ରୟ (ଆଧୁନିକ
ଓ ରଜନ) । ରସ ଘ ୯-୧୫ ମିନିଟରେ ଅଙ୍ଗୁରବାଳା
ରୟ (ଓଡ଼ିଶା ଓ ରଜନ) ।

ତା ୨୫-୧୦-୫୫ ରିଖ ରଦ୍ବାର

ସକାଳ ଘ ୨-୩୦ ମିନିଟ, ସନ୍ଧ୍ୟା ଘ ୫-୩୦
ମିନିଟ ଓ ରସ ଘ ୯-୧୫ ମିନିଟରେ ସିଂହାରି-
ଶ୍ୟାମପୁନର କର (କଣ୍ଠ ସଂଗୀତ) । ରସ ଘ ୯-୩୦
ମିନିଟରେ 'ଭରତ-ଦର୍ଶନ' (ଓଡ଼ିଆ ରୂପକ) ।

ତା ୨୬-୧୦-୫୫ ରିଖ ସୋମବାର

ସକାଳ ଘ ୨-୪୫ ମିନିଟ, ସନ୍ଧ୍ୟା ଘ ୫-୩୦
ମିନିଟ ଓ ରସ ଘ ୯-୧୫ ମିନିଟରେ ରଦ୍ଧନାଥ ପାଣିଗ୍ରାହୀ
(କଣ୍ଠ ସଂଗୀତ) । ରସ ଘ ୯-୧୫ ମିନିଟରେ 'ଶଣିକା'
(ସ୍ଵର୍ଗ ସମୟ ଓଡ଼ିଆ ନାଟକ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ) ।

ତା ୨୭-୧୦-୫୫ ରିଖ ମଙ୍ଗଳବାର

ସକାଳ ଘ ୨-୪୫ ମିନିଟ, ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଘ ୧-୩୦
ସନ୍ଧ୍ୟା ଓ ଘ ୨-୧୦ ମିନିଟରେ ସଲଳା ପଣ୍ଡା (କଣ୍ଠ-
ସଂଗୀତ) । ସନ୍ଧ୍ୟା ଘ ୨-୩୦ ମିନିଟ, ରସ ଘ ୨-୪୫

ମିନିଟ ଓ ରସ ଘ ୮-୧୫ ମିନିଟରେ ବାହ୍ନାନିଧି ପଣ୍ଡା
(କଣ୍ଠ ସଂଗୀତ) ।

ତା ୨୮-୧୦-୫୫ ରିଖ ବୁଧବାର

ସକାଳ ଘ ୨-୪୫ ମିନିଟ, ସନ୍ଧ୍ୟା ଘ ୫-୩୦
ମିନିଟ ଓ ରସ ଘ ୨-୪୫ ମିନିଟରେ ନାସପୁଣ
ବେହେରା (କଣ୍ଠ ସଂଗୀତ) ।

ତା ୨୯-୧୦-୫୫ ରିଖ ଶୁରୁବାର

ସକାଳ ୨-୪୫ ମିନିଟ, ସନ୍ଧ୍ୟା ଘ ୫-୩୦
ମିନିଟ ଓ ରସ ଘ ୨-୩୦ ମିନିଟରେ ପୁଲଷଣ
ପଞ୍ଜନାୟକ (କଣ୍ଠ ସଂଗୀତ) । ରସ ଘ ୫-୩୦
ମିନିଟରେ ଅଖିଲ ଭରଣୀ ପାଣିଗ୍ରାହୀ 'ଅପେରା' କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ।

ତା ୩୦-୧୦-୫୫ ରିଖ ଶୁରୁବାର

ସନ୍ଧ୍ୟା ଘ ୫-୩୦ ମିନିଟ, ରସ ଘ ୨-୪୫
ମିନିଟ ଓ ରସ ଘ ୯-୧୫ ମିନିଟରେ ମାର୍କଣ୍ଡେଷ୍ୱୁ
ମହାପାତ୍ର (କଣ୍ଠ ସଂଗୀତ) । ରସ ଘ ୮ ଶାରେ
ସାହଜ-ସଂସଦ । ସକାଳ ଘ ୨-୪୫ ମିନିଟ, ମଧ୍ୟାହ୍ନ
ଘ ୧-୩୦ ମିନିଟ ଓ ରସ ଘ ୮-୩୦ ମିନିଟରେ
ଭୁବନେଶ୍ୱର ମିଶ୍ର (ବେହେଲୁ ବାଦନ) ଓ ରମାନନ୍ଦ
କାନୁନ୍ଦଗୋ (ତବଳ ସହଯୋଗିତା) ।

ତା ୩୧-୧୦-୫୫ ରିଖ ଶାନିବାର

ସକାଳ ଘ ୨-୪୫ ମିନିଟ, ସନ୍ଧ୍ୟା ଘ ୭-୧୦
ମିନିଟ ଓ ରସ ଘ ୯-୧୫ ମିନିଟରେ ଅନ୍ତଶ କୁମାର
ମଜୁମଦାର (କଣ୍ଠ ସଂଗୀତ) । ରସ ଘ ୭-୩୦
ମିନିଟରେ 'ପାରିଜାତ-ହରଣ' (ଓଡ଼ିଆ ନାଟକ
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ) ।

ମେଟିକ ପ୍ରଣାଳୀ ଓ ଜନ ଓ ମାପ

୧୯୫୭ ମସିହା ଓଜନ ଓ ମାପ ଆଇନର ୧ (୩) ଧାରା ଅନୁସାରୀ ଲୁଚତ ସରକାର ଭାରତର ସମସ୍ତ ରାଜ୍ୟ ଓ କେନ୍ଦ୍ରଶୀଘ୍ରତ ଅଞ୍ଚଳରେ ଚକିତ ବର୍ଷ ଅନ୍ତୋବର ମାସଠାରୁ ମେଟିକ ମାପ ଓ ଓଜନ ପ୍ରଣାଳୀ ବୁଲୁ କରୁଥିଲାଏନ୍ତି । ଗତ ବର୍ଷ ଠିକ୍ ଏହି ଅନ୍ତୋବର ପହିଲାରୁ ଭାରତର କେତେ ଗୋଟି ମାପ ସହରରେ ଏହି ନୂଆ ଓଜନ ଓ ମାପ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇଥିଲା । ଓହିଶାରେ କେବଳ ବୃଦ୍ଧପୁର, କଟକ ଓ ସମ୍ବଲପୁର ମୁୟନିଧିପାଳଟି ଅଞ୍ଚଳମାନଙ୍କରେ ପ୍ରଥମେ ମେଟିକ ମାପ ଓ ଓଜନ ପ୍ରଣାଳୀ ପ୍ରତଳିତ ହୋଇଥିଲା । ମେଟିକ ପରିବର ମାପ ଓ ଓଜନ ପ୍ରତଳନ କରିବା ଦିଗରେ ଏହା ହେଉଛି ପ୍ରଥମ ସୋପାନ । ଉଚ୍ଚ ଆଇନର ୧୪ (୧) ଧାରା ଅନୁସାରୀ ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରତଳିତ ମାପ ଓ ଓଜନ ପରିବ ମେଟିକ ପରିବ ସହ କୌଣସି ଅଞ୍ଚଳରେ ମେଟିକ ପରିବ ଗୁଲୁହେବା ଦିନଠାରୁ ଶବ୍ଦ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତଳିବ; ୧୦ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ କିମ୍ବା ମେଟିକ ପରିବ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପ୍ରତଳିତ ହେବ ।

ଆମ ଦେଶରେ ପ୍ରାୟ ୧୪୩ ପ୍ରକାର ଓଜନ ବର୍ତ୍ତମାନ ବୁଲିଛି । ଓହିଶାରେ କଟକ ଓ ବାଲେଶ୍ୱର ମହାଶ ପରି ସମସ୍ତ ଦେଶରେ ୧୦୦ ପ୍ରକାର ମହାଶ ଓଜନ ଅଛି । ସେଇକ ୮୦ ତୋଳା ବୋଲି ଠିକ୍ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଆଠ ତୋଳାଠାରୁ ୧୭୦ ତୋଳା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେଇର ପ୍ରତଳନ ହେଉଛି । ଆମ ଏଠାରେ ବିଭିନ୍ନ ଜିଲ୍ଲାରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଓଜନ; ଯଥା—ବାଲେଶ୍ୱର (ସେ ୧ = ତୋ ୮୦ ଲା), କଟକ (ସେ ୧ = ୧୦୫ ତୋଳା), ବିଶା, ପୁରୀ, ଅଡ଼ା, ବୋଡ଼ା, ତାମି, ନଈତ ପ୍ରଭକ ବୁଲିଛି । ମାପ ମଧ୍ୟ ସେହିପରି । ଜମିର ମାପର ମାନ ଏକର, ଉସିମିଲ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଅଧିକାଂଶ ଅଞ୍ଚଳରେ ଜମିମାପ ୨୩ ଦଷ୍ଟି, ୧୫ ଦଷ୍ଟି ଓ ୧୭ ଦଷ୍ଟି ପଦିବା, ବାଟି, ମାଣ, ଗୁଣ୍ଡ ଆଦି ସାହାଯ୍ୟରେ ବୁଲିଛି ।

ଏତେପ୍ରକାର ଓଜନ ଓ ମାପ ତଳବାଦାର ନିତିନିଆ କାରବାର, ବାଣିଜ୍ୟ-ବ୍ୟବସାୟରେ ନାନା ଅସୁରିଧା ଜାତ ହେଉଛି ଏବଂ ଆନ୍ଦୋଳିତକ ଷେଷରେ ବ୍ୟବସାୟ-ବାଣିଜ୍ୟରେ ମଧ୍ୟ ନାନା ସମସ୍ୟା ଉପସ୍ଥିତ ହେଉଛି; କାରଣ ଆମ ଦେଶର ବାଣିଜ୍ୟ-ବ୍ୟବସାୟ ପୁଅସର ବିଭିନ୍ନ ଦେଶଦେଶ ସଙ୍ଗେ ଚଢ଼ିଛି । ତେଣୁ ଏତେପ୍ରକାର ଓଜନ ଓ ମାପ ଗୁଲିବା ଅପେକ୍ଷା ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାର ତଳେଇବା ନିହାତ ଆବଶ୍ୟକ ବୋଲି ସରକାର ପ୍ରିଯ କରିଛନ୍ତି ।

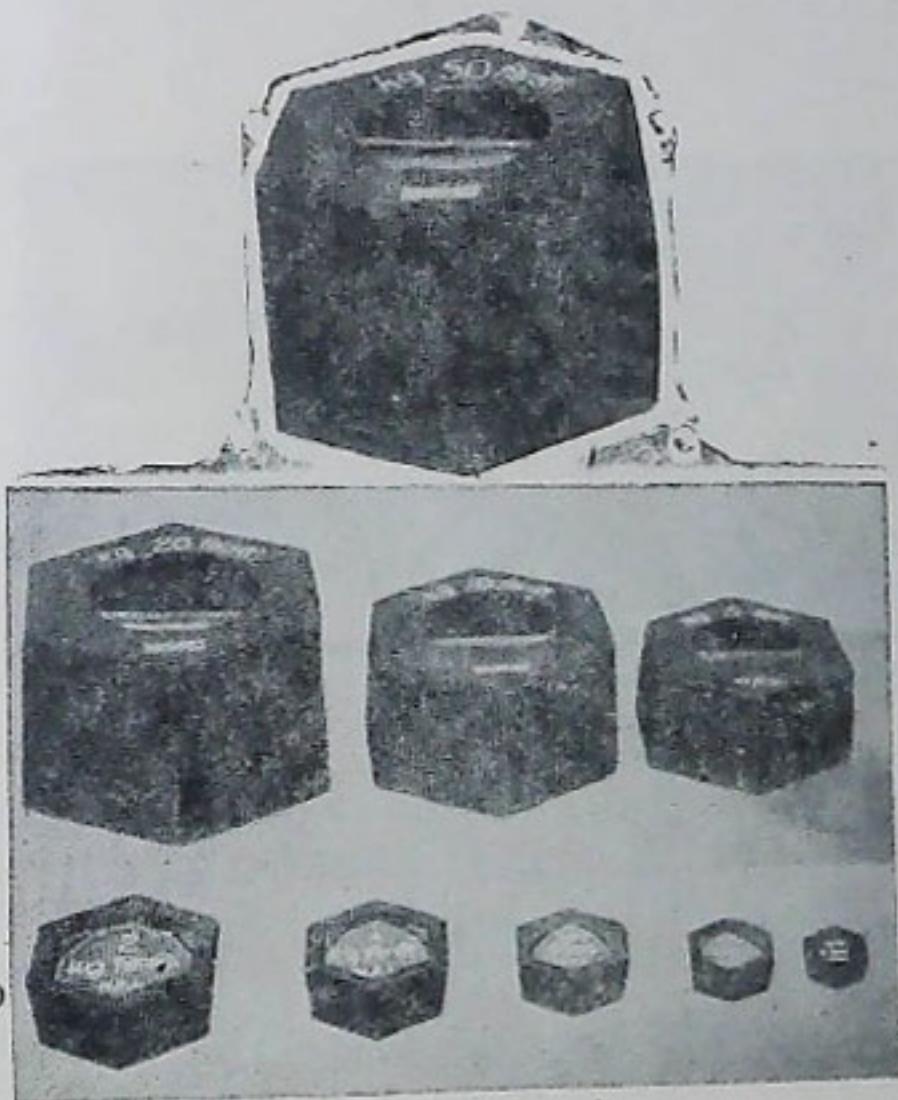
ହିସାବକାତାବ ପାଇଁ ମେଟିକ ପ୍ରଣାଳୀ ନିତାନ୍ତ ସହଜ ଓ ସରଳ ହୋଇଥିବା ହେବୁ ଏହା ପୁଅସର ଅଧିକାଂଶ ଦେଶରେ ପ୍ରତଳିତ ହେଉଛି । ଆମର ଦେନନିନ କାରବାର ପାଇଁ ମେଟିକ ଓଜନ ଓ

ବିଜ୍ଞାନ ପ୍ରସତ୍ୟ

ମାତ୍ରା ଓ ଶ୍ଵରରେ ବିଭିନ୍ନ କରସାଇଛି; ଯଥା :—ଲମ୍ବ ମାପିବା ପାଇଁ “ମିଟର”; ଷେଷପାଳ ମାପପାଇଁ ବର୍ଗମିଟର; ଭୂଷା ଓ ଚେତରର ମାପିବାପାଇଁ କଲେ ଗ୍ରାମ୍, ପରିମାଣ (Volume) ପାଇଁ “ଦନମିଟର” ଏବଂ ଧାରଣ ପତ୍ର (Capacity) ପାଇଁ “ଲଟର” ବ୍ୟବହାର କରସାଇଛି । ମିଟର, ଲଟର, ଗ୍ରାମ୍ ପ୍ରତିତି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜନ୍ମରୁ ଏକବ ବୋଲି ଧରସାଇଅଛି । ଉଚ୍ଚ ଏକବ ସଂଖ୍ୟାର ଦଶଶତାବ୍ଦୀ ‘ଡେକା’, ୧୦୦ ଗୁଣକୁ ‘ହେକ୍ଟେ’ ଏବଂ ୧୦୦୦ ଗୁଣକୁ ‘କଲେ’ କୃତ୍ସମାବ୍ୟ । ଆଜ ମଧ୍ୟ ଏହାର ବନ୍ଦରଗରୁ ‘ଡେସି’, ୧୦୦ ଘରକୁ ‘ସେକ୍ରି’ ଏବଂ ୧୦୦୦ ଘରକୁ ‘ମିଲ’ ବୋଲି ଧରସାଇଛି । ମୋଟ ଜପରେ ନୂତନ ଉଚ୍ଚନ ଓ ମାପ ଓ ପ୍ରକାର ଓ ତାହା ଗୁରୁତବରେ ବିଭିନ୍ନ ।

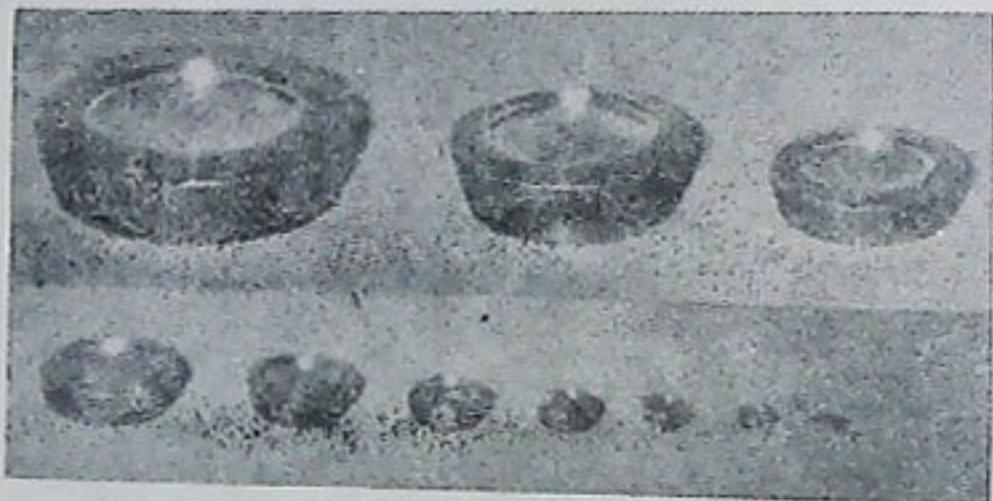
କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଯେତେବେଳେ ନୂଆ ପଇସା ଗୁଲୁ ବରିବାପାଇଁ ପ୍ରିର କଲେ, ସେତେବେଳେ ମଧ୍ୟ ନାନାପ୍ରକାର ମତ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲା ଓ ଲେକେ ମହାଅନୁଦିତାର ସତ୍ତ୍ଵଶୀଳ ହେବେ ବୋଲି ଆଶଙ୍କା କରୁଥିଲେ । ନୂଆ ପଇସା ବଜାରରେ ଗୁଲୁହେବା ପରେ ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଥମେ ଅତ୍ୱା ଲାଗିଲେ ମଧ୍ୟ ଲେକେ ନୂଆ ପଇସା ବାରବାରରେ ଅର୍ଥ୍ୟ ହୋଇଗଲେ । ବର୍ଷମାନ ନୂଆ ଉଚ୍ଚନ ଓ ମାପ ବିଷୟଟି ସେହିପରି ଆମର ପ୍ରତିକତ ମହାଶ, ସେର, ଛଟାଙ୍କି, ଗଜ, ପୁଟ ହିସାବରେ କେତେ କେତେ ହେବ, ଏକଥା ପ୍ରଥମେ ବୁଝିଗଲେ କାହାକୁ ଅନୁଦିତାରେ ପଢିବାକୁ ହେବ ନାହିଁ । ବର୍ଷମାନ ନୂଆ ପଇସାର ହିସାବରେ ଦେଶନେଶ ତାଲକା ପ୍ରତ୍ୟେକେ ଯେପରି ନିଜ ନିଜ ପାଖରେ ରଖି କାରବାର କରୁଛନ୍ତି, ୦୯ ଫେବ୍ରିଯାର ଉଚ୍ଚନର ଗୋଟିଏ ତାଲକା ପାଖରେ ରଖିଲେ ଭଲ ହେବ ଓ କାରବାର ନରିଗଲେ ତାହା ଗୁରୁତ୍ୱର୍ଥ ମନେ ରହିଯିବ । ନୂତନ ମାପ ଅନୁସାରେ ଜନିଷପନ୍ତର ଦରଦାମ ବୃଦ୍ଧ କିମ୍ବା ହ୍ରାସ ଘଟିବାର କୌଣସି ଆଶଙ୍କା ନାହିଁ । ଉତ୍ସବ ପ୍ରଶାଳୀର ଉଚ୍ଚନ ମଧ୍ୟରେ ଧ୍ୱନି ସମକ୍ରମ ଜନସାଧାରଣ ଜାଣିବା ଆବଶ୍ୟକ । ବର୍ଷମାନ ଗୁଲୁଥିବା ମାପ ଓ ଉଚ୍ଚନ ଏବଂ ମେଟି ଜ ପ୍ରଶାଳୀର ଦନମୟ ତାଲକା ଆଦି ପର ପୃଷ୍ଠାରେ ଦିଆଗଲା ।

ମେଟି କ୍ ଓଜନ ଓ ମାପ ପ୍ରଣାଳୀ

ମେଟି କ୍ ଓଜନ ପାଇଁ ଉନ୍ନ ଭଲ ବଟକର

ଉଦ୍‌ବୃକ୍ଷ ପ୍ରସାର

ଦେପାର-ବଣିଜ ପାଇଁ ପିତଳ ବଟକରୀ

ବ୍ୟକ୍ତି ପ୍ରସଙ୍ଗ

୧। ଓଜନ:—

- ୧୦ ଗ୍ରାମ = ୧ ଡେକା ଗ୍ରାମ
- ୧୦ ଡେକା ଗ୍ରାମ = ୧ ହେଲ୍ପୋ ଗ୍ରାମ
- ୧୦ ହେଲ୍ପୋ ଗ୍ରାମ = ୧ କଲେ ଗ୍ରାମ (= ୧୦୦ ଗ୍ରାମ)
- ୧୦ କଲେ ଗ୍ରାମ = ୧ ମେଇରେ ଗ୍ରାମ
- ୧୦ ମେଇରେ ଗ୍ରାମ = ୧ କ୍ଷୁଣ୍ଣାଳ (= ୧୦ କଲେ ଗ୍ରାମ)
- ୧୦ କ୍ଷୁଣ୍ଣାଳ = ୧ ମେଟିକ୍ ଟନ (= ୧୦୦ କଲେ ଗ୍ରାମ)

୨। ମାପ (ଲମ୍ବ):—

- ୧୦ ମିଲି ମିଟର = ୧ ସେଞ୍ଚି ମିଟର
- ୧୦ ସେଞ୍ଚି ମିଟର = ୧ ଡେସି ମିଟର
- ୧୦ ଡେସି ମିଟର = ୧ ମିଟର (= ୧୦୦ ସେଞ୍ଚି ମିଟର)
- ୧୦ ମିଟର = ୧ ଡେକା ମିଟର
- ୧୦ ଡେକା ମିଟର = ୧ ହେଲ୍ପୋ ମିଟର
- ୧୦ ହେଲ୍ପୋ ମିଟର = ୧ କଲେ ମିଟର (= ୧୦୦ ମିଟର)

୩। ଶୈତାନାଳ:—

- ୧୦୦ ବର୍ଗ ମିଲି ମିଟର = ୧ ବର୍ଗ ସେଞ୍ଚି ମିଟର
- ୧୦୦ ବର୍ଗ ସେଞ୍ଚି ମିଟର = ୧ ବର୍ଗ ଡେସି ମିଟର
- ୧୦୦ ବର୍ଗ ଡେସି ମିଟର = ୧ ବର୍ଗ ମିଟର
(= ୧୦,୦୦୦ ବର୍ଗ ସେଞ୍ଚି ମିଟର)
- ୧୦୦ ବର୍ଗ ମିଟର = ୧ ଏର ବା ୧ ବର୍ଗ ଡେକା ମିଟର
- ୧୦୦ ଏର = ୧ ହେଲ୍ପୋ ଏର ବା ୧ ବର୍ଗ ହେଲ୍ପୋ ମିଟର
(= ୧୦,୦୦୦ ବର୍ଗ ମିଟର)
- ୧୦୦ ହେଲ୍ପୋ ଏର = ୧ ବର୍ଗ କଲେ ମିଟର

୪। ପରିମାଣ:—

- ୧୦ ମିଲି ମିଟର = ୧ ସେଞ୍ଚି ଲିଟର
- ୧୦ ସେଞ୍ଚି ଲିଟର = ୧ ଡେସି ଲିଟର
- ୧୦ ଡେସି ଲିଟର = ୧ ଲିଟର (= ୧୦୦ ମିଲି ଲିଟର)
- ୧୦ ଲିଟର = ୧ ଡେକା ଲିଟର
- ୧୦ ଡେକା ଲିଟର = ୧ ହେଲ୍ପୋ ଲିଟର
- ୧୦ ହେଲ୍ପୋ ଲିଟର = ୧ କଲେ ଲିଟର (= ୧୦୦ ଲିଟର)

ଡକ୍ଟର ପ୍ରସାଦ

୫୪

୪। ମେଟି କ୍ଷେତ୍ରର ସେଟ୍:—

(କୃତ୍ତବ୍ୟା ବଚକରା ସେବା)

୪୦ କଲେ ଗ୍ରାମ

୫୦ "

୬୦ "

୭୦ "

୮୦ "

୯୦ "

୧୦୦ "

୪୦୦ ଗ୍ରାମ

୫୦୦ "

୬୦୦ "

(ପିତଳ ଏବଂ କ୍ରଷ ବଚକରା ସେବା)

୨୦ କଲେ ଗ୍ରାମ

୧୦ "

୮ "

୬ "

୫ "

୪୦୦ ଗ୍ରାମ

୨୦୦ "

୧୦୦ "

୪୦ "

୨୦ "

୧୦ "

୪୦ "

୨୦ "

୧୦ "

୨୦ "

୧୦ "

୧

ମିଳି ଗ୍ରାମ ସେଟ୍ (Sheet Metal Weights)

୪୦୦

୫୦୦

୬୦୦

୭୦

୮୦

୯୦

୧୦

୮

୨

୧

ବିନମୟ ତାଲିକା

ଭୁଷାମାଳ ଓ ତେଜରାତି ପାଇଁ

(ମେଟିକ ଓଜନ)

୫୦ କଲେ ଗ୍ରାମ	
୨୦ କଲେ ଗ୍ରାମ	
୧୦ କଲେ ଗ୍ରାମ	
୫ କଲେ ଗ୍ରାମ	
୨ କଲେ ଗ୍ରାମ	
୧ କଲେ ଗ୍ରାମ ବା ୧୦୦୦ ଗ୍ରାମ	
୫୦୦ ଗ୍ରାମ	
୨୦୦ ଗ୍ରାମ	
୧୦୦ ଗ୍ରାମ	

(ବାଲେଶ୍ଵର ଓଜନ)

ସେ ୫୩୦୭ ତୋଳା	
ସେ ୨୧୩୫ ତୋଳା	
ସେ ୧୦୧୫୭ ତୋଳା	
ସେ ୫୨୯୯ ତୋଳା	
ସେ ୩୧୧ ତୋଳା	
ସେ ୧୭ ତୋଳା	
ସେ ୦୪୩ ତୋଳା	
ସେ ୦୧୭ ତୋଳା	
ସେ ୦୮୮ ତୋଳା	

(ପାଇଣ୍ଡ ଓଜନ)

୧୧୦ ପାଇଣ୍ଡ ୪ ଆଇନ୍ସ	
୪୮ " ୧ "	
୨୨ " ୧ "	
୧୧ " — "	
୪ " ୨ "	
୧ " ୧୯ "	
— " ୨ "	
— " ୩୯ "	

ବାଲେଶ୍ଵର ୧ ମହିଶ =

୩୨୩ କଲେ ଗ୍ରାମ

୧ କ୍ଲୁଟ୍ = ୫୦.୮୦ କଲେ ଗ୍ରାମ

ବାଲେଶ୍ଵର ୧ ସେର =

୫୩୩ ଗ୍ରାମ

୧ ପାଇଣ୍ଡ = ୪୪୪ ଗ୍ରାମ

୧ କ୍ଲୁଟ୍ = ୧୦୦ କଲେ ଗ୍ରାମ = ମ୨୭ ସେର = ୨୨୦ ପାଇଣ୍ଡ ୨ ଆଇନ୍ସ

୧୦ କ୍ଲୁଟ୍ = ୧ ମେଟିକ ଟନ୍ = ମ ୨୩୩୭ ସେର = ୨୨୦୮ ପାଇଣ୍ଡ ୧୦ ଆଇନ୍ସ

ସୁନାରୂପା କାରବାର ପାଇଁ

(ମେଟିକ ଓଜନ)

୨୦ କଲେ ଗ୍ରାମ	=	୧୭୧୯ ରର
୧୦ କଲେ ଗ୍ରାମ	=	୮୫୭ ରର
୫ କଲେ ଗ୍ରାମ	=	୪୨୯ ରର
୨ କଲେ ଗ୍ରାମ	=	୧୭୧ ରର
୧ କଲେ ଗ୍ରାମ	=	୮୭ ରର
୫୦୦ ଗ୍ରାମ	=	୪୩ ରର
୨୦୦ ଗ୍ରାମ	=	୧୭ ରର
୧୦୦ ଗ୍ରାମ	=	୮ ରର
୫୦ ଗ୍ରାମ	=	୪ ରର
୨୦ ଗ୍ରାମ	=	୧ ରର
୧୦ ଗ୍ରାମ	=	—
୫ ଗ୍ରାମ	=	—
୨ ଗ୍ରାମ	=	—

(ପ୍ରତିକିଳ ଓଜନ)

୫ ମଣିଶ	
୩ ମଣିଶ	
୧ ମଣିଶ	୧ ରତି
୮ ମଣିଶ	୪ ରତି
୨ ମଣିଶ	୨ ରତି
୬ ମଣିଶ	୩ ରତି
୪ ମଣିଶ	୨ ରତି
୧ ମଣିଶ	୧ ରତି
୮ ମଣିଶ	୩ ରତି
୨ ମଣିଶ	୧ ରତି
୬ ମଣିଶ	୩ ରତି

୧୦୦ ରର = ୧୧୭୭.୪ ଗ୍ରାମ

୧ ରର = ୧୧.୭୭ ଗ୍ରାମ

ଦୟାକ୍ଷିଣ୍ୟବିହାରୀ

ବିନିମୟ ତାଲିକା

(ମେଟ୍ରିକ୍ ଓଜନ ଓ ବର୍ଗମାନ ପ୍ରତିଲିପି ଓଜନ)

(ବାଲେଶ୍ୱର ଓଜନ)

ଛଟାକି

୧

୨

୩

୪

୫

୬

୭

୮

୯

୧୦

୧୧

୧୨

୧୩

୧୪

୧୫

(ବାଲେଶ୍ୱର ଓଜନ)

ସେର

୧

୨

୩

୪

୫

୬

୭

୮

୯

୧୦

୧୧

ଦୟାକ୍ଷିଣ୍ୟବିହାରୀ

(ନିକଟତମ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସଂଖ୍ୟା)

ଶାମ

୪୮

୧୧୭

୧୭୪

୨୩୩

୨୬୭

୩୪୦

୪୦୮

୪୭୭

୫୨୫

୫୮୩

୬୪୭

୭୦୦

୭୫୮

୮୧୭

୮୭୭

୯୨୪

୧୦୦

୧୫୦

୨୦୦

୨୫୦

୨୭୦

୨୮୦

୨୯୦

୩୦୦

୩୩୦

୩୪୦

୩୫୦

(ନିକଟତମ ୧୦ ଶାମ ପରୀକ୍ଷା)

ଶାମ

୧୩୦

୮୭୦

୮୧୦

୮୦୦

୭୩୦

୭୧୦

୭୦୦

୬୩୦

୬୦୦

୫୩୦

କଲେ ଶାମ

—

୧

୨

୩

୪

୫

୬

୭

୮

୯

୧୦

ବିହୁଳାପ୍ରସତ୍ତା

୫୩

(ବାଲେଶ୍ୱର ଓଜନ)

ସେର

୧୨

୧୩

୧୪

୧୫

୧୬

୧୭

୧୮

୧୯

୨୦

୨୧

୨୨

୨୩

୨୪

୨୫

୨୬

୨୭

୨୮

୨୯

୨୧

୨୨

୨୩

୨୪

୨୫

୨୬

୨୭

୨୮

୨୯

୨୧

୨୨

କଲେ ଗ୍ରାମ

୧୧

୧୨

୧୩

୧୪

୧୫

୧୬

୧୭

୧୮

୧୯

୨୦

୨୧

୨୨

୨୩

୨୪

୨୫

୨୬

୨୭

୨୮

୨୯

୨୩

୨୪

୨୫

୨୬

୨୭

୨୮

୨୯

୨୩

୨୪

୨୨

(ନିକଟତମ ୧୦ ଗ୍ରାମ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ)

ଗ୍ରାମ

୨୦୦

୧୩୦

୭୦

—

୫୩୦

୮୭୦

୮୩୦

୭୭୦

୭୩୦

୮୧୦

୮୩୦

୮୭୦

୮୩୦

୮୭୦

୮୩୦

୮୭୦

୮୩୦

୮୭୦

୮୩୦

୮୭୦

୮୩୦

୮୭୦

୮୩୦

୮୭୦

୮୩୦

୮୭୦

୮୩୦

୮୭୦

୮୩୦

ବିବରଣୀ : ୧ ପେର = ୫୩୦ ଗ୍ରାମ, ୨ ପେର = ୧ କଲେ ଗ୍ରାମ ଏବଂ ୮୭୦ ଗ୍ରାମ;
ବେଳୁସାରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପେରର ମୂଲ୍ୟ କଲେ ଗ୍ରାମ ଓ ଗ୍ରାମରେ ଦିଆଯାଇଛି।

ଦିନିକି ପ୍ରସତ୍ତା

(ବାଲେଶ୍ୱର ଓଡ଼ିଶା)

ମହାରାଜ

୧

,

୩

୪

୫

୬

୭

୮

୯

୧୦

୧୧

୧୨

୧୩

୧୪

୧୫

୧୬

୧୭

୧୮

୧୯

୨୦

(ନକଟଚମାରିଲେ ଗାମ୍ ପରୀକ୍ଷା)

କଲେ ଗାମ୍

୩୭

୭୫

୧୧୭

୧୪୯

୧୮୭

୨୨୮

୨୭୧

୨୯୯

୩୩୭

୩୭୩

୪୧୧

୪୩୮

୪୮୫

୪୯୩

୪୭୦

୪୯୭

୪୩୪

୪୭୭

୨୦୯

୨୪୭

ବିନିମୟ ତାଲିକା

ଲମ୍ବ

(କ) ୧ କଲେ ମିଟର = ୦.୭୭ ମାଇଲ
୧ ମିଟର = ୧୦୦୯ ଗଜ

୧ ସେବି ମିଟର = ୩୫ ରାତ୍ର

୧ ମିଳ ମିଟର = ୦.୮ ରାତ୍ର

(ଖ) ୧ ମାଇଲ = ୧.୭୧ କଲେ ମିଟର

୧୦ ମାଇଲ = ୧୭୦୯ କଲେ ମିଟର

୧ ଗଜ = ୦.୨୨ ମିଟର

୧୦ ଗଜ = ୨.୧୪ ମିଟର

୧ ଲକ୍ଷ = ୨.୫୫ ସେଣ୍ଟି ମିଟର ($= ୨୫.୫୦$ ମିଲି ମିଟର)

୧୦ ଲକ୍ଷ = ୨୫.୫୦ ସେଣ୍ଟି ମିଟର ($= ୨୫୫$ ମିଲି ମିଟର)

ତମି-ମାପ

(କ) ୧ ହେକ୍ଟର = ୨.୪୭ ଏକର = ୨ ଏକର ୧୧ ଗୁଡ଼ ୧୨ ବଶ୍ବା (୨୪ ଦଶ୍ତି ପଥକ)

ବା ୨ ଏକର ୪୭ ଉଚ୍ଚିମିଳ

୧ ଏକର = ୦.୦୨୫ ଏକର = ୧୦ ବଶ୍ବା

(ଖ) ୧ ଏକର = ୦.୪୦ ହେକ୍ଟର ଏକର

୧୦ ଏକର = ୪୦୦ ହେକ୍ଟର ଏକର

୨୦୪ ଉଚ୍ଚିମିଳ = ୧ ଏକର

ପରିମାଣ ଓ ଧାରଣ ଶକ୍ତି

(କ) ପରିମାଣ—(Volume)

୧ ଘନ ମିଟର = ୧.୩୧ ଘନ କେଜ

୧ ଘନ କେଜ = ୦.୭୭ ଘନ ମିଟର

(ଖ) ଧାରଣ ଶକ୍ତି—(Capacity)

୧ ଲିଟର = ୦.୨୨ ଲମ୍ବ ରିମ୍ବାଲ ଗ୍ୟାଲନ୍

୧ ଲମ୍ବ ରିମ୍ବାଲ ଗ୍ୟାଲନ୍ = ୪.୫୫ ଲିଟର

四百一

००

(ବ୍ୟାକ) ଭାଲିକା

ପ୍ରକାଶନ କମିଶନ୍ ଅଧିକାରୀ ପତ୍ର ପରେ ଲାଗୁ ହେବାର ପରିବର୍ତ୍ତନ

ଅନ୍ତର୍ଜ୍ଞାନ ପାଇଁ ଏହାକିମ୍ ଦେଖିଲୁ କିମ୍ବା ଏହାକିମ୍ ଦେଖିଲୁ

ଓଡ଼ିଆ ପ୍ରକାଶନ

四庫全書

THE JOURNAL OF CLIMATE

卷之三

卷之三

卷之三

ପ୍ରକାଶକ ପତ୍ର ମହିନେ ପରିଚୟ

卷之三

卷之三

卷之三

卷之三

卷之三

卷之三

卷之三

卷之三

(କେତେ ପରିମାଣରେ ଏହାରେ ଆଶିଷ ଦିଆଯାଇଛି)

(ବ) ବୋଲିକା

ବିନ୍ଦୁଳ ପ୍ରସ୍ତରୀ

ଉପରେକ୍ଷ ବିନ୍ଦୁମୟ ଚାଲିବାଗୁଡ଼ିକରେ ସେଇ, ମହିଣ, ଟନ୍‌ର ମୂଲ୍ୟ କିଲୋ ଗ୍ରାମ, ୫୦ କିଲୋ ଗ୍ରାମ, ୫ ମେଟିକ ଟନ୍ ପ୍ରତି କେତେ ହେବ, ତାହା କଷାଯାଇଛି । ବାମ୍ କଷିଲିଦେବେ ଉଗ୍ରାଂଶ ବାଦ ଦିଆଯାଇ ନିକଟତମ ପୂର୍ଣ୍ଣସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଛି । ୧୯୫୫ ମସିହାର ଘରଖମ୍ବ ମୁଦ୍ରା ସଂଶୋଧନ ଆଇନର ୧୪ (୨) ଧାରାର ଏଇବି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଅଛି ।

ବିନ୍ଦୁମୟ ଚାଲିକା ନିମର ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ହେବ:—

ଚାଲିକାରେ ସେଇ, ମହିଣ ଓ ଟନ୍‌ର ମୂଲ୍ୟ ଦିଆଯାଇଛି । ଏଗୁଡ଼ିକର ଉପଗୁଣମାୟକ ବା ଉଭୟର ମୂଲ୍ୟ ଦିଆଯାଇ ନାହିଁ । ତେଣୁ ବଜାର ଦର ସେଇ, ମହିଣ ଓ ଟନ୍ ପ୍ରତି କେତେ ହେବ ତାହା ପଥମେ ବାହାର କରିବାକୁ ହେବ ।

ଉଦାହରଣ:—

(୧) ଆଜୁ ସେଇ ପ୍ରତି ମୂଲ୍ୟ ୪୧ ନୂଆ ପଇସା, ଏକ କିଲୋ ଗ୍ରାମ, ମୂଲ୍ୟ କେତେ ?

‘ଖ’ ଚାଲିକାର ଉଲମ୍ (ଉପରୁ ଚଳକୁ ଟଣ ହୋଇଥିବା) ପ୍ରତି ‘୫୦’ ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟିପାଇ ଦରରୁ । ସେଠାରୁ କୁମି ସହି ସମାନର ଦରେ ପଢ଼ିଯାଇ ‘୧’ ଚାହିଁ ର ସଂଖ୍ୟା ଚଳକୁ ମଧ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିପାଇ ଦରରୁ । ସେଠାରେ ‘୪୪’ ଲେଖା ହୋଇଛି; ତେଣୁ ୧ କିଲୋ ଗ୍ରାମ, ଆଜୁର ମୂଲ୍ୟ ୪୩ ନୂଆ ପଇସା ।

(୨) ଦିନ ସେଇ ଟ ତ୍ରୁଟି ନୂଆ ପଇସା ଦର ହେଲେ କିଲୋ ଗ୍ରାମ ପ୍ରତି କେତେ ଦର ହେବ ?

‘କ’ ଚାଲିକାରୁ ଦେଖାଯିବ ଯେ ସେଇ ପ୍ରତି ଟ ତ୍ରୁଟି ନୂଆ ପଇସା ।

‘ଖ’ ଚାଲିକାରୁ ଦେଖାଯିବ ଯେ ସେଇ ପ୍ରତି ୫୫ ନୂଆ ପଇସା ହେଲେ କିଲୋ ଗ୍ରାମକୁ ଟ ୦.୫୫ ନୂଆ ପଇସା; ଅତିଥି କିଲୋ ଗ୍ରାମ ପ୍ରତି ଦର ଟ ୦.୧ ନୂଆ ପଇସା ।

(୩) ଟଙ୍କାରେ ସେ ୨୦ର ଅଟା ମିଳିଲେ ୧ କିଲୋ ଗ୍ରାମ, ଅଟାର ଦର କେତେ ?

୧ ଟଙ୍କାକୁ ସେୟାର, ୧ ପେରକୁ ୪୦ ନୂଆ ପଇସା । ‘ଖ’ ଚାଲିକାରୁ ଦେଖାଯିବ ଯେ ସେଇ ପ୍ରତି ୪୦ ନୂଆ ପଇସା ହେଲେ କିଲୋ ଗ୍ରାମ ପ୍ରତି ୪୩ ନୂଆ ପଇସା ।

(୪) ଧାନ ମହିଣକର ଦର ଟ ୩୫.୪୦ ନୂଆ ପଇସା ହେଲେ ୫୦ କିଲୋ ଗ୍ରାମ ପ୍ରତି ଓ କୁଣ୍ଡାଳ ପ୍ରତି ଦର କେତେ ?

‘ର’ ଓ ‘ଘ’ ଚାଲିକାରୁ ଦେଖାଯାଏ ଯେ ୫୦ କିଲୋ ଗ୍ରାମ ପ୍ରତି ଦର ଟ ୪୭.୫୭ ନୂଆ ପଇସା । ୧ କୁଣ୍ଡାଳ = ୧୦୦ କିଲୋ ଗ୍ରାମ; ତେଣୁ କୁଣ୍ଡାଳ ପ୍ରତି ଦର = ଟ ୫୫.୧୭ ନୂଆ ପଇସା ।

ଓଡ଼ିଶାର ବିଶିଷ୍ଟ ଗାୟତ୍ରୀକାଙ୍କ

ମୁଢନ ସ୍ଵଜୀତ ହୃଦୟରେ ପରମ୍ପରା

ଲୋକସଂଖ୍ୟାର ଚିତ୍ରଗଢାର ପ୍ରସ୍ତୁତ ରେକର୍ଡ କଣିବାର ଅପୂର୍ବ ସୁଯୋଗ

1. Q. C. 1463	...	ଦିଲ ଘର ନଳେ	...	ଶ୍ରୀ ନିମାର୍ଦ୍ଦିତରଣ ହୃଦୟରଣ
			ପୁର ବର୍ଷାକଣେଣୀ	ଶ୍ରୀ ନିମାର୍ଦ୍ଦିତରଣ ହୃଦୟରଣ
2. Q. C. 1464	...	ଅବାସୀ ବର ରେ	...	ଶ୍ରୀ କାଳକୃତ୍ତି ଦାସ
			ଦେଖିଥିଲି ଦୂର	ଶ୍ରୀ ବ୍ୟାମତ୍ତ ବ୍ୟାମତ୍ତ ମହାପାତ୍ର
3. Q. C. 1465	...	ଅମେ ତ ନାହିଁ ଆହ	...	ଶ୍ରୀ ଗୋରୁଳାନନ୍ଦ ମହାନ୍ତି
			ରେ ମୂରିଅ	ଶ୍ରୀ ଲେକନାଥ ରାଠ
4. Q. C. 1466	...	ମାତ୍ର ମନ ଦଶ ହାତ	...	ଶ୍ରୀ ନିମାର୍ଦ୍ଦିତରଣ ହୃଦୟରଣ
			ସ୍ଵରକୁତ ବନ୍ଧ	ଶ୍ରୀ ବ୍ୟାମତ୍ତ ଓ ବାଳକୃତ୍ତି
5. Q. C. 1467	...	ଦରଗଲୁ ବାଲକା	...	ଶ୍ରୀ ଗୋରୁଳାନନ୍ଦ ମହାନ୍ତି
			ତଣା ବର ରେ	ଶ୍ରୀ ଲେକନାଥ ରାଠ
6. Q. C. 1468	...	ବର ସେ ଦୁହେ	...	ଶ୍ରୀ ନିମାର୍ଦ୍ଦିତରଣ ହୃଦୟରଣ
			ଦଢ଼ିଯାଇଲେ ଯାହା	ଶ୍ରୀ ବାଳକୃତ୍ତି ଦାସ
7. S. R. 53 (1)	...	ଦାରୁ ଧନ	...	ଶ୍ରୀ ବିଷ୍ଣୁଚରଣ ପଣ୍ଡୀ
			ଦରୁ ଅଛି କୋର	ଶ୍ରୀ ସତ୍ୟକର୍ମା ଦେବୀ
8. S. R. 53 (2)	...	ଅନ୍ଧ ତ ସେବାଳ ପଣାଳ	...	ଶ୍ରୀ ବିଷ୍ଣୁଚରଣ ପଣ୍ଡୀ
			ଅନ୍ଧ ଦାରୁ	ଶ୍ରୀ ବିଷ୍ଣୁଚରଣ ପଣ୍ଡୀ
9. S. R. 53 (3)	...	ପେ ଦନ ନାହିଁ	...	ଶ୍ରୀ ବିଷ୍ଣୁଚରଣ ପଣ୍ଡୀ
			ଅନା ରେ ବର	ଶ୍ରୀ ବିଷ୍ଣୁଚରଣ ପଣ୍ଡୀ
10. S. R. 53 (4)	...	ଅରେ ପଢ଼ା ଦୋଷ ବୁ	...	ଶ୍ରୀ ବିଷ୍ଣୁଚରଣ ଓ ସତ୍ୟକର୍ମା
			ଚିଟିହୁ କାଟ	ଶ୍ରୀ ବିଷ୍ଣୁଚରଣ ପଣ୍ଡୀ

ରେକର୍ଡର ମୂଲ୍ୟ—୧୫୩୩ ନମ୍ବର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରେକର୍ଡର ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ଟ ୧୧;
କିନ୍ତୁ ୭ ଖଣ୍ଡ କମ୍ପ୍ୟୁଟର ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟାରେ ରେକର୍ଡ କରିଲେ ଶତକରୀ ୨୫ ଟଙ୍କା ଦମରେ ପାଇପାରିବେ।
୩୦ (୧)ଠାରୁ ଓ ୩୦ (୨) ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରେକର୍ଡର ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ଟ ୧୨.୫୦ ନୂଆ ପଦ୍ଧତା; କିନ୍ତୁ କେହି
ଏହି କମ୍ପ୍ୟୁଟର ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟାରେ ରେକର୍ଡ କରିବେ ଶତକରୀ ୨୦ ଟଙ୍କା ଦମରେ ପାଇପାରିବେ।

ପ୍ରାପ୍ତିସ୍ଥାନ—ସମସ୍ତ ଜିଲ୍ଲା ସ୍ଵରାଷ୍ଟ (ଲୋକସଂଖ୍ୟାର) ବିଭାଗ ଅଧିକାରୀ

ମେଟିକ

ଓଜନ ଓ ମାପ ପ୍ରଣାଳୀ

ମେଟିକ	ବାଲେଶ୍ୱରୀ	ପାଉଣ୍ଡ
ଓଜନ	ଓଜନ	ଓଜନ
୫୦ କିଲୋ ଗ୍ରାମ୍	ସେ ୫୩୦୪ ତୋଳା	ପା ୧୧୦୪ ଆଉନ୍ସ
୬୦ କିଲୋ ଗ୍ରାମ୍	ସେ ୬୧୩୯ „	ପା ୪୪୧ „
୧୦ କିଲୋ ଗ୍ରାମ୍	ସେ ୧୦୫୭ „	ପା ୨୨୧ „
୫ କିଲୋ ଗ୍ରାମ୍	ସେ ୫୨୬ „	ପା ୧୧ ଉଣ୍ଡ
୨ କିଲୋ ଗ୍ରାମ୍	ସେ ୨୧୧ „	ପା ୪୭ ଆଉନ୍ସ
୧ କିଲୋ ଗ୍ରାମ (୧୦୦୦ ଗ୍ରାମ)	ସେ ୧୭ „	ପା ୨୩ „
୫୦୦ ଗ୍ରାମ୍	୪୩ ତୋଳା	ପା ୧୯; „
୨୦୦ ଗ୍ରାମ୍	୧୭ ତୋଳା	ପା ୦୭ „
୧୦୦ ଗ୍ରାମ୍	୮; ତୋଳା	ପା ୦୩ ଆଉନ୍ସ
ବାଲେଶ୍ୱରୀ ୧ ମହିନା=୩୭.୩ କିଲୋ ଗ୍ରାମ୍		
ବାଲେଶ୍ୱରୀ ୧ ସେର=୫୩୩ ଗ୍ରାମ୍		
୧ କୃଷାଳୀ=୧୦୦ କିଲୋ ଗ୍ରାମ୍=ମ ୨୨୭ ସେର (ବାଲେଶ୍ୱରୀ)		
- ପା ୨୨୦୨ ଆଉନ୍ସ		
୧୦ କୃଷାଳୀ=୧ ମେଟିକ ଟଙ୍କ=ମ ୨୩୩ ସେର (ବାଲେଶ୍ୱରୀ)		
- ପା ୨୨୦୪୧୦ ଆଉନ୍ସ		
୧ କୁଟ୍ଟ=୫୦.୮୦ କିଲୋ ଗ୍ରାମ୍		
୧ ପାଉଣ୍ଡ=୪୫୪ ଗ୍ରାମ୍		

